ATEITIS

1

6
B884 67
6

1936

ATEITIS

25-rių metų baigimo Nr.

1936 metai Sausio mėn.

TURINYS

25-rių metų jubiliejaus proga „Ateitį" sveikina:
Arkivyskupas ir Metropolitas Juozapas Skvireckas 1
Arkivyskupas Pr. Karevičius 3
Vysk. Antanas Karosas 3
Vysk. Justinas Staugaitis 4
Vysk. K. Paltarokas 6
Vysk. Juozapas Kukta 8
Vysk. M. Reinys 9
Ats. Gen. Pr. Tamašauskas 11
Ats. Gen. V. Grigaliūnas-Glovackis 11
Ats, Gen, Galvydis-Bykauskas 12
Ats. Gen. K. Ladyga 12
Prof. Dr. kan. P. Kuraitis 13
Prof, Dr, St, Šalkauskis 13
Prof. Dr, K, Pakštas 14
Rekt. kan. Pr. Penkauskas 15
Rekt, Prel, V, Borisevičius 16
Buv. Redaktorių atsiminimai ir linkėjimai: 17
(St. Dabušis, Dr. L. Bistras, J. Mičiulis, J. A., A. Vaičiulaitis, K. Bauba, J. Mikulevičius)
Kazys Zupka — Išdykusi mergiotė (eil.) 24
Myk. Linkevičius — Pabučiavimas (eil.) 25
Pr. Dovydaitis — „Ateities" pasirodymo poveikis prieš 25-rius metus . . 31
M. Linkevičius — Pas pirmąjį „Ateities" Redaktorių 35
Balys Sruogis — Skausmo balsas (eil.) 38
Kazys Bradūnas — Žemė kalba (eil.) 39
Kazys Karuža — Įsikalbėjimas (eil.) 39
Vysk. P. Būčio pamokslas Telšiuose Ateitininkų jubiliejaus kongrese . . 40
K. A. Sušinskas — Raukšlės, raukšlės! 44
J. Lingis — Senoj, kalnuotoj, šiaurėj 47
Mokykloj ir gyvenime. —Literatūros naujienos. (P. Cvirkos Žemė Maitintoja — K. Augas). — Kreivos šypsenos.

„ATEITIES" REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA
Kaunas, Laisvės Alėja 3. Tel. 26-76

PRENUMERATA

Lietuvoje: metams 10 lit.—pusmečiui 5 lit.—Moksleiviams met. 5 lit.—pusmečiui 3 lit.
Užsieny: met. 16 lit. — pusmečiui 8 lit. — Moksleiviams perpus pigiau.
Paskiras numeris 1,50 lit.
Redaktoriaus kalbamosios valandos:
antradieniais ir šeštadieniais nuo 14 iki 15 val.

Su šiuo n-riu siunčiame: „At. Spindulių" ir „Ateities" pašto perlaidas.

25-rių metų sukakties proga

„Ateitį“, jos įkūrėjus ir redaktorius, jos bendradarbius ir skaitytojus

maloniai sveikina:

EKSCELENCIJA ARKIVYSKUPAS IR METROPOLITAS JUOZAPAS SKVIRECKAS

J. M. DIDŽIAI GERB. „ATEITIES“ REDAKTORIUI

Didelio džiaugsmo jaučiu širdyje patyręs, kad žurnalas „Ateitis“ jau švenčia dar taip retą mūsų periodinėje spaudoje 25-rių metų savo gyvavimo jubiliejų, ir turėdamas galvoje, kokį brangų įdėlį tas žurnalas įnešė į mūsų tautos gyvenimą, skleisdamas per tiek laiko katalikybės dvasią ir tėvynės meilę mokslus einančioje jaunuomenėje.

Gerai prisimenu, kaip namažą pavojų teko patirti mūsų tėvynei, kai rusų viešpatavimo laikais ėmė skverbtis į mūsų mokslus einantį jaunimą rusicizmo raugas ir netikėjimo dvasia. Priešai rodėsi galingi ir gausingi, kova su šiomis blogybėmis buvo labai sunki, ir ilgai neatsirado žmonių, ypač pasauliečių tarpe, kurie ją griežtai pradėtų. Tačiau Aukščiausiojo Apvaizda saugojo Lietuvą. Prieš 25-rius metus pasirodė moksleivių žurnalas „Ateitis“ su kilniu savo šūkiu — Visa atnaujinti Kristuje — ir drąsiai atsistojo katalikybės ir tėvynės meilės sargyboje. Jos leidėjai ir bendradarbiai savo dvasioje tartum išgirdo pranašo žodžius: „Nesibijokite ir neišsigąskite šios daugybės, nes tai ne jūsų kova, bet Dievo“ (2 Kron. 20, 15). „Ateities“ paskelbtieji principai ir idealai rado gyvą atgarsį lietuviškos moksleivijos sielose ir daugelį išgelbėjo nuo netikėjimo ar bent religinio abejingumo pavojų.

Per 25-rius metus „Ateitis“ yra nudirbusi didelį religinį, tautinį ir kultūrinį darbą Lietuvoje, bet jos misija ir šiandien dar nepasibaigė. Nemaži pavojai ir mūsų laikais grėsia mokslus einančiai jaunuomenei, todėl ir toliau „Ateitis“ turi nešti į jos tarpą tas didžiąsias mintis, kurias ji skelbė nuo pat pirmųjų savo numerių.

Džiaugdamasis gražiu „Ateities“ jubiliejum ir visais iki šiol nuveiktais darbais, nuoširdžiausiai laiminu jos įkūrėjus, redaktorius, leidėjus, bendradarbius, skaitytojus ir rėmėjus, o savo linkėjimus jiems pareiškiu šv. Povilo žodžiais: „Broliai, džiaugkitės, būkite tobuli, padrąsinkite vieni kitus, būkite vienos nuomonės, laikykite ramybę, o ramybės ir meilės Dievas bus su jumis (2 Kor. 13, 11).

† J. SKVIRECKAS,
Arkivyskupas ir Metropolitas, Popiežiaus Sosto Asistentas
Kaunas, 1936.I.25.

EKSCELENCIJA ARKIVYSKUPAS PRANCIŠKUS KAREVIČIUS

Mar. N. P. Kongr.

GERBIAMIEJI IR MYLIMIEJI MOKSLEIVIAI!

Didžiojo karo metu vokiečių Rytų armijos vadas Hindenburgas privyliojo rusų kariuomenę prie Mozurų ežero. Ji, neišlaikiusi vokiečių puolimo, leidosi bėgti. Kariai, nesusipažinę su vietos padėtimi, užėję ant samanų, manė, kad tai kieta žemė. Ogi jos tebuvo tik plonas sluoksnis, užtraukęs apačioj esantį ežero vandenį ir skystą purvą. Taigi visas rusų pulkas įklimpo į tą purvyną ir jame pagrimzdo! . . .

Taip tat yra pavojinga keliauti per nežinomą vietą be tikro kelio, be apsipažinusio su vietos aplinkuma vado.

Todėl keliaujantiems per tyrumas į Žadėtąją Žemę izraelitams Dievas, be Mozės, davė dar ypatingą vadą Angelą, kuris „eitų pirm jų, sergėtų juos kelyje ir vestų“ (2 Moz. 23). O jaunajam Tobijui, keliaujančiam iš Asirijos į Medų žemę, Dievas davė vadą Angelą Rapolą. Ir kai kelionėje Tobijui, Tigro upėj beplaunant kojas, dideliausia žuvis prisiartino jo prarytų, Angelas vadas įdrąsino „nutverti tą žuvį už pažandės, ištraukti į sausumą ir ją išskrosti“ (Tob. 6, 2). Tobijas taip ir padarė. Žuvies mėsa buvo sunaudota maistui, o jos širdį, tulžį ir kepenas Angelas patarė palaikyti vaistui.

Taip tat Tobijas gręsiantį jam pavojų ne tik nugalėjo, bet ir pavergė sau tarnauti.

Nemažas pavojus pakrikti tikėjimo ir doros atžvilgiu gręsia jaunimui jo kelionėje mokslo pasiekti. Tikėjimo ir doros dėsnius griaunančios nuomonės, kaip Mozurų ežero pakrantės žaliomis samanomis, prisidengia gražiais šūkiais, bet po jais slepiasi pražūtingi vandenys.

Kaip gi tat garbintina Dievo Apvaizda, kad mokslą einančiam Jaunimui jau 25-rius metus vadovavo prityręs ir patikėtinas vadas — katalikškas žurnalas „Ateitis!“ Jame, Mylimieji Moksleiviai, buvote mokomi ne tik patys susitvarkyti Kristaus ir Jo Bažnyčios tikrais pagrindais, bet dar buvote ruošiami ir kitus, kiek pajėgsite „Kristumi atnaujinti“ (Efez. 1, 10). O kai Jums, kaip Tobijui, gręsė tikėjimą ir dorą puolęs koks ryklys, „Ateitis“ pamokė, kaip nuo to puoliko ryklio apsiginti, jį, į tikrojo mokslo sausumą ištraukus, „išskrosti“, paslėptas jame klaidas susekti ir jas sugriauti, o per tai savo katalikiškame tikėjime dar labiau sustiprėti.

Kadangi ir šiandien gręsia Jums pavojus — kaip aniems rusų kariams — užeiti ant žaliomis madnių šūkių samanomis pridengto klaidingų nuomonių klampyno — panteizmo ar religinio liberalizmo pražūtingo vandens, tai, Mylimieji Moksleiviai, „nemeskite kelio dėl takelio“, bet laikykitės toliau savo pritirto ir visiškai patikėtino vado — „Ateities“ žurnalo. Jame spausdinkite savo kūrybos darbelius ir tuo ruoškitės paskiau jaunesniesiems moksleiviams padėti katalikiškoje pasauližiūroje išsilaikyti, sustiprėti.

Ogi didžiai gerbiamąjį „Ateities“ Įkūrėją ir pirmąjį per daugelį metų jos Redaktorių prelatą Dr. A. Dambrauską, jo nuo pat „Ateities“ įkūrimo bendradarbį ir dabartinį redaktorių gerb. profesorių Dr. Pr. Dovydaitį, ir visus kitus to žurnalo buvusius redaktorius ir bendradarbius nuoširdžiai sveikinu, per 25-rius metus nešusius „Ateities“ redagavimo ir leidimo naštą. Žibėsite jūs, gerbiamieji, kaip „žvaigždės per amžių amžius“ (Dan. 12, 3) mūsų Tėvynės Lietuvos padangėje, o dar labiau amžinai laimingoje Dangaus Tėvynėje!

† Arkivyskupas PRANCIŠKUS KAREVIČIUS,
Marijonų Kongreg.

Marijampolė,
9.I.1936 m.

EKSCELENCIJA VILKAVIŠKIO VYSKUPAS ANTANAS KAROSAS

AUKŠTAI GERBIAMAS PONE PROFESORIAU!

Reiškiu Tamstai nuoširdžią padėką už sveikinimus ir linkėjimus Naujų Metų proga ir prašau priimti ir mano širdingiausius linkėjimus Tamstai gausių Dievo malonių.

Savo laiške, tarp kitko, Tamsta esi parašęs apie tai, kad šiuo ekonominės depresijos metu yra atėję sunkūs laikai spaudai, ypač gi tai spaudai, kuri skiriama moksleiviams. Kadangi mūsų visuomenė moksleivių reikalams vis tik stengiasi surasti lėšų, tai aš manau, kad ir šiuo atveju atsiras aukotojų ir rėmėjų. Prie tokių aukotojų ir aš noriu prisidėti ir kartu su šiuo laišku siunčiu Tamstai nors kuklią savo auką 200 litų.

Be to, dar Tamsta esi pareiškęs, kad moksleiviams būtų malonu išgirsti mano padrąsinimo bei paskatinimo kad ir trumpą žodį.

Pasinaudodamas šita proga aš reiškiu moksleiviams labai daug ir labai širdingų linkėjimų: kad jie tinkamai įvertintų visa tai, ką jiems duoda mokykla; kad būtų ištikimi Bažnyčios nariai ir geri Tėvynės sūnūs; pagaliau, kad pateisintų lūkesčius visuomenės, kuri įvairiais būdais reiškia jiems daug simpatijų ir stengiasi jiems padėti.

Malonėkite, Pone Profesoriau, priimti mano aukštos pagarbos pareiškimą.

† ANTANAS, Vilkaviškio vysk.

Vilkaviškis, 8.I.1936.

EKSCELENCIJA TELŠIŲ VYSKUPAS JUSTINAS STAUGAITIS

„ATEITIES“ 25-RIŲ METŲ SUKAKTUVĖMS

Kai žiūri į Nemuno bangas, tai rodos jos vis tos pačios, tik taip sau vanduo linguoja, siūbuoja. O tikrumoj tas vanduo vis keičiasi ir keičiasi: vienas nuteka žemyn, kitas, iš aukščiau atėjęs, užima jo vietą. Ir taip be galo.

Lyginai nestovi vietoje ir žmonių gyvenimas: jis nuolat keičiasi ir keičiasi, lyg tas Nemuno vanduo. Tačiau mums, tų gyvenimo bangų nešamiems, atrodo lyg kad viskas būtų vietoje. Tik kai atsigręžiame atgal ir palyginame dabartį su praeitim, bent kiek toliau pasilikusia, tai pamatome ne kartą ir labai didelių skirtumų, kurie yra įvykę žmonijos gyvenime.

25-ri metai — tai jau gana ilgas laiko tarpas, ypač jei mes imsime domėn žmogaus, palyginti, trumpą gyvenimą. Mums, katalikams, pirmoj eilėj, žinoma, rūpi katalikybės reikalai. Taigi, kaip jie atrodė mūsų Lietuvoj prieš 25-rius metus?

Mūsų liaudis ir anuomet buvo tikinti ir gal giliau tikinti, kaip kad šiandien. Su liaudimi buvo dvasiškija. Tuomet jau gana stipriai mes pradėjome reikštis kaipo tauta. O tautai neužtenka vienos liaudies kad ir su dvasiškija; būtinai reikia pasaulionių inteligentų, sugebančių dirbti visose kultūros srityse. Tų inteligentų lietuviai turėjo iš viso dar nedaug, o mes, katalikai, galima sakyti, jų bemaž visai neturėjome.

Antai, pav., Suvalkijoj katalikiškas visuomeninis darbas, kunigų vedamas, jau buvo gerokai pasistūmėjęs pirmyn. Seiniškis „Šaltinis“ jau buvo giliai įleidęs šaknis. „Žiburys“ jau buvo pasiekęs bemaž visas to krašto parapijas. Kai buvo rinkimai į Dūmą, tai katalikai, „Šaltinio“ ir „Žburio“ dėka, turėjo visus šansus pravesti į ją savo kandidatus. Tiesą, pravesdavo, bet, išskyrus kun. Laukaitį (jis buvo paskutinės Dūmos atstovas), toli gražu nekatalikiško nusistatymo žmones. Kodėl? Todėl, kad katalikuose nebuvo žmogaus, tinkamo eiti atstovo pareigas; reikėjo ieškoti žmonių svetimuose liogeriuose.

Kunigai ir anuomet dirbo ir dirbo išsijuosę. Juk „Saulės“ ir „Žiburiai“ — tai buvo jų darbo vaisiai. Lyginai ir katalikiškieji laikraščiai jų buvo leidžiami, redaguojami ir pirašomi. Bet kunigai su sopama širdimi turėjo žiūrėti, kai rusiškose mokyklose katalikų tėvų vaikai netenka tikėjimo; kai, nuvykę į Rusijos universitetus, tampa didžiausiais jo priešininkais; kai, sugrįžę Lietuvon, dideliu uolumu netikėjimo nuodus skiepija į liaudies sielą. Dėl tos sielos ėjo varžytinės: iš vienos pusės kunigai, iš kitos — pasauliniai inteligentai. Vieni ėjo už Bažnyčią, kiti — prieš Bažnyčią.

Kovojančių prieš Bažnyčią eilėse vyravo socialistinė srovė. Kas būtų atsitikę su mūsų Tėvyne, jei ta srovė būtų nugalėjusi, nesunku įspėti. Įvykiai Rusijoj kuo aiškiausiai tai įrodo.

Didelis buvo džiaugsmas Bažnyčios kovotojams, kai jie pastebėjo, kad daugeliui mūsų jaunuolių pradeda nepatikti materialistiniai ir socialistiniai siekimai, kad kaikurie studentai aiškiai pasuko Kristaus ir Bažnyčios pusėn. Buvo tai Ateitininkai, kurie ant savo vėliavos išrašė ano laiko popiežiaus Pijaus X šūkį „visa atnaujinti Kristumi", jau Šv. Povilo Apaštalo paskelbtą.

Ateitininkų organizacija sparčiai pradėjo augti. Netrukus ji pasiekė mokslo įstaigas, kuriose tik buvo lietuvių — Rusijos ir net užsienių universitetus ir Lietuvos gimnazijas. Ateitininkai jaunas savo pajėgas paaukojo kovai prieš bedievybę, laisvamanybę ir religinį indiferentizmą, kuriomis lytimis ar srovėmis tos idejos tik besireikštų.

Tokia organizacija, kaip kad Ateitininkai, be savo organo, žinoma, apsieiti negalėjo. Tuo organu, kaip žinome, buvo „Ateitis", iš karto ėjusi prie „Draugijos", vėliau virtusi savystoviu žurnalu.

Ateitininkai su savo „Ateitimi" jau lig D. karo buvo suskubę tiek sustiprinti katalikų inteligentų eiles, kad, užėjus raudonajai Rusijos revoliucijai, jie sėkmingai gynė mūsų liaudies sielą nuo socializmo nuodų, ypač pabėgėliuose ir tremtiniuose. O po karo katalikai jau drąsiai stojo į visas inteligentinio darbo sritis, sekmingai konkuruodami su priešreliginių ar indiferentinių srovių žmonėmis.

Taigi matome, kad per tuos 25-rius metus Ateitininkai su „Ateitim" yra atlikę labai didelį darbą. Už tai turi būti jiems dėkingos Tauta ir Bažnyčia.

Mes žinome, kad Kryžius yra nugalėjęs Romos pagoniją. Tačiau pagonybės dvasia nepasiliauja kovojusi su Evangelija. Ta dvasia — tai lyg anas su septyniomis galvomis pasakos slibinas, kuriam, kai nukerti vieną ar kad ir kelias galvas, tuoj kitos atauga. Pagonybės dvasia, nugalėta viename krašte, kitame pasireiškia; nugalėta vienu pavidalu, tuoj ima reikštis kitu. Arba, dar teisingiau pasakius, antikrikščioniška dvasia tuo pačiu laiku veikia įvairiais metodais ir priemonėmis. Sovietų Rusijoj ir Meksikoj ji puola krikščionybę atvirai, kitose šalyse, įvairiais tariamai humanitariniais tikslais prisidengusi, stengiasi įskiepyti į žmonių sielas religinį indiferentizmą.

Šis pastarasis metodas labai uoliai vartojamas ir pas mus. Su religija tartum nekovojama, bet visose gyvenimo srityse stengiamasi apsieiti be religijos, jei nekalbėsime apie tuos momentus, kada norima pasinaudoti religija kaipo priedanga ar dekoracija.

Ateitininkai ir „Ateitis" daug gyra atlaikę kovų praeityje, daug pasiekę laimėjimų. Toms kovoms jie turi būti pasiruošę ir šiandien. Lai jie žino, kad be kovos nėra laimėjimo, nėra garbės. Bet tose kovose lai jie nesudūžta, lai nenusimena. Lai jie atsimena Kristaus žodžius: CONFIDITE, EGO VICI MUNDUM! (pasitikėkite, aš nugalėjau pasaulį. Jon. XVI, 33).

Tų Kristaus žodžių pastiprinti, Ateitininkai su „Ateitim" lai drąsiai žengia į antrąją šimtmečio ketvirtį. Tuose žygiuose lydės juos mano maldos ir Ganytojo laiminimas.

Telšiai, 11. I. 36. *†JUSTINAS, Telšių vyskupas*

EKSCELENCIJA PANEVĖŽIO VYSKUPAS KAZIMIERAS PALTAROKAS

G. „ATEITIES“ REDAKCIJAI

Kai mylimoji mūsų Tėvynė tebedūsavo po svetimu jungu, krašto laisvės aušra teleido blankius spindulius, ir tik „atgimimo pranašas“ skelbė „o tačiau Lietuva tik atbus gi kada: ne veltui ji tiek iškentėjo . . . nes kryžius gyvatą žadėjo“, — tada rusų mokyklose mūsų „tautos vilties“ daugelis nutoldavo nuo religijos, paskęsdavo slavų jūroje ir žūdavo lietuviškai kultūrai . . .

Tokiose gyvenimo sąlygose atsiliepė nepaprastas balsas, prabilo į mokslo jaunimą, šitaip tardamas: „Krikščioniška jaunuomenė, visada par excellence idealistė, yra amžina idealų gerbėja, naujų kelių ieškotoja, ateities tvėrėja . . . Ji visada stipri dvasia, nes širdyje turi meilę trijų absolutiškųjų idealų — visųaugščiausios t i e s o s, visųaugščiausio l a b o ir visųaugščiausios g r o ž ė s. Mes, senesnioji karta, tų idealų neįstengėm įvykdinti, taigi mūsų neužbaigtą darbą skuba imti į savo rankas mūsų jaunuomenė“.

Taip prašneko palaimingoji „Ateitis“ 1911 metais, pasikvietusi talkon idealųjį jaunimą. Pagrindinis „Ateities“ 25-rių metų darbo laukas buvo tautos besimokančios jėgos; tą judriausią visuomenės dalį „Ateitis“ judino trimis kryptimis: religine, tautine ir kultūrine. Džiugu kiekvienam sąmoningam katalikui, pažiūrėjus į „Ateities“ praeitį. Drąsiai galima sakyti, kad be jubiliatės „Ateities“ katalikiškas, tautinis ir kultūrinis Lietuvos veidas šiandien būtų kitaip atrodęs.

Laisvamanių mokytojų ir profesorių moksleiviams bei studentams buvo kalama galvon pažiūra, kad religija neišlaikanti mokslo kritikos, bent šiems laikams krikščionybės tiesos nebetinkančios, atsilikusios nuo gyvenimo, stabdančios žmonijos pažangą . . . Tai nuolat girdint, kuris jaunuolis benorės būti atsilikėlių eilėse? Kas nenorės pasididžiuoti pažangumu? Todėl jaunimą vyliodavo vadinama pirmeivybė, laisvamanybė, netikėjimas . . .

Kas ryžosi jaunimą laimėti religijai, turėjo kalbėti jam suprantama kalba ir pasakyti, kad ne visa yra pažanga, kas tuo vardu vadinama, kad Kristaus mokslas ne tik neatsilieka nuo tikrojo pažangumo, bet ir ugdo visuomenės progresą visų amžių eigoje . . . Religinėje savo kryptyje „Ateitis“ akcentavo amžinąjį pasaulio pradmenį — Dievybę, ne kokią miglotą, bet Evangelijų nušviestą, praktiškai išreikštą šūkiu: „Atnaujinti visa Kristumi“. Ir išugdė katalikų inteligentų kadrus, augina katalikiškai susipratusį jaunimą . . .

„Ateitis“, būdama katalikiškos, t. y. universalios pasaulėžiūros skelbėja, negalėjo abejutė praeiti ir pro tautinį pradmenį; juk „Ateitis“ skirta moksleiviams l i e t u v i a m s, o ne svetimiesiems. Toje kryptyje „Ateitis“ skelbė tikrąjį tautiškumą ir jį saugojo nuo iškreipimų. Prieš „Ateičiai“ pasirodant, net ir jai rodant ateities gaires, socializmas ir internacionalizmas grėsė nuslopinti bepradedantį klestėti mažutės mūsų tautos patriotizmą. „Ateitis“ be baimės stojo garbin-

gon kovon. Bet, būdama tiesažiūrė, negalėjo nutylėti ir apie tautiškumo nesveiką dievinimą, zoologinį nacionalizmą . . .

Šviesiu, saulėtu savo lietuviškumu „Ateitis“ karžygiškai nuteikė Lietuvos laisvės kovose moksleivius savanorius, kurie, pametę kas knygą, kas lyrą, nuėjo Lietuvos keliais Tėvynės nepriklausomybę gelbėtų. „Ateitis“ ugdė juos tikram, lietuviškam, valstybiniam darbui, formavo sąžiningą pilietį, gerą inteligentą . . . Jei ne „Ateitis“ su savo tautiška veikla, didelis klausimas, koks likimas būtų nulėmęs daugelio mūsų šviesuomenės lietuviškumą?

Ir kultūrinė „Ateities“ veikla, viena žymių jos darbo sričių, yra gyva gyvoje lietuvių tautoje. Kiek įvairiausių kultūrinio pobūdžio straipsnių, kiek kūrybinės ekspresijos per tuos 25-rius metus „Ateities“ puslapius puošė, lyg įvairiaspalvė mozaika? Tur būt nėra tokio kultūros klausimo, kuris vienaip ar kitaip nebūtų nušviestas „Ateities“ šviesa. Čia matome mokslo daktarus, profesorius, mokytojus, greta jų pačius moksleivius bestatant „Ateities“ kūrybos rūmus. „Ateitis“ yra išugdžiusi daugybę kultūros darbuotojų mokslo įstaigoms, valdžios aparatui . . .

Šiomis trimis „Ateities“ kryptimis buvo ir tebėra ugdomi ne vien ateitininkai; turtinga jos dvasia daugiau ar mažiau teigiamai nuteikia ir kitus. Taip „Ateitis“ per visą savo gyvavimą buvo ir tebėra religinės, tautinės ir kultūrinės minties reiškėja, vienintelis su savo „Spinduliais“ katalikiškas moksleivių žurnalas, kurį ramia sąžine galiu rekomenduoti besimokinančiam jaunimui.

O tau, taurioji Jubiliate, visa širdimi linkiu gražios ateities! Gyvuok laimingai dar daugelį metų! Būk jaunųjų religintoja, būk tautinės sąmonės skleidėja, būk tikra kultūrintoja! Tegul tavo draugų ir draugių skaičius vis eina didyn! Nuoširdžiai maldauju tau Dievo palaimos ir laiminu tavo įkūrėjus, redaktorius, bendradarbius ir skaitytojus.

Vyskupas K. PALTAROKAS

Panevėžys,
1936.I.15.

EKSCELENCIJA KAIŠEDORIŲ VYSKUPAS JUOZAPAS KUKTA

Garbingoji „Ateitininkų“ Sąjunga, pernai atšventus savo 25-rių metų gyvavimo sukaktį, šiuo „Ateities“ numeriu nori jubiliejų baigti.

Gėrėtis tik reikia, kaip katalikiškoji visuomenė per tą laiką dėjosi minėti, aktiviai dalyvaudama įvairiose suruoštose iškilmėse ir susirinkimuose, k. a. Telšiuose, Panevėžy, ir rodė Ateitininkijos idėjai nuoširdaus palankumo.

Kai vieni aukštai vertino kilnius, Kristaus mokslu paremtus, „Ateitininkų“ pasirinktus idealus, tai kiti lygiai rimtai svarstydami ir vertindami jų įveiktus darbus, konstatavo juose radę didžių nuopelnų Lietuvos katalikiško, visuomeninio ir valstybinio gyvenimo srityse.

Aš šį kartą esu nusistatęs pasistengti savo įvertinimo žodį pasakyti apie „Ateitininkų“ Sąjungos organą, būtent, apie „Ateities“ laikraštį. Jis, būdamas Sąjungos darbo pagelbinis organas, puikiai atsiekė pasiskirtą tikslą — nes laimėjo tinkamą sau poziciją, paimdamas savo įtakon žymiąją Lietuvos katalikiško jaunimo dalį. Atminkite, kad pozicija, kuri dabar „Ateities“ laikoma, anksčiau buvo svetimose — nekatalikiškose rankose, kurios buvo pasiryžusios savo padėtį išnaudoti mokslus einantį jaunimą nukatalikinti; ir todėl viskas buvo daryta, kad tik neprileistų katalikišką jaunimą susipažinti su katalikiškąja mintimi moksle. Nemanykit „Aušrinę“ buvus leidžiama tam, kad moksleivija pamatytų tikrąją šviesą — Kristaus mokslą — ir gyvenime neklaidžiotų. Atvirkščiai, „Aušrinės“ vardu norėta pridengti griovimo darbas. „Ateitininkijos“ idėjinį darbą begriaudama, „Aušrinė“ pati sugriuvo — jos dabar nebesimato.

Tačiau tuo nepasitenkinkime, kad „Ateitis“ atsistojo jai tinkamoj pozicijoj. Žinokime, kad vietoj vienos „Aušrinės“ išdygo ne vienas laikraštis tuo tikslu, kad griautų „Ateitį“ ir jos ginamus idealus. Taip pat atsiminkime, jog tie laikraščiai, kad ir laikosi tarp savęs nesuderinamų pasauližiūrų, betgi, vieningai veikdami prieš katalikiškąjį jaunuomenės auklėjimą, sudaro didelį pavojų mūsų tautos katalikiškam auklėjimui; dėlto yra mūsų visų pareiga ne tik neleisti, kad nudirbtas katalikiškas darbas, kaip kad pav., „Ateities“ laikomoji pozicija, žūtų, bet padėti, kad jis augtų ir eitų stipryn. O Bažnyčia budės, kad „Ateitis“ laikytųsi jos nurodymų, kaip ir ligi šiol, ir laimins visas geras pastangas.

† JUOZAPAS KUKTA,
Kaišedorių Vyskupas

Kaišedorys, 1936.I.10.

EKSCELENCIJA VILKAVIŠKIO VYSKUPAS KOADJUTORIUS MEČISLOVAS REINYS

SVEIKUTE, BRANGIOJI ATEITIE!

Tau jau sukanka 25-ri metai, kai Tu, Brangute, išvydai pasaulio šviesą. Tai gražus laikotarpis, šimtmečio ketvirtis. Tai juo labiau reikšminga, kad pačiai Nepriklausomai Lietuvai dar tik vos aštuoniolikti eina. 25-ri metai — tai jau subrendęs amžius ir dar koksai: Tu patyriai šilta ir šalta, Tu mėtyta ir vėtyta.

Tu Lietuvos mokslus einančiam katalikiškam jaunimui pirmgimė buvai ir esi, nors nuo 1930 Vytauto Didžiojo metų Tu susilaukei padėjėjo — „Ateities Spindulių", kurie kreipiasi į jaunesniuosius moksleivius.

Tu, Brangioji, — mėnesinis vyresniųjų moksleivių žurnalas. Vadinasi, Tu kreipiesi į jaunimą, juo sielojiesi, ir gerai darai, nes pasaulinės garbės pedagogas Jonas Amosas Komensky jaunimą vadina brangiausiu pasaulio turtu (žiūr. jo „Didžiąją Didaktiką" 38 p. Kaunas, 1927), o Katalikų Bažnyčios Galva Pijus XI 1929 m. Gruodžio mėn. 31 d. išleido net atskirą ištisą enciklką katalikiškajam pasauliui apie krikščionišką jaunuomenės auklėjimą („Pijaus XI enciklika apie krikščionišką jaunuomenės auklėjimą". Kaunas, 1930. Katalikų Veikimo Centro leidinys. 32 p.). Žmogus auklėti, kaip teisingai sako šv. Grigalius Nazianzietis, yra menų menas; todėl ir jaunimo auklėjimas yra toks svarbus, kilnus, bet drauge gan painus, komplikuotas.

Jaunuolis, taigi ir moksleivis, pirmon galvon priklauso tėvams, kurių konfesija ir tautybė nulemia moksleivio mokymo auklėjimo pagrindinę kryptį. Tėvų medžiaginiai ištekliai nulemia kitus moksleivio lavinimo dalykus. Šeimos mokykla yra pirmoji ir pagrindinė. Nuo jos nepaprastai daug pareina vaiko būsimasis religinis ir dorovinis likimas, nes joje pradedama sėti sėkla į nėkieno dar nesėtą dirvą. Tik klausymas, kas bus sėjama, — geri grūdai ar kukaliai? Kokia milžiniška tėvų atsakomybė!

Iš šeimos mokyklos vaikas eina į pradinę mokyklą, paauglis į aukštesniąją. Ką randa tenai moksleivis? Gera, palaiminga ir džiugu, jei randa gyvo tikėjimo, kilnios doros, geros širdies, kupinus darbštumo ir pasiaukojimo vadus, jei jų žodis ir gyvenimas — gražus pavyzdys. Visa tai ugdo, kuria kilnią moksleivio asmenybę. Bet kaip baugu, šiurpas ima, širdį gelia, jei moksleivis ten rastų indiferentų, skeptikų, laisvamanių, pakrikusiomis šeimomis. Tada, gležnioji gėlele, laikykis, nes šaltis ir sausra gali tavo jaunatvišką dorovinį idealizmą sunaikinti. Tokiais atvejais klausi, kaip atsispirti, apsisaugoti? Geras draugas ar būrelis bei kuopelė, geras žurnalas bei knyga — tai didelė apsaugos priemonė nuo šalnų ir kitų negerovių, tai dvasios pakilimo, gaivinančios energijos kurstytoja ir palaikytoja. Tu, Brangioji Ateitie, patarnavai šiuo reikalu labai daug.

Ateities pagrindai turi amžino patvarumo: mokslas, dora, tikėji-

mas. Šituos pagrindus nurodo ir sakytasai pedagogas K o m e n s k y, kai jisai kalba apie mokymo auklėjimo tikslą, sakydamas: „vesti mokinius prie tikro mokslo, dorų papročių, vidujo dievotumo" (op. c. 23 p.).

Visos pagrindinės ir gyvenimiškosios mokslo šakos, ypač kurios turi artimo ryšio su pasauližiūra, rado vietos Ateityje: religija, filosofija, gamtos mokslas, literatūra, pedagogija, lituanistika, metodologija. Nuo 1929 m. Ateities skaitytojai drauge gauna ir „Gamtos Draugą", kuris ugdo ne tik gamtos pažinimą, bet ir jos meilę. Ateitis nesitenkina supažindindama su mokslu; ji dar pagelbsti sukurti mokslų sintezę, harmoniją, vadinasi, išveda žmogų iš mokslinės isolacijos, suveda mokslus į kontaktą, kad tuo būdu išvengtų vienašališkumo.

Mokslas Ateičiai nėra gryna abstrakcija; atvirkščiai, jai mokslas yra gyvenimiškas: kilnina ir plėtoja asmenį, ugdo dorovinį idealizmą, kelia gyvenimo optimizmą, drausmina asmenį, lavina darbštumą, diegia pasiaukojimą.

Didžiausios Ateities pastangos eina ten, kur yra žmonijos istorijos centras, iš kur eina žmogiškoji kūryba, būtent, į žmogaus vidų, jo dvasią, gelmes, į jo santykį su Dievu, kurio pėdsakus nurodė gamtos mokslai, kurį pažino filosofijos mokslai, plačiau atskleidė teologijos mokslai. Dievas, pažintas kaip Aukščiausioji Išmintis, Gėris, Grožis, įprasmina visą pasaulio istoriją, sudaro tvirčiausią pagrindą žmogaus kilniam būdui, laiduoja galutinį tiesos bei teisybės laimėjimą ir, pagaliau, kilnias žmogaus pastangas apvainikuoja didžiausia nesunaikinama laime. To pasėkoje žmogus, nuoširdžiai mylįs Dievą, viską gali pakelti: jam nebaugu, kad jam ketina galvą nukirsti, plėšriems žvėrims duoti sudraskyti, visus jo turtus pagrobti. Persilpna yra net ir didžiausioji žemiškoji piktybė ar žiaurumas, kad galėtų sunaikinti nusistatymą žmogaus, kuris tikrai Dievą pamilo.

Taigi Tu, Brangioji Ateitie, savo puslapiuose per 25-rius metus pabėrei tiek brangenybių, kad jomis papuoštas moksleivis visa galva iškyla aukščiau kitų. Tu tiesai, gėriui, grožiui kelio nepastoji. Tu moksleiviuose pozityviai ugdai meilę mokslui, dorai, Dievui, žmonėms, Tėvynei. Kito tikėjimo moksleiviuose ar net priešuose Tu mokini savo skaitytojus, Kristaus įsakymu, matyti savo artimus, juos mylėti, už juos melstis, nesekant negerais jų darbais, jei tokių esti.

Mieloji Ateitie! Tavo jubiliejaus proga aš Tau iš visos širdies linkiu ir toliau eiti tuo garbingu keliu, kuriuo iki šiol Tu ėjai, rasti vis daugiau moksleivių, kurie suprastų ir įvertintų Tavo religinę, dorovinę, mokslinę, tautinę, kultūrinę misiją, rasti vis daugiau motinų ir tėvų, kurie suprastų, kad Tu esi jų kilnių pastangų ir šventų troškimų geriausia padėjėja, rasti vis daugiau asmenų, kurie aiškiai matytų, kad Tavo misijos joks kitas žurnalas neatstoja. Tad, Brangioji Ateitie, šviesk brangaus jaunimo protus, šildyk širdis, švelnink jausmus, kad per mokslą, dorą ir tikėjimą neštumei palaimą Tėvynei, o visi drauge su Jąja artėtume prie Dievo.

Tave nuoširdžiai branginąs

Vilkaviškis, 1936. I. 8. *Vysk. M. REINYS*

ATS. GENEROLAS PRANAS TAMAŠAUSKAS

GERBIAMOJI!

„Ateities“ 25-rių metų sukaktuvių proga nuoširdžiai sveikinu.

„Ateitį“ pažįstu nuo Lietuvos nepriklausomybės pradžios. Būdamas sieloje artimas „Ateities“ ideologijai, pasauližiūrai, visą laiką ją sekiau, pamilau ir širdyje džiaugiausi.

Sekiau, džiaugausi ne kad būčiau suradęs sau tinkamą žurnalą, bet kad mūsų jaunimas turi jame sau rimtą šaltinį ugdyti, plėtoti kilnias dvasios ypatybes.

„Ateities“ bendradarbiams nuoširdžiai linkiu su patyrusiu pasisekimu ir pasiryžimu sėti sėklą ir ugdyti vaisius jaunimo širdyse mūsų žmonių ir krašto gerovei.

Su pagarba PRANAS TAMAŠAUSKAS

Panevėžys,
3.I.36.

ATS. GENEROLAS V. GRIGALIŪNAS-GLOVACKIS

Jau dvidešimts penkeri metai suėjo, kaip „ATEITIS“ šviečia kiekvienai lietuvio kataliko šeimai. Bene kas gali suskaityti ir nustatyti, kuriam lietuvių jaunimo skaičiui šis žiburys tikrai apšvietė kelią ir privedė jį prie susipratimo, jog jis yra lietuvis ir katalikas! Bene gali kas tikrai atspėti, kiek „ATEITIES“ sužadinto katalikiško jaunimo sudėjo ant Tėvynės aukuro savo gyvybę, nuo įvairiausių priešų ją gindami! Man itin malonu tai pabrėžti, kad „ATEITIES“ nariai pirmieji stojo padėti man po Lietuvą pavojaus šūkį skleisti ir narsius bei ištikimus sūnus gynėjų eilėsna rinkti. Šių metų Sausio mėn. pradžioje suėjo 17 metų, kai pirmieji Lietuvos kariuomenės apaštalai, prieš išsiskirstydami po visą Lietuvą — kas grumtis su vietos socijalistais ir bolševikais mitinguose, kas kviesti ir žadinti jaunimą savanoriais Tėvynę ginti, kas tuos savanorius į kariuomenės dalis lydėti, — susirinkę praleidome kukliai paskutinį vakarą Ožeškienės gatvėje. Gyviems dalyviams tosios vakarienės atmintis, tikiu, liks iki grabo lentos.

Šiandien, kaip ir anuomet, Tėvynės padangė apklota tirštais debesiais, girdėti griaustinis, matomi žaibai. Pavojui kilus, visi „ATEITIES“ išauklėti ir jos skleidžiamaisiais idealais perimti, aišku, stos pirmosna eilėsna, kur didžiausias pavojus, nes jokio pavojaus neboja tie, kurių širdyje giliai yra įsišaknijęs Kristaus mokslas ir Tėvynės meilė.

V. GRIGALIŪNAS-GLOVACKIS,
Ats. generolas ir advokatas

Kaunas-Šančiai,
1936.I.16.

ATS. GENEROLAS GALVYDIS-BYKAUSKAS

Su ypatingu džiaugsmu sveikinu „Ateitį“ 25 m. gyvavimo proga Garbė ir šlovė „Ateičiai“! „Ateitis“ kovoja už dvasinį mūsų tautos pradą, už kilnius, amžinai šventus krikščionybės idealus, už amžiną įstatą — „mylėk Dievą aukščiau visa“; tatai kad ir nedavė pilnai patenkinamų vaisių, nes veikimo sąlygos buvo sunkios, nuveikiamos ypatinga energija, ištverme, išmintimi, tačiau daug apsaugojo ir apsaugos mūsų tautą nuo pasinėrimo materializmo bangose. Veikimo kliūčių kaip buvo, taip bus ir ateity. Prieš karą — carų režimas, rusų dvasinės klaidinančios kultūros įtaka. Po karo — kova su priešveikimu dalies mūsų inteligentijos , prisigėrusios Rytuose nihilizmo dvasios, o taip pat įtaka kaikurių ekskunigų palaidūnų, kurie negalėjo jausti save gerai tikrai krikščioniškoj atmosferoj, bet darė daug pastangų mūsų tautos gyvenimą pasukt į jiems tinkamesnę kryptį.

Tolimesnėj veikloj linkiu „Ateičiai“ nusikratyti visu, kas krikščionybei svetima, eiti grynai krikščionišku, katalikišku keliu, turint prieš akis nurodytą Ev. Šv. M. XXI persk. 21 tikslą: „Jei turėsite tikėjimo ir nesvyruosite, ne tik tai darysite, kas atsitiko fygos medžiui, bet jei ir šitam kalnui sakytumėte: Pasikelk ir meskis į jūrą, įvyks. Ir visa, ko tik prašysite maldoje tikėdami, įvyks“. Jeigu veikimas užkrėstoj egoistiniu materializmu atmosferoj iš vienos pusės ir sunkus, tai iš kitos pusės sunki kova užgrūdina jėgas, valią ir būtinai reikalinga, nes mūsų garbinga tauta, pasinėrusi bangose materializmo, kuris galų gale veda prie chamizmo, sunkios, mirtinos kovos neišlaikys ir besiartinančioj naujoj pasaulinėj katastrofoj žus.

Ats. Gen. GALVYDIS-BYKAUSKAS

Kaunas, 1936.I.18.

ATS. GENEROLAS K. LADIGA

DIDŽIAI GERBIAMAS PONE REDAKTORIAU!

Karo lauke sunkiais momentais, ypač prieš kautynes su visais jų neaiškumais ir pavojais, daugelis visai nustoja pasitikėjimo savimi ir juos apgali silpnumas; toki, norėdami išvengti pavojaus kautynėse, išsisukinėja įvairiais būdais, kartais net apsimeta dantų, krūtinės ir kitokiais skausmais.

Ateitininkijos jaunimo karių tarpe sunkiomis valandomis nemačiau panašių reiškinių su begalinėmis besireiškiančiomis silpnybėmis.

Ateitininkiją mačiau ryžtingą savo pareigose, nežiūrint didžiausių pavojų: ji, pasitikėdama Dievu, su Dievu drauge pasitiki savimi.

„Ateities“ 25-rių metų sukakties proga linkiu jos vadams ir toliau jaunimo tarpe skleisti skaidrią kūrybinę dvasią.

Reiškia gilios pagarbos

Ats. generolas K. LADIGA

Gulbinėnai,
1936.I.6.

V. D. U. PROF. DR. KAN. P. KURAITIS

„ATEITIES“ 25-RIŲ METŲ SUKAKTUVĖMS

„Ateitis“ man labai gerai pažįstama nuo pat pirmųjų jos atsiradimo dienų.

Ji prieš karą prancūziškai rodė besimokinančios lietuvių jaunuomenės dvasią pasiaukojimo, nedvejojančio kilnaus pasiryžimo žygiams, kuriais taip garbingai pasižymėjo ateitininkai rūpesčiuose ir kovose už Tėvynės nepriklausomybę.

Ji sunkiais vokiečių okupacijos laikais palaikė ir stiprino su klastingų galingųjų vyliojimais ir grąsinimais nesiderinančią savo skaitytojų sąmonės drąsą ir sąžinės švarumą.

Ji ir Neprikausomos Lietuvos laikais yra brangiausia draugė visiems, kuriems rūpi stiprūs idejiniai, religiniai bei doroviniai mūsų tautos gyvybės ir jos klestėjimo pagrindai.

Tad taip garbingai sulaukusiai 25-rių metų jubiliejaus „Ateičiai“ linkiu ir toliau su vis didyn einančiu sekmingumu tarnauti mūsų visuomenei toje neabejotinai tikroje nusistatymų ir pasiryžimų šviesoje, kurią taip prasmingai išreiškia nepakeičiamo ir nesugriaunamo galiojimo Aukščiausiojo įkvėpti žodžiai: „Visa atnaujinti Kristumi!“

Kaunas, 1936. I. 23. *Prof. Kan. P. KURAITIS*

V. D. U. PROF. DR. STASYS ŠALKAUSKIS

BRANGUS „ATEITIES“ REDAKTORIAU IR MIELAS DRAUGE!

„Ateities“ 25-rių metų gyvavimo sukaktis yra ne tik šito katalikiškosios jaunuomenės laikraščio, bet ir Tavo šventė. Todėl, negalėdamas šiąja proga pagaminti „Ateičiai“ nieko žymesnio, kreipiuos į Tave šiuo asmeniniu laišku ir noriu pareikšti viešai vieną kitą pripažinimo ir įvertinimo mintį.

Džiaugiuos, kad paminėtoji reikšminga sukaktis randa Tave „Ateities“ redaktoriaus pareigose. Nieks daugiau už Tave nėra nusipelnęs šitos garbingos naštos. Nuo to laiko, kai palankiame gerb. prelato A. Dambrausko prieglobstyje ir Tavo ypatingomis pastangomis atsirado „Ateitis“, nevienas asmuo pakeitė Tave redaktoriaus pareigose; bet Tu vėl grįžai į pirmutinę savo poziciją su tuo pačiu užsidegimu, entuziazmu ir jauna dvasia.

Apsidairant dabar atgal į „Ateities“ padarytąjį kelią, tokį jau ilgą ir reikšmingą mūsų jaunimo gyvenime, negalima nesidžiaugti pasiektais šitame kelyje vaisiais. Juk „Ateitis“ per 25-rius savo gyvavimo metus formavo katalikų jaunuomenę religiniu, tautiniu, visuomeniniu ir kultūriniu atžvilgiu, — tą jaunuomenę, kuri suskubo jau mūsų tautos atgimimo ir ypač tautinės valstybės atstatymo darbe sudėti kruvinų aukų ir nudirbti daug kuriamojo darbo.

O ypatingų nuopelnų „Ateitis“ turi religiniam mūsų tautos atgimimui, kuris pasidarė tikrai būtinas po dvasinio mūsų inteligentijos

alinimo, vykusio rusiškoje vergovėje ir rusų nihilistinių srovių įtakoje. „Ateitis“ saugojo mūsų jaunuomenę nuo nekritiško pasidavimo nihilizmo dvasiai; saugojo ir saugos ją taip pat nuo servilizmo dvasios, kuri tokia pavojinga pasidarė mūsų laikais. Drauge su katalikiškosios pasaulėžiūros šviesa ji neša mūsų jaunuomenei universalių tiesų ir dvasinio išsilaisvinimo dovanas.

Dar vienu atžvilgiu „Ateitis“ suvaidino didelę rolę mūsų katalikiškoje jaunuomenėje. Ji buvo bandomoji mokykla mūsų rašytojams, žurnalistams ir apskritai visiems tiems, kurie galėjo turėti reikalo su plunksna. Iš šitos mokyklos nemaža išėjo plunksnos darbininkų. Šiąja proga prisipažinsiu, kad ir aš pats iš Tavęs, kaip iš „Ateities“ redaktoriaus, jau pirmais jos gyvenimo metais gavau pirmą paraginimą imtis plunksnos darbo. Nors mano nežymūs ir negausūs pirmieji rašiniai, pažymėti nereikšmingais inicialais, nesuvaidino jokio pastebimo vaidmens „Ateities“ pradiniame tarpsnyje, bet vis dėlto man malonu dabar prisiminti, kad mano pirmasis debiutas spaudos darbe surištas su sukaktuvininkės „Ateities“ vardu.

Šiandieną neskiriu Tavęs, Mielas Drauge, nuo „Ateities“ žurnalo ir, sveikindamas abudu, linkiu abiem ilgiausių metų.

Priimk geriausių jausmų pareiškimą

Prof. ST. ŠALKAUSKIS

Kaunas, 1936.I.16.

V. D. U. PROF. DR. KAZYS PAKŠTAS

BRANGUS „ATEITIES“ REDAKTORIAU!

Nelengva man rasti pakankamai svarbių žodžių, kurie tiktų pasveikinti tą nepaprastą kovotoją, pranašą ir darbininką, kuris ištisus 25-rius metus dulkėse ir mašinų trenksme be atvangos dirba sunkų, painų, nervingą spaudos darbą, visuomet duodantį jam materialinių nuostolių. Dalykai atrodytų paprasčiau, jei tektų sveikinti tik eilinio moksleivių žurnalo ilgametį redaktorių. Betgi aš nežinau, ar yra kur buvęs Europoj koks moksleivių laikraštėlis, tokiomis sunkiomis aplinkybėmis kilnių idealų tarnybon pašaukęs tūkstančius pakrikusio jaunimo; ar buvo kur mažoje tautoje toks, tik savo jėgomis iš skurdaus kaimo į mokslo viršūnes prasimušęs, kaimietis, tapęs redaktorium steigėju viso pustuzinio rimtų laikraščių bei žurnalų, kokių ne kiekviena maža tauta turi.

Vargiai ar rasime antrą tokį lietuvį, kurs taip puikiai simbolizuotų griežtai uždraustą, revoliucinį lietuvių tautos prasiveržimą iš tamsos ir nežinios į šviesą ir tiesą. Brangus Redaktoriau, ak rodos visi mes esame tik paprasti žmonės, pilni įvairių žmogiškų silpnybių bei netobulumų. Bet „Ateities“ Redaktorius esi „self-made man“, savo drąsa ir darbu legendariškai gyveniman kelią prasiskynęs. Kai pažiūriu į Tavo įsteigtus „Ateitį“, „Lietuvos Mokyklą“, „Kosmos“, „Logos“, „N. Vaidilutę“, „Soter“, kai numanau, kokią daugybę straipsnių esi į juos papylęs, kiek šimtų svetimų straipsnių, straipsnelių kantriai perredagavęs, kiek daug tomų įvairios korektūros taisęs ir

kiek savo nemokamo darbo bei pinigų pridėjęs — tai pajuntu, kad bet kuris mano sveikinimas bus permenkas pagarbos išreiškimas. Juk visa tai yra kolosalinis įnašas į mūsų bręstančią kultūrą.

Kogi galėčiau Brangiam Redaktoriui palinkėti? Tavo vargai, darbai, materialiniai sunkumai tikrai dar neis mažyn, nes mūsų tauta dar greit neįžengs į vyliojančius, laukiamus šviesiuosius laikus. Tad linkiu nors greičiau išsikovoti sau teisę pasilikti naturaliu, tiesios sielos ir savotišku žmogumi; o ypač linkiu, kad liktum apsaugotas nuo baisiausios nelaimės: kad nebūtum daugiau išduotas tų, kuriems eini į šventą talką...

Sveikinu Tavo ir „Ateities" 25-rių metų vaisingas pastangas ir pareiškiu tvirtą viltį, kad „Ateitis" ilgus laikus elektrizuos, dinamins ir garsiai darban šauks jaunuosius lietuvių kultūros darbininkus, o jos Redaktorius gyvu pavyzdžiu rodys, kaip reikia linksmam būti vaikščiojant net ir labai spygliuotais vargų bei rūpesčių takeliais.

Buvęs (1911 m.) „Ateities" raidžių rinkėjas bei korektorius ir Kauno (1911-12 m.) pirmosios ateitininkų eksternų kuopos narys

Kaunas, 1936. I. 23. *Prof. KAZYS PAKŠTAS*

METROPOLIJOS KUNIGŲ SEMINARIJOS REKTORIUS

DIDŽIAI GERB. PONE REDAKTORIAU!

Nuoširdžiai dėkodamas Tamstai ir Tamstos bendradarbiams už šv. Kalėdų ir Naujųjų 1936 m. švenčių proga man pareikštus sveikinimus ir linkėjimus, šiuo turiu garbės tarti keletą žodžių apie „Ateitį" ir jos per 25-rius metus išvarytą platų ir gražų darbo barą.

Kaip tas laikas greitai bėga! Rodos, tai buvo dar vakar, o iš tikrųjų, „Ateities" gimimą minėdami, mes siekiame į 1911 m. Sausio mėnesį. Tada gyvenau ir mokiaus Petrapily, buvau Petrapilo Dvasinės Akademijos studentas. Akademijoje visada būdavo tarp 60—70 dvasininkų studentų, jų ketvirtadalį sudarydavo iš Žemaičių, Vilniaus, Seinų ir dalinai Mogilevo vyskupijų atsiųstieji auklėtiniai-studentai lietuviai. Beveik ta pati proporcija tautybės atžvilgiu atitiko ir sakytos mokyklos profesorių skaičių: iš 15—16 visų Akademijos profesorių 3, 4, o kartais net ir 5 buvo ten profesoriai lietuviai.

Akademijos auklėtiniai lietuviai jautėsi laisvai, didžiuodavos esą lietuviai, turėjo savo draugiją ir visi gyvai domėjosi visais tautiniais bei lietuviškais reikalais. Lietuviai ir net kaikurie lenkai profesoriai dargi paskatindavo mus pagal išgales ir sugebėjimus sielotis ir dirbti religinį, kultūrinį bei tautinį darbą. Mes visus tuos reikalus svarstydavome savo susirinkimuose, rašytuose referatuose, daromose po jų diskusijose ir kaikada išsitardavome apie tai viešai per spaudą. Beveik visi rašydavome į mūsų savaitraščius, vesdavome recenzijų ir svetimos spaudos registravimo skyrių „Draugijoje", kaikuriems kartais pasisekdavo įdėti net didelesnius straipsnius į „Vadovą" ir „Draugiją".

Savo, mokslus einančios jaunuomenės, laikraščio-žurnalo neturėjome. Šią spragą visi gyvai jautėme, apie tai kalbėdavome atostogoms

grįžę į Lietuvą, čia nusiskųsdavome vyresniesiems lietuvių veikėjams ir prašydavome mums padėti. Ir štai, kun. A. Dambrauskas-Jakštas, „Draugijos" redaktorius, dabartinis mūsų Garb. Jubiliatas, su savo leidžiamo žurnalo antruoju 1911 m. numeriu išleidžia pirmąjį „Ateities" sąsiuvinį. Koks tai buvo džiaugsmas ir susidomėjimas! Gavę „Ateities" numerį Petrapily, kaip šiandieną atsimenu, padarėme viešą Akademijos lietuvių studentų susirinkimą, ten aptarėme visą šį svarbų įvykį, jaunuoliškai džiaugėmės ir pasižadėjome tą jau savo žurnalą kuo tik galėdami remti ir jame bendradarbiauti. Reikia tarti, kad tą savo pasižadėjimą garbingai ištęsėjome: prašau pavartyti 1911—1915 m. „Ateities" komplektus ir įsitikinti. Taip pat įdomi, turininga ir su gyvenimu ėjo „Ateitis" ir sunkiais karo bei pokariniais laikais.

Aš ir šiandieną, kad ir labai maža laiko turėdamas, „Ateitį" gavęs negaliu jos palikti neskaitęs ir randu ten man įdomių dalykų: iš jos sužinau, kaip šių dienų katalikiškoji mokslus einančioji jaunuomenė galvoja, kuo ji rūpinasi, kaip rengiasi gyvam gyvenimui, kaip ji tobulėja, kas jai miela, kas jai skauda. Atvirai pasakysiu, kad „Ateityje" keliamieji ir sprendžiamieji klausimai, dedami straipsniai, keliami obalsiai, patiekiamos anketos ir pagal jas padarytos išvados bei nurodymai yra mieli, savi, tikslūs, atitinką laiko dvasią bei šių dienų gyvenimą ir studijozams naudingi. Mano giliu įsitikinimu „Ateitis" per 25-rius metus išvarė labai gilų, platų ir Lietuvos kultūrai naudingą darbo barą. Nuoširdžiai linkiu, kad ir ateityje Aukščiausias tą darbą laimintų!

Kan. PR. PENKAUSKAS

TELŠIŲ VYSK. KUNIGŲ SEMINARIJOS REKTORIUS

„ATEITIES" 25-RIŲ METŲ JUBILIEJŲ MININT

Nihilizmo dvasiai besiplečiant Rusijos mokslo įstaigose, ypač nuo Turgenevo romano „Tėvai ir vaikai" laikų (1861 m.), toji dvasia neaplenkė ir Lietuvos moksleivijos bei studentijos. Nihilizmo idejų platintoja „Aušrinė" savo įvairiais straipsniais, kaip antai: „Ar — gi?" (1911, Nr. 1), „Krikščionybė, demokratizmas, socializmas" (1919, Nr. 1), „Į žmogaus laisvę", „Kelią į socializmą betaisant" (1920, Nr. 4) ir kitais, nuodijo Lietuvos besimokinančią jaunuomenę.

Prieš tą materializmą ir raudonojo socializmo dvasią 1911 metais, katalikiškos mąstančios studentijos ir moksleivijos pastangomis bei kaikurių garbingų veikėjų pritarimu ir parama, pradėjo eiti „Ateitis".

Ateitininkų organizacija padarė tikrą perversmą mokslus einančios jaunuomenės pasauližiūroj ir pačiame gyvenime. Ji su savo galingu spaudos ginklu laužė nihilizmo ledus ne tik tais laikais, kol „Aušrinė" buvo dar nemirus, bet ir dabar, kada ta pati dvasia reiškiasi kituose laikraščiuose, pasirinkusiuose kitas nihilizmo formas.

Šiame 25-rių m. „Ateities" jubiliejuje tenka palinkėti to garbingojo laikraščio Redakcijai, kad ji, skleisdama šviesos spindulius, vis daugiau susirastų talkininkų, kurie prisidėtų jos siekimus įgyvendinti.

Prel. V. BORISEVIČIUS

„Ateities“ pirmasis vyriausias Redaktorius Prel. A. Dambrauskas, vėliau vienas redagavęs „Ateitį“ iki 1919 II su pertrauka nuo 1915 IV iki 1916 VI, kai jis rusų valdžios karo metu buvo iš Kauno (drauge su keletu kitų lietuvių veikėjų — kunigų ir pasaulionių) ištremtas į Vilnių ir grįžo Kaunan, kai Kaunas ir Vilnius buvo vokiečių okupuoti.

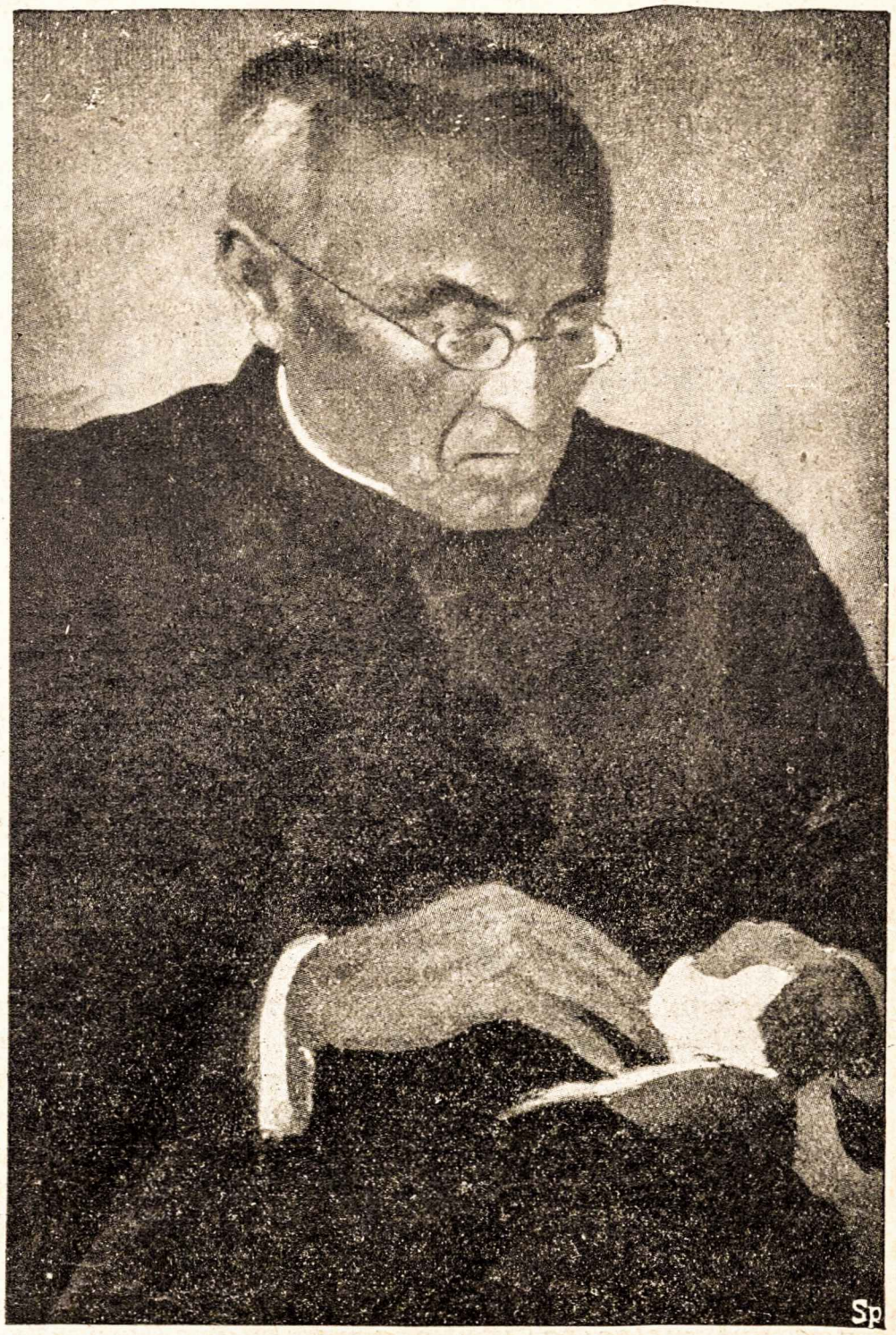

BUVUSIŲ „ATEITIES“ REDAKTORIŲ ATSIMINIMAI IR LINKĖJIMAI

Žodis „ateitininkas“ nukelia mane į paauglystės laikus, kai dar ėjau klases Seinuose prieš D. Karą, o paskui Voroneže — per D. Karą. Ši krikščioniškai lietuviška organizacija pritiko dvasingam, švelniam, doram ir romantiškai nusiteikusiam lietuvių mokslo jaunimui. Šalia griaunančios katalikybę ir lietuvybę rusiškos mokyklos ateitininkų organizacija buvo doriausia auklėtoja, gaivinanti kilniausius žmogaus siekimus, rengianti Tėvynei ištikimiausių sūnų.

Ateitininkų organizacija buvo atsvaras netik rusinančiai mokyklai, bet ir pasireiškusiai lietuvių moksleivių tarpe materijalistinei srovei. Aušrininkų organizacija auklėjo nepažabotą individualizmą, iš kurio buvo atviras kelias į komunizmą.

Nuo tos dienos, kai anuomet tapau ateitininku, mano idealas visuomet buvo ir bus tarnauti visa siela Dievui ir Tėvynei — viskas atnaujinti Kristumi, tai yra kurti Dievo viešpatystė žemėje.

Aš visuomet buvau tos nuomonės, kad krikščionis, būdamas doras iki galo, neturi būti kerštingas nė per plauką, net skaudžiausiai paliestas, ir visuomet linkėti savo priešui tik didžiausio gero — to, ko mes, krikščionys, labiausiai trokštam patys sau, būtent, — dangaus karalystės.

Pirmiesiems ateitininkams teko slapstytis nuo rusų valdžios letenos, nelyginant pirmųjų amžių krikščionims katakombose — nuo Romos pagonių persekiojimo. Bet galinga dvasia jų nepaisė.

Prieškarinės ateitininkų lavinimosi kuopelės kaip tik atitiko trokštančią mokslo mano dvasią — šviestis ir šviesti. Man rūpėjo kas gera ir kilnu netik sau pasiekti, bet ir kitiems suteikti, kad nebūtų Lietuvoj žmogaus dvasią slegiančio skurdo ir tamsos. Mokslas turi mus lydėti per visą amžių. Turime amžinai mokytis ir mokyti!

Mes tiek teturime teisės į save, kad turime Dievo mums duotą energiją tiksliausiai suvartoti rimtam darbui. Mūsų valandos ir dienos tiek mums tepriklauso, kad mes jų neturime praleisti bergždžiai.

Darbas taurina žmogų, apsaugo jį nuo pagundų ir kuria bei palaiko kultūros vertybes. Darbas skiria kultūringą žmogų nuo laukinio. Darbas padeda ryškiau pasireikšti ir genijams, o paprastus talentus kartais iškelia iki genijų viršūnių.

Lietuvai reikia daugelio šviesių darbininkų visose kultūros srityse, netiktai genijų, bet ir darbo pelių. Mūsų tautos priešai, 50 kartų gausesni už mus, nuolat tyko mus paglemžti ir nutautinti, tad mes turime būti 50 kartų atsparesni, šviesesni ir darbštesni už juos. Mūsų darbas išgelbstimas mums patiems ir be galo naudingas mažai mūsų tautai. Sukinėjamas raktas visuomet blizga, o padėtas surūdija. Taip ir žmogus, kuris, Kūrėjo pavyzdžiu, ir pats turi būti kūrėjas.

Kas dirba, tas amžinai esti žvalus, sveikas ir patenkintas — fiziškai ir dvasiškai (atlikęs savo pareigas ar kam gera padaręs). Kas stovi ant vietos, tas atsilieka nuo kitų ir, taip sakant, gyvenime žengia atgalio. Nesidarbuoti netik nuodėmė, bet ir žala pačiam sau.

Darbštumo pavyzdžių paieškoję rasite begales tiek savo tautoje, tiek svetimosiose. Aš pats džiaugiuosi susidūręs ir ilgai pasidarbavęs su tokiais darbo milžinais, kokie buvo mano mokytojai a. a. profesoriai Jn. Jablonskis ir Kz. Būga (Voroneže ir Kaune). Iš svetimųjų dažnai pasiskaitykite apie Edisoną, Franklіną, Gutenbergą ir kitus panašius ir stengkitės jais sekti. Lietuvai be galo reikalingi didi žmonės ir darbštūs, kantrūs išradėjai, kaip Edisonas, Franklinas ar Gutenbergas. Kuklaus, atsidėto darbo jus išmokys S. Daukantas!

Jūsų pasiryžimas ir noras būti didiems padės jums jais tapti! Bet garbės nesivaikykit: ji sprunka nuo gaudančių ją, o pati ateina

pas vengiančius jos. Viską darykite Dievo garbei ir artimo gerovei.

Savo santykiuose su žmonėmis visuomet vaduokitės šventosios Evangelijos dvasia: daryk kitam taip, kaip nori, kad tau kiti darytų. Tegu visus abejojimus jūsų gyvenimo kelyje išblaško Didysis Šviesos ir Meilės Nešėjas — mūsų Atpirkėjas Dievažmogis Jėzus Kristus! Stengkitės būti tobūli kaip Jis!

Mano įsitikinimu, ateitininkas, kaip ir kiekvienas jaunuolis, turi būti skaistus, blaivus, kad jo kūnas galėtų tarnauti jo sielai, kurią turime grąžinti Kūrėjui tokią švarią, kokią ją iš Jo gavome. Kaip gražiõs, žydinčios gėlẽs netinka kišti į kokią purviną šukę, taip skaisčios sielos negalì laikyti suterštame kūne. Kas suteršta, tai valytina — vistiek, ar kūnas, ar siela. Mes, kaip saulė, aplink save skleiskime tik doros, skaistybės ir meilės spindulius! ...

Kaunas, 1936. I. 18. *Kalbininkas STASYS DABUŠIS*
(buv. „Ateities Spindulių" ir „Ateities" redaktorius).

Pirmasis Ateitininkų studentų būrelis Maksvoj, „Ateičiai" jau einant (iš kairės dešinėn): V. Endziulaitis (†1918), E. Draugelis, Pr. Dovydaitis, Z. Starkus ir P. Grajauskas. Kaikurie jų yra buvę pirmosios kolektyvinės „Ateities" redakcijos nariai.

*

Man malonu prisiminti tie laikai, kai pradėdamas pirmuosius žurnalistikoje žingsnius, turėjau laimės ir garbės būti vienas pirmųjų „Ateities“ redaktorių. Laikai žymiai pasikeitė. Pasikeitė ir sąlygos bei reikalai, kuriais dabar tenka rūpintis „Ateičiai“; bet malonu stebėti, kad mūsų principai liko tie patys ir dėl to „Ateitis“ šiandien man yra tokia pat brangi, maloni, kaip ir anais sunkios pradžios laikais.

Ką gi galiu palinkėti „Ateičiai“? Na gi, ištvermės savo pozicijas beginant, ryžtingumo, o pasisekimas bus tikras.

Dr. L. BISTRAS

„Ateities“ Redakcija ir Administracija 1920 m. (iš kairės į dešinę): St. Dabušis, moksleivis Vincas Dovydaitis (Vilniaus kovose mirtinai sužeistas Valkininke ir miręs Alytuj 1920. X. 19., profesoriaus brolis), Dr. J. Leimonas, prof. kun. M. Morkelis ir kun. K. Žitkus (V. Stonis), ir dabar besisielojąs „Ateities“ reikalais.

*

Įsikūrus Lietuvos Universitetui (1922), prasidėjo daug gyvesnis ir ateitininkų judėjimas. Nepriklausomybės kovų metais Ateitininkų Centro Taryboj palikdavo tik vienas kitas narys, kuopų veikimas negalėjo būti normalus. „Ateities“ pasisekimas priklausė bendros Ateitininkų organizacijos būklės. Jos reguliarų pasirodymą trukdė raštų trūkumas ir dėl valiutos pakeitimo pinigų stoka.

Vieną niūrią 1922 m. rudens dieną J. Leimonas, tuo metu laikinis Ateitininkų organizacijos pirmininkas, su jam įprastu draugiškumu ir širdingumu sako man:

— Juozeli, paimk „Ateitį“ redaguoti!

Sutariava; jis įrodė, kad mano pareiga tai padaryti. Dar tais pat metais suredagavau du paskutiniu numeriu. Pagalbininkais gavau a. a. J. Steponaitį ir J. Grinių, kurie buvo gabūs administratoriai ir kartu energingi redakcijos nariai. Todėl nuo pat 1923 m. pradžios pastatėm „Ateitį“ ant tvirtų kojų. Sumanėm leisti 64 puslapių ir reguliariai kas mėnuo. Tais laikais, reikia pasakyti, užsibrėžti tokio didumo žurnalą ir ištęsėti buvo nepaprastas laimėjimas. Tas įvyko todėl, kad lygia greta visoj Ateitininkų organizacijoj dvelkė renesanso dvasia. Iš 20—30 kuopų 1922-23 metais išauga 50—60 kuopų organizacija. Steigiamos naujos sekcijos, būreliai, klūbai.

Manau, nereikia sakyti, kad darbo redakcijoje buvo daug. Reikėjo sudaryti raštų, juos sutvarkyti, korektūrą ištaisyti, išspausdintą išekspedijuoti. Tiesa, redakciją sudarydavom 3—4 žmonės, būdavo ir administratorius, bet kiti dažnai keisdavos, atsakomajam redaktoriui tekdavo daugiausia rūpesčių, palikdavom kartais ir vienas. Apskritai, redakcijoj ir administracijoj nė vieno apmokamo žmogaus nebuvo. Dirbom, kiek galėjom, aukštesnių idėjų vedami. Čia turiu paminėti tuo draugus-es, su kuriais kiek ilgiau per tuos trejus mano redagavimo metus tą atsakingą darbą varėme: a. a. J. Steponaitis, J. Grinius, T. Šidiškis, St. Balsys, A. Petrauskaitė, S. Bačinskaitė; Pr. Mantvydas, K. Šapalas, a. a. Ig. Petrušaitis, St. Kudirka ir kt.

Prenumeratos kainą nustatėm nuo 1923 m. tik 6 lit. metams, užsisakant per kuopas. Palyginus, ji buvo žema, nes spauda tais laikais kainavo bent 2—3 kart brangiau, kaip dabar. Todėl turėjome per 3.000 skaitytojų, kurie sąžiningai užsimokėdavo. Be to, kaikurios kuopos atsiųsdavo ir aukų. Tada „Ateitis“ laikėsi be jokios medžiaginės paspirties iš šalies.

Ilgiausių metų „Ateičiai“! Jos skleidžiamos idėjos teugdo lietuvių jaunimo širdis!

J. MIČIULIS,
1922-25 m. „Ateities“ redaktorius

*

Niekas taip nemėgsta pavojų, kaip mokinys. Pavojų, kurių jis randa bent nuotykių skaitymuos, koubojų filmose. Pavojų, iš kurių narsuolį išgelbės tik vikrus šuolis, taikli ranka, geras bičiulis. Toki pavojai, skaitomi, mokinį svaigina, kaip džiovininką gegužės oras. Bet tikrieji pavojai, didieji pavojai krinta nejučiom, kaip dulkės ant šviesaus drabužio: gula, ėda ilgai ir suėda, jeigu laiku nesusiprasi išnešti į saulę ir vėją.

Didysis pavojus, kuris buvo besuėdąs lietuvius, buvo šviesuomenės nutolimas nuo liaudies. Tolo pamažu, nuo papročių, nuo kalbos, į svetimybes. Apsižiūrėjo tada, kada praraja nebebuvo galima užtiesti, kaip toje pasakoje, jokiu kilimu. Tik nusivylusio balsu, Syrokomlės lūpomis atitolusieji sudejavo: „Aš, lietuvis, Lietuvoje su lietuviu, tautiečiu

Ateities“ antrasis Redaktorius kalbininkas Stasys Dabušis, Rusijoj redagavęs „Ateities Spindulius“, Lietuvoj — „Ateitį“ 1919—1920 m.

nesusikalbu!“ Ir jiems reikėjo nudžiūti. O lietuvių tauta vėl ėmė želti iš kelmo, iš liaudies. Tos atžalos su tokiu intensyvumu turėjo augti ir kratytis svetimomis dulkėmis, kad nebeturėjo kada nė savu gyvenimu pasirūpinti (Daukantas). Betgi jis nukratė, pakirdino lietuvius. Ir nuo to laiko šviesuomenė ėjo iš liaudies ir su liaudim. Valstybę kūrė drauge su liaudim nepriklausomybės kovose; į tą pačią dirvą liejosi prakaitas ir kraujas mokytų ir nemokytų kaimo vaikų.

Tomis nepriklausomos valstybės kūrimosi dienomis, šviesuomenės ir liaudies bendravimo dienomis, brendo savotiškas mokinio tipas ir vaidino tam tikrą rolę besikeliančioje tautoje. Tada mokykla kūrėsi ant griuvėsių: be mokslo priemonių, be vadovėlių, net be mokytojų, nuolat okupantų ardoma, o vis dėlto miela anais laikais, kaip naujakuriui jo susilipinta lūšna. Tų laikų mokinių tipas sunku ir besuvokti. Tokie jie nevienodi. Nevienodo amžiaus: čia vyras kaip pipiras, o jo draugas ūsuotas ir barzdotas; čia susirinkę ir nuo arklo ir iš mokyklos. Dar labiau pamargino grįžusieji iš Rusijos — įvairių ideologijų ir net politinių nusistatymų, aktyvūs. Tačiau toje mokyklos mozaikoje vienas bruožas visiems bendras — visi buvo artimi kaimui. Tame valstybės pavasario ore lėkė moksleiviai į kaimą, kaip bitės į lankas. Moksleivių paskaitos, prakalbos, vaidinimai kūrė bendrą kaimo ir šviesuomenės entuziazmo atmosferą, to entuziazmo, kuris įgalino jaunuolį lietuvišką Dovydą susirungti su trimis Galijotais. Pats tų laikų moksleivis neturėjo kada kortuoti, flirtuoti, net kartais šokti. Tame pavojin-

game amžiuje nuolatinis darbas privertė jį intelektuališkai stipriau gyventi, išsidirbti iniciatyvos ir drąsos. Tiesa, kitas pamiršdavo ir tiesioginį darbą — mokyklą, nuėjo į kraštutinumus. Kur be to apsieisi?!

Pakitus gyvenimo sąlygoms, kito ir moksleivio tipas. Neteko pirminio margumo, suvienodėjo. Uniforminamas drabužis, amžius, darbas, dvasia. Atitveriamas nuo užmokyklinių įtakų, kad toje vienoje mokykloje, it šiltadaržyje, plėtotų kūno ir dvasios galias. Pastūmėtas į sportą. Kada stipri kumštis, mikli koja, lankstus liemuo gyvenime imta garbinti labiau nei stipri galva ir jautri širdis, kada pastebėta ir mokykloje tos galvos silpnumas, pastūmėta moksleivis į intelektualinį sportą kuopelėse. Bet naujo tipo moksleivis skiriasi nuo senojo atitrūkimu nuo liaudies, nuo kaimo. Kaimą jis mato tik atostoginėmis dienomis. Bet ir jomis ne visada bendrauja su kaimu. Dažnai ištraukiamas į stovyklas, kur vėl susiduria tik su tais pačiais mokiniais, bet ne su kaimu. Tokio tipo ne vienas.

Iš mokyklos tokio tipo žmogus ateina į Kauną studentauti, atitrūkęs nuo kaimo tradcijų, sveikųjų religinių, moralinių, net estetinių tradicijų. Tokia jau kvaila kaimo žmogaus prigimtis, kad miestas ją pripildo savo pačių brutaliųjų tradicijų. Studentų smuklės, svetimos vokiškos korporacijų tradicijos, kurios kitur jau seniai atgyvenusios. Svetimos dainuškos lietuvių dainų estetikai nepriimtinos. Skatintas į sportą, intelektualinio darbo atvėsęs, kūrybos iniciatyvai seklus. Toks gana dažnas.

Ir kuriasi naujas lietuvio inteligento tipas — jis baigs mokslus, gaus vietelę, svajos apie didesnę algą ir patogesnį gyvenimą. Bus lietuviškas miesčionis. Ir atsiras vėl praraja tarp šviesuomenės ir liaudies, tarp vadų ir vedamųjų. Tai būtų tas pats pavojus, kuris taip buvo sužalojęs lietuvių tautą ilgiems laikams. Jautrieji tautos nervai, rašytojai pajuto jį instinktyviai. Lyrikos ir beletristikos žodžiu ilgisi kaimo, kelia sparnus į kaimą. Bet ar neims tik kalbėti senąsias mintis kad ir parafrazuotais žodžiais: iš kaimo esu, į kaimą noriu, bet kaimo nebesuprantu? Ar nekartos tų žodžių tik sau nuraminti, o kaimas vėl iš naujo ateis, ateis su nauja veiklia gaivališka banga, persiris per miesčioniškos sustingusios šviesuomenės galvas ir paskandins ją užmiršimo gelmėse.

Lauktina, kad lietuvis moksleivis būtų sąmoningas dėl tokios galimos perspektyvos ir, kurdamas savo charakterį, eidamas į būsimuosius inteligentus, stengtųsi atitrūkti ne tik į miškus, į stovyklas, bet prie grėblio, prie dalgio, kur susidurs su kaimo žmonėmis, pasisems ir parsineš į bedvasį miestą prisirišimo prie kaimo idealistinių tradicijų. Jos palaikys jo dvasią nesugniaužtą miesto technikos, savinaudiškumo atmosferoje ir padės sukurti naują lietuvio šviesuolio tipą: su kaimišku kūno ir dvasios sveikumu ir inteligento šviesumu, su kaimišku instinktu ir inteligento sąmone. *J. A.*

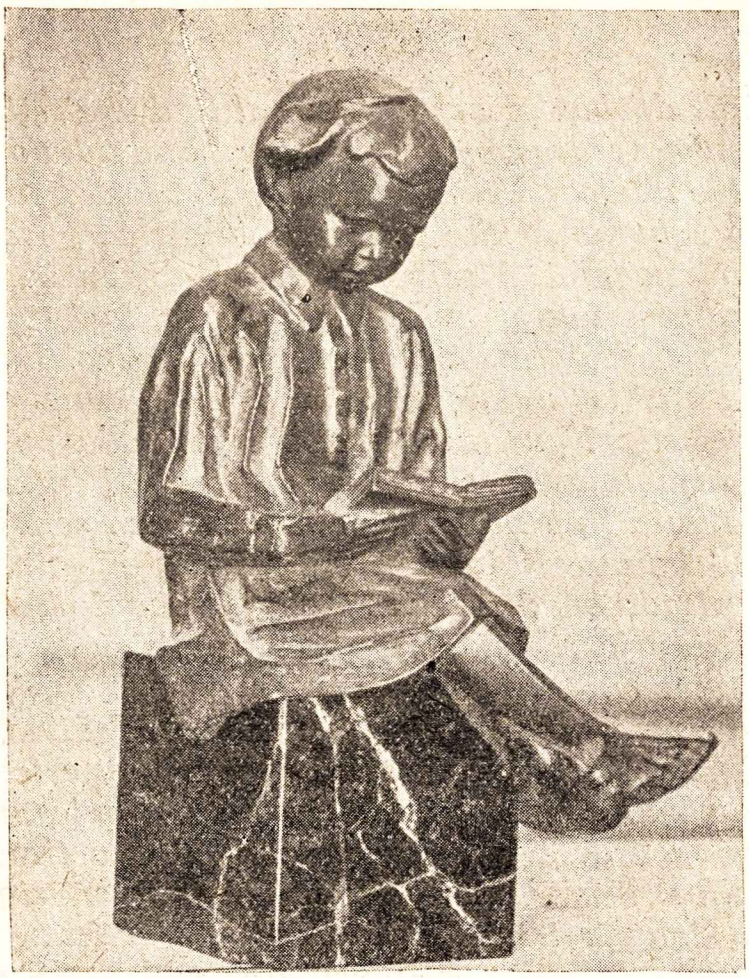

Pr. Rimša Berniukas skaito

KAZYS ZUPKA

IŠDYKUSI

Negaliu tavim pa
Kaip ir veido puo
Kai, išdykusi me
Rodai žvilgsnį gu

Nors dainoj min
Ir akis žydriąsias,
Šitos saulės nusil
Kaip pašautos žą

Ir žinau: sunku a
Tavo vyliaus kilp
Tavo veidas rody
Žingsniuos vėjai

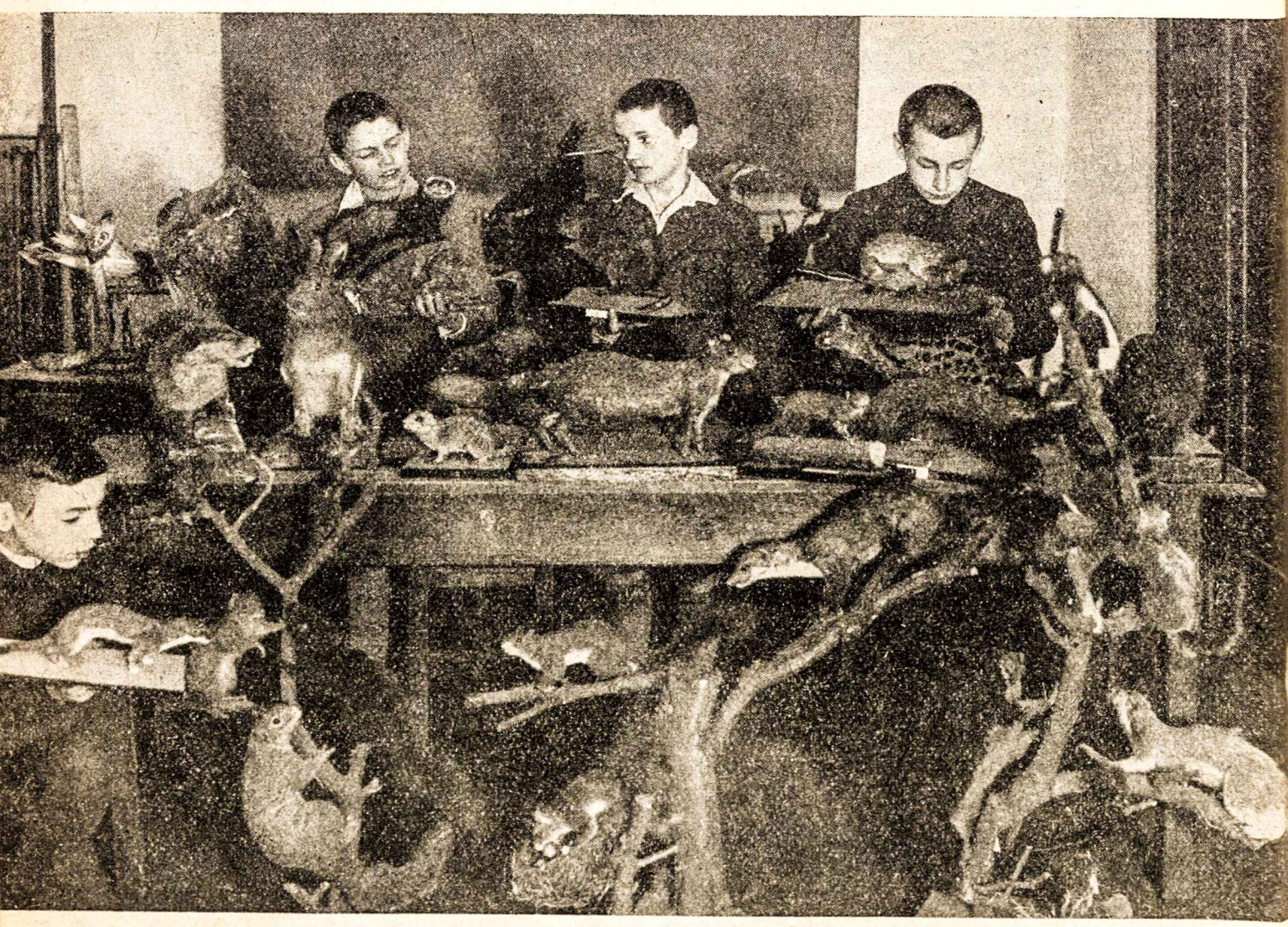

OTĖ

Šklėrius Nida

MYK. LINKEVIČIUS

PABUČIAVIMAS

Kaip klaiku, o Dieve mano,
Žemės nerimo tinkle —
Kaip tą išdidų fazaną,
Kylantį viršum Libano,
Tu pašauk mane strėle.

Į krūtinę smingant strėlei,
Dygliui meilės ir kančios,
Tenumirštu valandėlei,
Kad galėčiau pasikėlęs
Tavo kojas pabučiuot — —

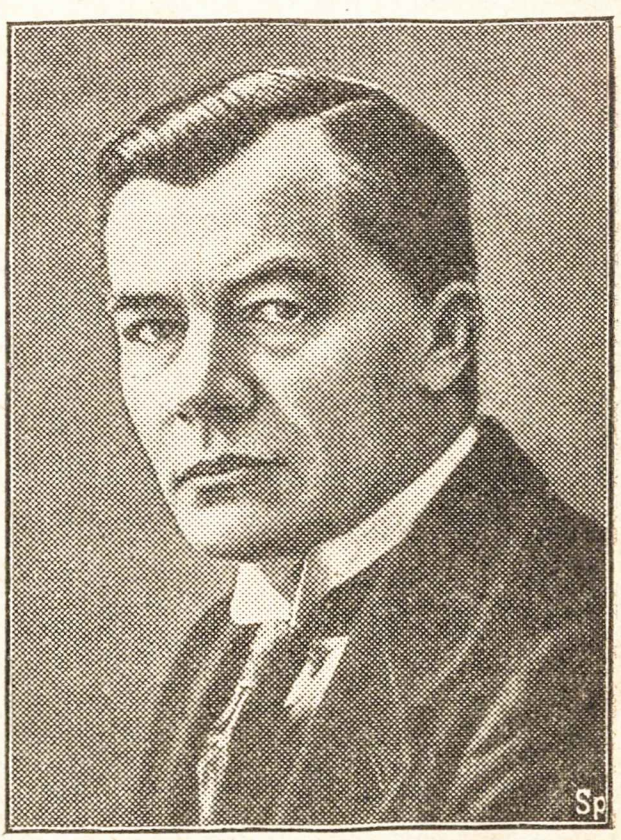

K. Šklėrius, miręs dailininkas, kurio paveikslų paroda dabar atidaryta Kaune

*

Nors jau keleri metai praslinko nuo mano artimesnio darbo su „Ateitimi“, aš vis dar tebegyvenu ta jauna nuotaika, kuria alsuoja į amžiaus antrąjį ketvirtį žengiąs „Ateities“ žurnalas. Jis per savo idėjų pasaulį pervedė tą mūsų inteligentinės visuomenės dalį, kuri ypatingai pasireiškė valstybę atstatant. Ji krauju, gyvybe ir darbu papuošė mūsų Valstybės pirmąsias dienas. Tūkstančiai „Ateities“ puslapių yra mums tikri liudininkai įspaustų ir dar vis išminamų LIETUVOS kelyje „Ateities‘ sekėjų pėdų. Ir kita kryptimi jau žengią buvę „Ateities“ draugai nepajėgia nusigrįžti galutinai nuo jos idealų.

Mano laikų buvę „Ateities“ bendradarbiai ir draugai šiandien jau visi išėję į gyvenimą: vieni dirba jiems patikėtose svarbiose pareigose, kiti jau išaugę tikraisiais žodžio kūrėjais. Jų tarpe nė vieno nėra, kuris jam patikėtą pareigą būtų blogam panaudojęs, ar savo rašyto žodžio dovana būtų kovojęs su „Ateities“ dvasia.

Daug kam atrodo nuostabu, kad „Ateities“ kelias per ištisą amžiaus ketvirtį eina ta pačia pasirinktąja kryptimi. Man prisimena vienas mano išgyvenimas. Redaguodamas „Ateitį“ įdėjau vieną rašinį, neatitinkantį „Ateities“ dvasią. Vos tą numerį gavęs, tuojau man primena vienas pirmųjų redaktorių netikslų mano žingsnį. Aš tada gyvai pajutau, kad mūsų jaunųjų žingsnius visą laiką lydi senesnėsės kartos veikėjų nuoširdžios akys ir kad „Ateitis“ visą laiką bus tikruoju besimokančio jaunimo vadu į būsimojo darbo plotus.

Vienas buv. „At.“ Redaktorių

*

Iš jūsų laikraščio, išgyvenusio tokį gražų amžių, man ypač atrodo verti du dalykai. Pirmas, kad jis savo jauniems skaitytojams duoda aiškią, tvirtą ir sveiką pasauližiūrą; o šiais laikais, kada beveik kasdien įprasta keisti savo nusistatymus į didžiuosius mūsų gyvenimo klausimus ir kada siūloma tiek išeičių, kurios tačiau netrukus sugriūva, palikdamos tik neaiškų atsiminimą, yra labai svarbu pačiam turėti gilią tradiciją ir amžių patyrimu užgrūdintą mintį ir tos minties įtakoje ugdyti kitus, betgi nė kiek nesumažinant jų individualinės laisvės ir kūrybingumo. Antra, Jūsų laikraštis kaip tik ir skatina jaunųjų kūrybines jėgas ir duoda labai gražių rezultatų: gana tik mesti akį į mūsų literatūrą, kurioje dabar rasim aukštai stovint ne vieną žmogų, pradėjusį Jūsų puslapiuose.

A. Vaičiulaitis

„Ateities“ penktasis Redaktorius Dr. J. Grinius, redagavęs „Ateitį“ 1925—1926 m.

„Ateities“ Redakcija ir Administracija 1925-6 m. metais. Iš kairės į dešinę: J. Grinius, Salomėja Neris, A. Januševičius. Stovi: V. Juronis, Tarvydas, St. Balsys ir A. Kučinskas

„Ateities“ tretysis Redaktorius Dr. L. Bistras, redagavęs „Ateitį“ 1921—1923 m.

*

Aš buvau išsiblaškęs redaktorius. Ne tik palikdavau apsčiai korektūros klaidų ir nepastebėdavau apverstų klišių, bet, neapsižiūrėjęs, aibes eilėraščių neperskaitęs pasiųsdavau į krepšį, tuo mirtinai nuskriausdamas ne vieną talentą. Ir vis dėlto, nežiūrint tų netobulumų, mūsų santykiai tiek su skaitytojais, tiek su bendradarbiais nebuvo jau tokie blogi. Kadangi tai, kas mus jungė, buvo daugiau negu raidė, daugiu negu paveikslas ir daugiau negu savo kūrybos ir savo garbės meilė. Mes buvome šeima, kurią rišo senos tradicijos, buvome bendro baro kariai ir vieno į pasiilgtą uostą plaukiančio laivo įgula.

Mūsų skaitytojai sėdėjo gimnazijos suole, ir tas suolas jiems buvo pakopa, nuo kurios jie pamatydavo daug platesnę pasaulio kertę negu jų gimtasis kaimas ar miestas. Ir juo platėjo ir reljefingesnis darėsi tas akiratis, juo smulkėjo ir reliatyvėjo visa, kas buvo atsnešta iš namų. Jie nebebučiavo duonos riekutės pakėlę ją numestą, niekas iš jų netikėjo, kad sunkiai nusidėtų spjovęs į ugnį ir nenusimindavo, kad sukukavusi gegutė užklupdavo juos be cento. Tačiau namuose jie vis

dar rytą vakarą kalbėdavo poterius, ypač kad ir gimnazijoj dar buvo kas palaiko tą paprotį; bet jau čia mokyklos sienose, o dar labiau už jų, jie turėjo ir kitokių pavyzdžių, kurie galėjo daug kuo imponuoti, bet kurie religinę praktiką buvo pastatę lygioj eilėj su baime pamatyti pavasarį skrendantį, ne tupintį gandrą. O mūsų jaunų draugų viduj buvo daug svilinančios liepsnos, kuriai rodės labai pravartu numesti visus varžtus ir jų protai budo ir norėjo viską matyti ir reikalavo viską įrodyti. Gyvenimo srovė težino vieną nesustabdomo laiko įstatymą:

„Ateities“ šeštasis Redaktorius mokyt. A. Januševičius (1926-28).

reikia tuoj apsispręsti, kur prisidėti, nes gyvenimas nežino paragrafo, nurodančio kada galima p r a d ė t i a p s i s p r ę s t i. Jau 25-ri metai kai šiokiu metu „Ateitis“ ateina padėti. Ir mes galime didžiuotis, kad jai, kaip mitologiniam „Argo“ laivui, pavykdavo patraukti į savo eiles daugiausia taurių prigimčių. Tik mūsų argonautai ryžosi ne aukso vilnas pargabenti iš Kolchidės, o ieškoti apšviečiančio, bet ne apakinančio mokslo švyturio, su kuriuo be baimės būtų galima grįžti į Lietuvos liaudį ir nušviesti jos vargingą kelią į skaidresnį gyvenimą. Tai žygis tų, kurie nori įgyvendinti savo Didžiojo Mokytojo įsakymą „Jūs duokite jiems valgyti“.

„Ateitis“ suprato jaunųjų vidaus nerimą ir jie rado joje atsakymą, kurį prieš 1500 metų trumpai formulavo didysis Aurelijus Augustinas: „Fecisti nos ad te et inquietum est cor nostrum, donec requiescat in te“. Ir tie, kurie liko ištikimi jos idejoms, kurie ieškojo ne geiduliais, bet protu, valia ir visa tauriąja savo prigimtimi, brendo savo ieškojime ir stebėjosi atrasdami vis naujus ir neišsemiamus krikščionybės turtus, kuriuos „praauga“ ir paneigia paprastai tik tie, kurie apie juos tėra girdėję iš gerutės, kadaise juos katekizmo mokiusios, davatkėlės.

Su tokia misija ir su tokia gražia praeitim „Ateitis“ buvo atidavusi kurį laiką savo vairą į mano rankas, ir man dar šiandien negražu, jei aš perdaug apvyliau jos lūkesčius, bet mūsų visų norai buvo geri. Per porą Apvaizdos leistų nelengvų metų neturėjau galimumo net būti „Ateities“ bendradarbiu, todėl, sveikindamas Jubiliatę, šalia linkėjimų galiu pareikšti nuoširdų pasiilgimą konkrečiau su ja bendradarbiauti; juk jau ir man ir mano mokiniams nusibodo tik trumpi pamokslėliai apie tai, kad reikia rūpestingai mokytis lotynų kalbos, kadangi toks mokymasis lavina protą ir kadangi be lotynų kalbos sunku žmogui gyventi pasauly.

K. BAUBA, Kretinga

DIDYSIS POTVYNIS

„Ateitis“ pabaigė dvidešimt penkeris. Ji nebuvo „močiutės dukrelė“: veik visi jos gyvenimo metai buvo energingos grumtynės ne tik už sąlygas, bet ir teisę gyventi. Visados ji kovoja atvirai, stipriai laikydama aukštai iškeltą savo vėliavą, kuri, su pasididžiavimu galime pasakyti, be dėmės. „Ateitis“ nesinaudojo sukta diplomatija ir kompromisais. Integrali katalikybė per jaunuomenę gyvenimam — buvo, yra, bus ir toliau turi būti pagrindinė jos linija, nes, giliausiu mano įstikinimu, tik užsigrūdinus ir kovos troškimu alsuojanti, turinti jėgų pasiryžti ir ištęsėti jaunuomenė valios priartinti gyvenimą prie idealo, integralios katalikybės skelbiamo: pasaulis Kristui.

Tad ar nėra „Ateitis“ tas šventraščio grūdas, išaugąs medžiu, kurio šakose paukščiai ilsis, ar nėra ji srovė, auganti į didįjį katalikybės potvynį visiems Lietuvos negalavimams paskandinti?

Esu laimingas galėjęs ir aš savo prakaito lašeliu palaistyti tą grūdelį, tą srovę pasodrinti.

Potvynis artėja — tai mes, jaunuomenė, galinga Kristaus dvasia nešina, jį artinam. Ar antroji ketvirtis suūš tuo potvyniu, pareina nuo mūsų pasiryžimo ir ištęsėjimo. Dievo palaima su mumis!

1936. I. 15.

JONAS MIKULEVIČIUS,
buvęs „Ateities“ redaktorius

„ATEITIES“ PASIRODYMO POVEIKIS PRIEŠ 25-RIUS METUS

„Ateities“ skaitytojams dar likau iš praeitų metų skolingas ištęsėti mano pažadą, išreikštą „Ateities“ 1935 m. paskutiniame sąsiuviny, būtent, papasakoti, kaip prieš 25-rius metus pasirodžiusią „Ateitį“ pasitiko to meto Lietuvos moksleivija ir Lietuvos veikėjai savo spaudoj. Apie tai čia ką ne ką ir papasakosiu, bet tik labai trumpai dėl vietos stokos.

Kaip jau praeitame sąsiuviny pasakojau, „Ateities“ pasirodant ypač laukė Kauno mokyklų moksleiviai lietuviai katalikai, nes jie žinojo, kad toks laikraštis jau tikrai rengiamas išleisti ir jau spausdinamas. Kauno moksleiviai, jau ir prieš „Ateičiai“ pasirodant, organizavosi, dirbo kaip mokėjo, lankėsi pas draugus kitose mokyklose, vis su tuo tikslu, kad visur įkurtų patvaresnių kuopelių, kad parinktų „Ateičiai“ leisti lėšų ir kad geriau atsispirtų visiems priekaištams ir trukdymams, kurių darė šiai naujai srovei jai priešingi žmonės.

„Ateičiai“ išėjus, kauniškių katalikų moksleivių džiaugsmas buvo didelis. Jie pasiėmė ir visą „Ateities“ administravimo bei ekspedijavimo darbą. Tam tikslui Kauno Lietuvių Viešajame Knygyne Maironio namuose, kur paprastai rinkdavosi Kaune pirmoji lietuvių katalikų moksleivių kuopelė, buvo įsigyta spinta, įsitaisytos knygos pajamoms ir išlaidoms registruoti. Visas administracijos ir ekspedicijos darbas buvo pasidalintas taip, kad vieni rašė adresus, kiti juos karpė, kiti lipdė adresus ir pašto ženklus, o moksleivės didesnius siuntinius apsiuvinėjo drobe. Žodžiu, visa darė patys moksleiviai, kad tik sumažintų „Ateičiai“ išlaidas. „Ir buvo linksma naują darbą bedirbant; todėl dirbom ir dainavom . . .“ pasakoja savo atsiminimus vienas to darbo dalyvis, kurio žodžiais čia pasakoju ir kitus kauniškių moksleivių įspūdžius. Tas dalyvis toliau štai ką pasakoja:

„Ateičiai“ pasirodžius, visas organizacijos darbas ėmė eiti sparčiau, nes pasidarė lyg koks centras, kuris spietė visus krūvon. Tačiau tuo metu kaikur vis dar laikėsi bendros kuopelės su aušrininkais. Vieni ir kiti vis dažniau rinkdavosi skyrium, nes atsirasdavo grynai savų reikalų, laikomų paslapty nuo kitų; bendrieji posėdžiai buvo tik ginčų arena. Pamažu eita tą bendrą darbą likviduoti. Ateitininkai vienur susikūrė savo kuopeles visai skyrium; tokiais atvejais nebuvo ir kas likviduoti; kitur bendrosios kuopelės skilo dalimis ir proporcingai dalinosi turtą, knygas ir kt. Lietuvių moksleivių sąmonė brendo; organizavimosi dvasios apimti moksleiviai kūrė kuopeles, taip, jog jau pirmaisiais „Ateities“ gyvavimo metais beveik kiekvienoje gimnazijoje buvo ateitininkų kuopelės, kaikur net dvi ar trys. Jos dar buvo silpnos, negausingos; bet jos jau buvo tokios užuomazgos, kurios galėjo plėtotis, stiprėti ir suaugti į tvirtą kūną. „Ateičiai“ pasirodžius, kad ir rodosi dvasinis centras, bet veikiai paaiškėjo jo esant permaža — reikėjo administrativinio centro visam veikimui suderinti ir tolimesnio organizavimosi direktivoms išdirbti. Brendo konferencijos klausimas. Ir tikrai, 1911 m. Birželio mėn. pradžioj įvyko Pir-

Prof. Pr. D o v y d a i t i s, dabartinis vyriausias „Ateities“ Redaktorius.
„Ateities“ 1-me sąsiuviny (1911 m.) parašęs str. „Trys pamatiniai klausimai“.

moji Ateitininkų Konferencija Kaune, „Draugijos“ bute prie Parodos Aikštės (dabar Rotušės Aikštė 10). Nuo tos pirmosios konferencijos buvo aišku, kad darbas neš gerų vaisių ir kad yra didelės vilties kilniais katalikybės obalsiais suburti aplink „Ateitį“ daugel lietuvių moksleivijos ano meto rusiškose gimnazijose“. Taip baigia savo nespausdintus atsiminimus vienas buvusiųjų Kauno moksleivių organizatorių ir vadų, K. B i z a u s k a s.

Kaip „Ateitį“ pasitiko ano meto lietuviškoji spauda? Nagi taip, kaip ir reikėjo laukti: vadinamoji kairioji, t. y. antikatalikiškoji spauda (Liet. Žinios, Liet. Ūkininkas, Balsas) ją pasitiko pašaipos bei paniekos žodžiais ir nepasisekimą lemiančiais pranašavimais; katalikiškoji spauda (Vadovas, Draugas) ją sutiko su dideliu džiaugsmu. Nei vienų nei kitų nuomonių čia nekartosiu. Tariuos būsiant aktualu pakartoti čia tik tai, ką „Ateities“ pasirodymo proga buvo rašęs to meto tautininkų organas „Viltis“. „Vilties“ redaktorius p. A. S m e t o n a, dabartinis Ekscelencija Lietuvos Respublikos Prezidentas, apie „Ateities“ pirmąjį numerį įdėjo ilgoką straipsnį „Vilties“ 1911 m. 39-me

(524-me) numery, kuriame platokai išdėstė „Ateities“ principus, prieš tai padarydamas atitinkamą įvadą. Tą įvadą čia ir pakartojame ištisai, kadangi jame vaizduojama Lietuvos inteligentijos būklė prieš „Ateičiai“ pasirodant. Taigi, p. A. Sm(etona) rašė:

„Ten (Vakarų Europoje) inteligentija, stodama ant idealizmo pagrindo, ieškanti kelio į jį per šiaip ar taip išmanomą religiją. Doros ir religijos klausimai Vakaruose tai tokie dalykai, kurie vis rečiau ir rečiau beaplenkiami. Sustiprinti savo būdą, ištobulinti jį, užgrūdyti, susiieškoti ir pamatuoti savo asmens *tikiu* — štai kas ypač parūpo šio meto inteligentui“ (atkartojami Vydūno žodžiai viename inteligentų pasikalbėjime Vilniuj. *Pr. D.*).

„Tos naujausios srovės ženklai matyti jau ir pas mus. Vyresnioji mūsų inteligentų karta, išaugusi ir gavusi mokslą po materijalizmo intekme, viešpatavusia ligšiol augštosiose Rusijos mokyklose, turėjo

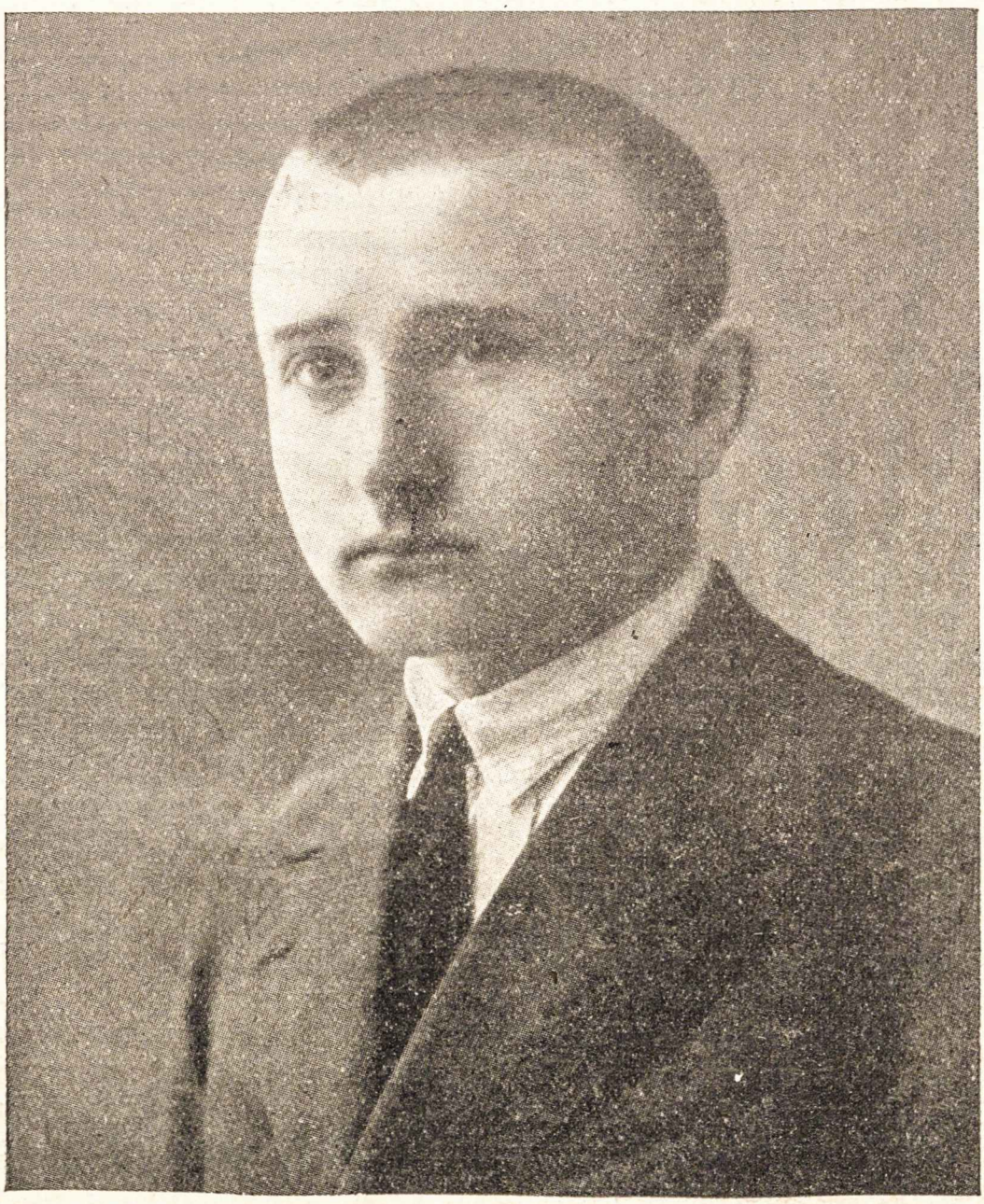

„Ateities“ devintasis Redaktorius A. Vaičiulaitis (1930-31)

daugumas ir materijalistiškas pažiūras į pasaulį. Tą pat galima pasakyti ir apie daugumą šios dienos mūsų moksleivių. Jie, kaip vyresnioji karta, savo siekimų pamatan mėgina dėti materijalizmo principą, vien juo matuoti gyvenimo veiksnius".

„Bet tų moksleivių tarpe ima atsirasti griežtai priešingų nuomonių materijalizmo nuomonėms".

„Jų akyse tikyba tai nėra koks iš metų išėjęs pinigas, kurio vertė vien praeities saiku matuojama. Tikyba tai gyvas daiktas, gyvas šaltinis, ji net sau tikslas, kaip visuomet buvo, yra ir bus".

„Jei materijalizmas kovoja su kiekviena religija, tai jis, žinoma, negalėjo aplenkti ir katalikybės. Ir kova su tikyba pas mus išsireiškė kovoje su katalikybe, kadangi dauguomenė lietuvių yra katalikai. Iš jų pusės ir kilo reakcija prieš tikybinę materijalizmo srovę mūsų visuomenėje".

„Taip esant susidarė katalikų moksleivių būrelis ir susispietė apie „Draugiją", nutarę leisti jos priedu savo organą ;;Ateitį", kaip savo laiku pirma yra susispietę moksleiviai apie „Liet. Žinias" ir „Aušrinę"."

Toliau straipsnio autorius sutrauktai atpasakojo „Ateity" išdėstytus „Ateitininkų" principus ir baigė posakiu: „Tiek gyvo įsitikinimo, tiek energijos tviska pirmame „Ateities" numeryje!"

Visą „Ateities" pirmojo numerio paminėjimą „Vilty" p. A. Sm(etona) taip baigė:

„Tokia tad naujoji tikybinė srovė lietuvių moksleivių tarpe, iššaukta betikybinės srovės. Kiek ji bus stipri ir gili, pamatysime vėliaus".

Į šį visai palankų p. A. Smetonos atsiliepimą apie „Ateitį" ir ateitininkus buvo atsakyta, kad jame naujoji moksleivijos srovė būdinama vienašališkai, nes tik vienu atžvilgiu, būtent, tik religiniu, o visai nekalbama apie jos kultūrinius, taigi ir apie tautinius aspektus (Ateitis 1911, 258 p.).

Prieš 25-rius metus „Ateičiai" tik pasirodžius, apie ją niekas ir negalėjo pasakyti kitaip, kaip tik: „Kiek ji (naujoji „Ateities" pradėtoji kryptis) bus stipri ir gili, pamatysime vėliau". Tuo metu „A t e i t i s" juk dar buvo b e a t e i t i e s. Šiandien, dėkui Dievui, jau yra kitaip: „A t e i t i s" j a u t u r i 2 5 - r i u s m e t u s p r a e i t i e s, iš kurios kiekvienas gali įsitikinti „Ateities" sukelto sąjūdžio ir stiprumu ir gilumu, jo įvairiopu reikšmingumu ne tik religinei Lietuvos šviesuomenės sąmonei auklėti, bet ir lietuvių tautai, kovojant už savo nepriklausomybę ir ugdant joje kultūrines jėgas, būtinąsias jos iškovotai nepriklausomai valstybei sustiprinti ir išlaikyti jai per amžių amžius. Tatai parodo „Ateities" sukeltas sąjūdis jau ir per šiuos pirmuosius jos 25-rius metus. Tačiau šio sąjūdžio istoriją rašyti dar nėra atėjęs tinkamas laikas. Toks laikas bus atėjęs, kai dabartis vėl bus virtusi artimesne ar tolimesne praeitimi, o artimesnė ar tolimesnė ateitis bus tapusi dabartimi.

Šiuo momentu „Ateities" per 25-rius metus nueitajam keliui nušviesti ir nudirbtam darbui įvertinti pakanka ir to, ką jos 25-rius am-

M. LINKEVIČIUS

PAS PIRMĄJĮ „ATEITIES" REDAKTORIŲ

Skaitytojai, be abejo, žino, kas buvo pirmuoju „Ateities" redaktoriumi, kuris neseniai, pernai rudenį, peržengė 75-sius metus ir yra vienas tebegyvenančiųjų garbingų veteranų negausaus būrelio. Jeigu šio žmogaus Lietuva būtų neturėjusi, būtų buvusi didelė spraga mūsų laikraštijos gyvenime. Tai nedidelio ūgio, neimponuojančios išvaizdos, bet nuostabiai galingos ištvermės darbininkas, kovotojas, kultūrininkas. Pamėginkime rasti kultūrinio gyvenimo sritį, A. Jakšto plunksnos ar žodžio nepaliestą. Sunku būtų rasti.

Pažindamas A. Jakštą daugiau kaip dail. literatūros kritiką, aš vaizdavausi rūstų, griežtą, nepripažįstantį jaunystei jokios laisvės. O kadangi laisvę ir širdį labiau vertinu, negu kitką, aš visada jausdavau viduje prieštaravimą A. Jakšto žodžiui, nors jo pažiūrų griežtumas ir, apskritai, logiškas minčių tamprumas ir imponuodavo.

Ir nūnai štai einu pas gerb. A. Jakštą. Einu ne vienas.

Tarnaitė mus įveda į erdvų salioną ir parodo kitas duris. Įeiname, susipažįstame ir susėdame.

— Kuo galiu patarnauti?

— Atėjome pas gerb. prelatą... Mat, sausio mėn. išeina jubiliejinis „Ateities" nr.... 25 m. jubiliejus... Tad norėtume išgirsti iš Tamstos, kaip pirmojo „Ateities" redaktoriaus... Ir t. t.

Ką čia beatkartosi sunkiai mikčiojamą iš nedrąsos atsilankymo tikslą. Toliau ima sektis geriau, nes žmogus pamatai, jog griežtas savo pažiūrų laikymasis nebūtinai reiškia ir šiurkštų elgesį.

— Kas davė impulsą atsirasti „Ateities" žurnalui ir kokios buvo aplinkybės?

— Impulsą kas davė? Pats gyvenimas. Kairieji studentai turėjo „Aušrinę". Savaime prieita išvados, kad ir katalikiškajai studentijai reikalingas laikraštis. Kas daryti? Sukurti. Tam tikslui reikėjo paduoti rusų

žiaus metus baigiamajame sąsiuviny apie ją pasakė Ekscelencijos Lietuvos arkivyskupai ir vyskupai, Lietuvos nepriklausomybės kovų generolai, V. D. Universiteto profesoriai ir kiti Lietuvos aukštieji inteligentai. Jų visų sveikinimuose „Ateičiai" išreikštos gilios mintys ir simbolingi vaizdai lyg koki žaibų blykstelėjimai arba lyg koki stiprūs prožektoriai ryškiai apšvietė „Ateities" per šimtmečio ketvirtį nužygiuotą kelią, jos kovotas kovas ir turėtus laimėjimus. Tatai „Ateitį" stiprina naujam šimtmečio ketvirčiui, į kurį ji įžengs artimiausiu savo sąsiuviniu. Tuomet ir vėl, Dievas leis, pasikalbėsime.

1936.I.16. *Pr. Dovydaitis*

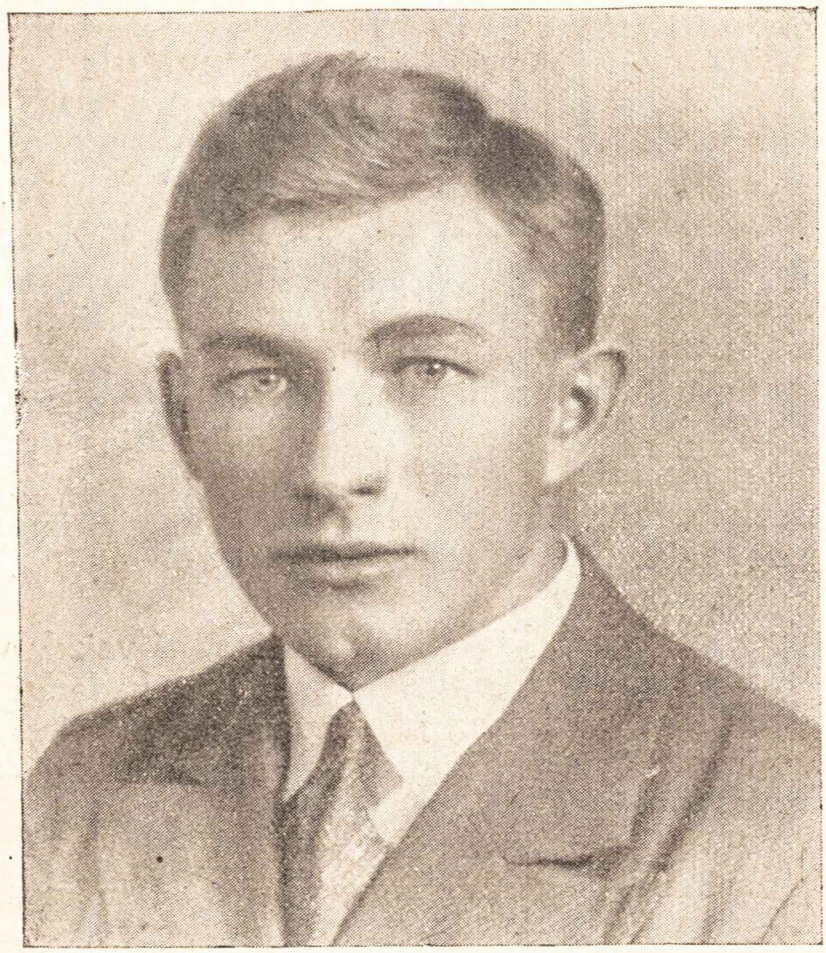

„Ateities“ dešimtasis Redaktorius Dr. A. Maceina (1930-31)

valdžiai prašymą, bet tai ilgas kelias ir dar nežinia, ar tuo kas bus pasiekta. Pagaliau nutarta prie „Draugijos“ leisti priedu „Ateitį“. Reikia darbininkų ir pinigų. Leisti paėmė Šv. Kazimiero D-ja, o dirbti turėjo patys studentai. Maskvoje susidarė karštesniųjų lietuvių kat. studentų būrelis: Pr. Dovydaitis, V. Endziulaitis, E. Draugelis ir kiti. Jie pažadėjo surinkti medžiagą ir atsiųsti man, o aš turėjau sutvarkyti ir duoti spaudai. Pataisydavau kalbos klaidas ir ypač reikėjo saugoti nuo ortodoksinių klaidų. Paskui „Ateitis“ išėjo atskirai. Prikibo policija, nes pagal rusų valdžios įstatymus atskirai priedo nebuvo galima leisti. Reikėjo stoti teisman, kuriame mane apgynė advokatas p. Yčas.

— Įdomu būtų žinoti, ar daug buvo bendradarbių, ypač, kaip jauni moksleiviai, gimnazistai — ar daug siųsdavo savo raštų, kaip, sakysime, šiandien ir, apskritai, ar medžiagos nestigo?

— Ne, medžiagos nestigo. Siųsdavo ir gimnazijų moksleiviai; jie daugiausia siųsdavo statistikos žinių, rinko folklorą, kuriam „Ateity“ buvo paskirtas atskiras skyrius. Vieni rašydavo geriau, kiti — blogiau. Man reikėjo, anot Dovydaičio, „svetimus batus“ valyti — rankraščius taisyti. Paprastai pradedančiųjų rašyti stilius neaiškus, nemoka suformuluoti minties, todėl reikėdavo daug taisyti.

— O tiražas didelis?

— 1000 egzempliorių.

— Kaip gerb. prelatui atrodo dabartinė „Ateitis“? Ar pakankamai ryški religinė linija, ar justi auklėjamosios jėgos?

— Dabar „Ateitis“ geriau tvarkoma. O anksčiau ir „Ateitis“, o ypač

„Ateities“ vienuoliktasis Redaktorius mokyt. Kazys Bauba (1931-33)

„Židinys“ įdėdavo negeistinų dalykų kat. organui: straipsnių ir dail. literatūros. Juk kam yra menas skiriamas? Žmonėms, turintiems palinkimą į blogą. Taigi, prieiti drastiškus vaizdus — pastūmėti žmogų į nemoralybę. Tokia kat. leidinių padėtis nenormali. Žinoma, kai redakcijose nėra teologo, tai nėra kas atsakytų už ortodoksiją. Čia reikalinga didesnė priežiūra.

Man vis knietė mintis paklausti prelato nuomonės dėl dail. kūrybos, poezijos, dedamos „Ateity“. Ir šioje vietoje pasikalbėjimas žymiai pagyvėjo, nes kritiko A. Jakšto nuomonė, pasakyčiau, diametraliai skiriasi nuo bendros dabartinių mūsų kritikų ir šiaip literatūros žmonių nuomonės.

— Dabartinė poezija tuščia, neįdomi, rašoma ant vieno kurpalio. Todėl niekas eilėraščių ir neskaito. Be galo vienoda: ketureiliai ir ketureiliai, nesuprantama, nenaturali. Jauni poetai iš poetinių licencijų pasidarė sau formules, rimus ir t. t.

Man sunku buvo tikėti, kad A. Jakštui nepatinkantis asonansas dangaus — gaust jaunam poetui ne daugiau kaštavo negu koks rimas — dangaus — brangaus, bet ką padarysi.

Pagaliau mano draugas nukreipė pasikalbėjimo temą į sau rūpimą klausimą, kur rasti medžiagos diplominiam darbui: dogma ir gyvenimas ar pan. Po to mus maloniai išlydėjo šio kuklaus buto šeimininkas, kurio nuoširdumą tikiuosi ilgai nešiosiąs savo širdyje.

BALYS SEREVIČIUS

SKAUSMO BALSAS

Kas kalbės man raminančius žodžius,
Kas prabils šiandien balsu meiliu —
Nuėjai, mano laime, per lauką,
Lyg senelis gruoduotu keliu.

Nusibodo, mieloji, tos kančios
Ta širdyje rudens dargana,
Išsiilgus gyvent atminimais
Ir tuo tenkintis — mums negana.

Jei aš būčiau žalsvoji plaštakė,
Pasiguosčiau aksomo sparnais, —
Pasilenkite, upių lelijos,
Mano džiaugsmas pakrančiais nueis.

Ant arimų, ant tėviškės pievų
Tyliai puola žvaigždė kaikada,
Ten meliodijos graudžios nuaidi,
Lyg plokštelėje skundo daina.

Tu manei, kad čia buvusios dienos
Ir tie žodžiai tavęs neapvils —
Kur tu eisi ir ką tik darysi,
Skausmo balsas vistiek tau prabils.

Vėl pradings, it šalna, mano viltys,
Vėl klajosim giliam ilgesy,
Ir nubėgs daug dienų nė nežinant,
Kuo buvai ir dabar kas esi.

EKSCELENCIJOS VYSK. P. BŪČIO PAMOKSLAS

Ateitininkų Jubiliejaus Kongrese 1935-VII-21 Telšiuose

Man gaila minios. Jei paleisiu juos alkanus, jie apalps kelyje, nes kaikurie iš tolo yra atėję. (Mork., 8, 2).

Gerai, nors netyčia, pasitaikė šis Kongresas šeštajame sekmadienyje po Sekminių, kada iš Evangelijos skaitoma apie antrąjį stebūklingą duonų padauginimą. To įvykio aprašyme minėtieji V. Jėzaus žodžiai, šiek tiek įsigilinus į juos, atsimenant mūsų šios dienos reikalus, parodo, ką mūsų šviesuomenė turėtų padaryti savo tautai. Kitaip sakant, V. Jėzaus žodžiuose jūs, mylimieji Ateitininkai, galite rasti programą kilniems savo didžiulės Sąjungos darbams.

Toji minia, kurios gaila Kristui, yra visa mūsų tauta. Šiandienjai, tiesa, netrūksta maisto gyventojų kūnams, bet tautos siela yra alkana. Vietomis ji yra labai nutolusi nuo to, kame ir kaip turėtų būti.

Anuomet V. Jėzus, matydamas daugybę išalkusių, nusilpusių žmonių tyruose, tarė apaštalams: *Jūs duokite jiems valgyti.* (Mat. 14, 16). Dabar mes visi matome savo tautos dvasios trūkumus, jos dvasinį nusilpnėjimą ir alkį. Kadangi man pavesta šiandien priminti jums, mylimieji, Dievo-Mokytojo žodžius, į jus, Ateitininkai, kreipiuosi ir sakau: Jūs duokite Lietuvos dvasiai valgyti to peno, kurio šiandienjai reikia, kad jie neapalptų sunkioje tautų kelionėje per didžiąsias mūsų laikų sunkenybes.

Ne šiandien prasidėjo Lietuvos reikalai; ne šiandien pradėjote dirbti nė jūs. Jau dvidešimt penkeri metai sukako nuo jūsų veikimo pradžios. Džiaugiatės jūs; džiaugiasi Lietuva, nesidžiaugia jos ir katalikybės priešai.

1910 metais jaunosios lietuvių šviesuomenės dvasia sunkiai sirgo. Materijalizmas naikino jos idealus. Tų idealų likučius, tėvynės meilę, neigė socijalizmas. Kaip plaučiai, negaudami oro, mirtinai genda ir dėlto širdis sustoja plakus, taip nutolusi nuo Dievo šviesuolių jaunuomonė neturėjo iš kur gauti gaivinančios jėgos savo blogumams pašalinti. Ji jau buvo taip sumenkus, kad tų blogumų nė matyti savyje nepajėgė.

Tada atsiradote jūs. Lyg langą atidarėte į troškuliu mirštančio ligonio, į mūs inteligentijos kambarį. Kristaus mokslo, Dievo apreiškimo gausi ir sveika versmė atgaivino beveik užgesusius idealus. Po didžiojo karo baisenybių, kada besikuriančiai Lietuvos valstybei grėsė bolševikų raudonasis antpuolis, jauni Ateitininkai iš paskutinių gimnazijos klasių ir patys savanoriais tapo ir savanorių sąjūdį sudarė kaimuose.

Jūs, jaunieji Endziulaičių, Vaitiekunų, Dovydaičių, Matulaičių ir kitų tokių įpėdiniai, žinokite, kad Lietuvoje yra širdžių, kurios neužmirš to jūs organizacijos nuopelno! Kol mūs protėviai buvo pa-

gonys, tol turėjo garbės vertų žmonių, bet neturėjo istorikų garbingiems darbams užrašyti. Dabar istorija jau atlikinėja savo uždavinį.

Kol vyrai Ateitininkai sunkius vargus vargo Maskvoje, kovos laukuose, ar bolševikių kalėjimuose, Ateitininkės auklėjo jaunuomenę, didino pedagoginę ir gražiąją Lietuvos raštiją. Šalia Pečkauskaitės galima būtų paminėti ilgą eilę gražiai švietusių ir dar tebešviečiančių žvaigždelių. Tik šitame garbės sąraše neminėju gyvųjų. Netrukdau jiems ir joms didinti jųjų nuopelnų vainiko brangybę ir grožį neapmokamais, arba nedėkingumu apmokėtais pasišventimo darbais.

Per šituos dvidešimt penkerius metus Ateitininkija darbavosi, kad Dievo teisės nebūtų paneigtos, ji atliko pačius sunkiausius ir pačius painiausius valstybės susikūrimo darbus, išlaikė idealo ugnį neužgęsusią mūsų šviesuoliuose. Inteligentui žmogui lengva suprasti šitas bendrųjų žodžių tikrasis svoris. Auksas už jį daug lengvesnis ir pigesnis. Trys daiktai, trys žodžiai: Dievas, Tėvynė, Idealas. Ta yra ta duona, kurios mums reikia, kad neapalptume gyvenimo kelyje.

Kadangi jūs, mylimieji, tais trimis dvasios valgiais mitote patys ir maitinote tautą iki šiol, tai aš ir visi lietuviai turime pagrindo tikėtis iš jūs tos pačios tarnybos šiandien, ryt ir ateityje tol, kol kelionės sunkumai tebebus jaučiami. Dievu, Tėvyne, Idealu turite misti jūs patys ir maitinti visus!

Jūs tebegyvenate tais dvasios dėsniais, kuriais gyveno pirmieji krikščionys. Atėjus laimingiems Didžiojo Konstantino laikams į krikščioniją sugarmėjo daugybė tokių, kurie mokėjo gražiai pašnekėti, bet jų elgesys buvo nesutapęs su Kristaus dvasia, arba nutolęs nuo jos. Tą idealų apdulkėjimą teko pergyventi ir Ateitininkijai. Įsimaišymas pelų į grūdus ir svėrių į sėmenis, kenksmingas pirklyboje, kartais pražūtį sudaro ir kilnios dvasios draugijoms. Šiandien labiau, kaip kada nors seniau, Ateitininkijai kenkia svėrės ir pelai. Taigi yra būtino reikalo išsivalyti.

Ateitininkai turi pažinti Ateitininkus, Ateitininkės — Ateitininkes. Pažinimas tik tuomet bus naudingas, kad nebeliks abejonės, jog kiekvienas Sąjungos asmuo ištikrųjų gyvena tais trimis: Dievu, Tėvyje, Idealu. Jei kieno elgsyje atsiranda pagrindo abejoti apie jo tikėjimo nuoširdumą, jei patrijotizmas tampa silpnesnis už asmeninio pralobimo norą, jei idealas palinksta žemyn į purvą, arba į materijalizmą, arba į egoizmą, tai tokis asmuo jau tampa pavojingas Ateitininkijai ir jis jau nebeduos to dvasinio maisto mūsų žemės sieloms, kurio mes laukiame iš Ateitininkijos. Kiekviena draugija sąjungoje, kiekviena kuopa draugijoje, kiekvienas narys kuopoje turi pareigos atlikti savo patikrinimo uždavinį ir netik duotis patikrinama, bet ir džiaugtis, kai tat atliekama. Patikrinant negalima tenkintis kieno nors pareiškimais, bet reikia vartoti Kristaus patiektąją priemonę: *Iš jų vaisių pažinsite juos* (Mt. 7, 16).

Žmogus, kuris vienaip kalba kitaip elgiasi, negali būti Ateitininkas, nė Ateitininkė. Toks asmuo yra svetimos dvasios ir svetimų nusistatymų vykintojas, įsibrovęs į nesavųjų tarpą. Jis visuomet daugiau kenks Ateitininkijai, kaip jai padarys naudos. Kiek tiek naudos jis

darys, kad turėtų kuomi pridengti savo kenksmingumą ir kad neprastotų progos kenkti. Ne be reikalo Kristus mokė išminties. Tos meilingos, bet ir atsargios išminties reikia atlikinėjant išsivalymo darbą, o išsivalymą reikia atlikti, kad uždavinys, kurį Ateitininkija ėmėsi atlikti tautoje, galėtų būti tikrai atliktas.

Dievas, Tėvynė, Idealas yra Ateitininkijos dvasia visiems tiems laikams, kol bus Lietuva, kol bus Ateitininkija. Aš noriu, kad jiedvi abi būtų iki pasaulio pabaigai. Ši bendroji dvasia trumpesniais laikotarpiais turi konkretizuotis, prisitaikydama prie laiko ir vietos reikalų.

Dvidešimt šeštuosius savo gyvenimo metus Ateitininkija pradeda, kada mūsų Tėvynėje iš šviesuomenės į liaudį plaukia kenksmingos dvi srovės, būtent, relgijos paneigimo ir dorovės pakrikimo. Aišku, kad dorovei išnykus išnyks ir idealas, išnyks ir jo sukurta tautinė laimė. O dorovė nyksta dėl to, kad susilpnėjo jos pagrindas — tikėjimas į Dievą. Taigi, Ateitininkijos uždavinys šiandien yra sudaryti platų, kaip Lietuva, sąjūdį: atnaujinti tikėjimą, sustiprinti dorovę.

Duslus griaustinis dunda iš tolo, gręsdamas galingoms pasaulio valstybėms. Dėl savo mažumo silpna Lietuva ruošiasi gintis nuo galimų pavojų iš oro ir iš žemės. Daugelis, baimingai susirūpinę, išsitaria abejodami apie mūs nepriklausomybės pastovumą. Tačiaus: *Nesibijokite, mažas pulkeli, nes jūsų Tėvui patiko duoti jums karaliauti* (Lk. 12, 32). Tautos, kurios moka tiesą branginti labiau už auksą, ir dorovės gaminasi daugiau kaip brangių akmenų, ir Tėvynės reikalus stato aukščiau už asmens gyvybę, nežūna niekuomet. Daugeliui beabejojant apie mūs pasiektųjų laisvių pastovumą ir besirūpinant tik asmeninę naudą apdrausti atslenkančioje visuotinoje suirutėje, tu, katalikiškasis Lietuvos jaunime, ruoškis dar kartą gelbėti savo žemę nuo gręsiančios jai pražūties!

Kūninė grobuonių jėga gali būti stipresnė už mūsiškę, bet mes galime padaryti, kad dvasinė mūsų stiprybė būtų didesnė, kaip mūs priešų. Jau atėjo laikas, kad tą aukščiausiąją dvasios stiprybę ne vien turėtume, bet ir patikrintume ją ir, patikrinę, patys žinotumės turį tą savo laimingos ateities laidą. Ateitininkai, nebijokite dabarties pavojų, nevenkite sunkios aukos ir didžio pasišventimo, nes tik tuomi paruošite sau ir visiems laimingą ateitį!

Jei kas pabandys ir sugebės užgrobti mūsų žemę ir turtą, tas, prislėgęs ją, pirmiausiai ims ieškoti asmenų už pinigą, ar už kitas kūno gerybes parduodančių sąžinę. Padarykim, kad prispaudėjas, mūsų žemę užvaldęs, nerastų joje tėvynės bei sąžinės pardavikų. Jų mažiausia būna tose tautose ir tose žemėse, kur skirtumas tarp padoraus žmogaus ir tarp vagies yra ryškus bei visuotinis. Jei kur nors viešojo turto išeikvotojai ir privatinių asmenų skriaudikai, sukčiai tebeskaitomi lygiateisiais visuomenės nariais, ten vagies ir padoraus žmogaus skirtumas yra išdilęs. Taigi, didysis mūs šalies reikalas yra tą skirtumą atstatyti. Imkime ir padarykime, kad tarp vagies, apgaviko, išeikvotojo, vienoj pusėj, ir tarp visų kitų žmonių, tarp sveikosios visuomenės, kitoj pusėj, būtų ko giliausia bedugnė. Pasi-

džiaugsim, jei pasiseks ją užtektinai gilią ir nepereinamą padaryti; kad ir bent per penkerius metus nuo šios dienos. Tai tebūnie, jūsų, Ateitininkų, programa bent iki 1940 metų!

Bet yra ir kito taip pat svarbaus darbo. Jaunieji vyrai šviesuoliai turi žinoti, ką reiškia jų bėras žirgelis, ir baltieji dobilėliai. Tai reiškia, kad to žirgo savininkas bernelis neteršia nė savęs, nepešioja nė mergaitės vainiko, kol nevedęs. Baltais, gyvais dobilėliais jis šeria savo žirgelį iki vestuvių. Kuris vyras trempia baltuosius dobilėlius, tas savo žirgą badu stapina, ne vien savo vertybę mažindamas, bet į purvą įmurkdo moterišką asmenį, sumažindamas padorių lietuvaičių skaičių; tokiu būdu eina mažyn skaičius tų, kurios visais atžvilgiais tinka laimingoms šeimoms sudaryti, geromis motinomis būti.

O jūs, Ateitininkės mergaitės, aš tikiu, kad jūs rūtų vainikėliai nevysta, ne jūs juos saugojate nuo begėdžių. Prieš ištekėdamos, nei gražiais žodžiais, nei rimtais pažadais, nei patogumų bei pelno pasiūlymais nesiduosite sumažinti savo karališkąją mergystės aukštybę. Būdamos iš penkių išmintingųjų merginų eilės, jūs dar tebežydinčius savo vainikus, visai skaisčius ir gyvus padėsite ant altoriaus, vestuvių dienoje pasiimdamos iš ten rimtą gerbtinos moteries nuometą.

Lietuvio ir lietuvės būdas neturi būti iš šlykščių žliugių, bet iš gražių gėlių ir naudingų javų supintas. Neatidėliodami turime padaryti, kad vadinamas psichologinis lietuvio ir lietuvės tipas būtų susidaręs iš tiesos branginimo, darbštumo, teisybės, mandagumo, nuosaikumo, drąsos, blaivybės ir naudingo veiklumo, ir kad tikėjimo priemonių stiprinamas, kaip jūreivio kompasas, niekuomet nenukryptų nuo idealo, kurio tikslas ir gyvybė yra Dievas. Pasirūpinkite, kad tiktai šito tipo asmens būtų jūsų garbingos Sąjungos nariai.

Mokėjo savo laikais šios Žemaitijos didis sūnus vyskupas M o t i e j u s sudaryti galingą blaivybės sąjudį. To sąjudžio dėka iškilo Lietuva aukščiau kitų tautų. Smegenų nublaivėjimas pagamino tinkamas sąlygas tautinio susipratimo sąjudžiui, kuris gražiai pasisekė. Bet gręsiantieji mums šios dienos ir rytojaus pavojai, sudaro reikalą kelti trečiąjį sąjūdį, būtent: *religijos ir dorovės atgimimo sąjudį*. To sąjūdžio reikalą jau matė žmonės, kurie į jūsų vėliavą rašė žodžius: „Viską atnaujinti Kristumi".

Jaunoji Lietuvos šviesuolių dvasinės kariuomenės rinktinė dalis Ateitininkija, manau, supras to trečiojo sąjūdžio reikalą ir pajudins Lietuvos žemę. Didelės Ateitininkų bei Ateitininkių eilės patrauks į tą sąjudį visą Lietuvos jaunuomenę.

Praėjusių laikų šviesuoliai yra nusikaltę savo žemei, nesuprasdami savo laiko ir savo šalies uždavinio. Dar ir mūsų dienomis viena mūs inteligentijos dalis savo pareigų Lietuvoje arba nepajėgia arba nenori suprasti, nenori paklausyti sąžinės balso. Bet jūs, mylimieji Ateitininkai, tą supratote ir jau eate pradėję vykdyti. Telaimina Dievas jūsų darbus, o mes, senieji, žiūrėdami į jus ir pritardami žodžiais bei darbais, ramiai paliekame jums savo Tėvynės ateitį. Tą ateitį padarykite šviesią ir laimingą. Telaimina Dievas ir jus. Amen.

KAZYS BRADŪNAS

ŽEMĖ KALBA

Klausyk vidudienį ką kalba žemė.
Klausyk... kiek bičių dobiluos!..
O, kad gyvenom, tai gyvenom,
Gyvenome be vasaros anos.

Visi laukai, visi miškai žaliavo,
Visur taip laisva, ir šviesu!
Tu nežinai, kur sukosi tas kelias,
Tu nežinai dar daugelio tiesų.

Ir atskuba pulkai margų drugių į pievas,
Ir girios atsiliepia nutilusiom dainom:
Nueit per žemę, nueiti vienų vienas,
Ir užsimiršt, ir nesugrįžt namo.

Išeina, eina giesmė iš žalio lauko,
Išplaukia, plaukia iš rudenio šalnos —
O man taip gera, gera laukti
Varpelio skambančio kalnuos...

Ir vėl, ir vėl jau žemė kalba.
O ne, vai ne — tai mirusi gėlė,
Tai lapas rudenį nualpęs...
Klausyk... Girdi?.. Tylėk...

KAZYS KARUŽA

ĮSIKALBĖJIMAS

Pasviro miškas žalias,
Lyg amžių pasaka...
O meilėj kilęs kelias —
Į širdį pasuka.

Užburtos žvaigždės dingsta
Nuo juodo skliauto...
Tave, žinai, apims tas
Nenoras iškeliauti!

Rundinus vakarus dar atmenu
Dabar nėr jų čia.
Paspyrė vasarą, lyg akmenį,
Ir ilgėsiu, ag, pučia...

Pasviro miškas žalias,
Lyg amžių pasaka...
O meilėj kilęs kelias —
Į širdį pasuka.

K. ALF. SUŠINSKAS

RAUKŠLĖS, RAUKŠLĖS!

(Tylioji raukšlių kalba)

Kūnu tiksliausiai dvasia pasireiškia. Imk žmogaus kalbą, imk jo eiseną, pasisveikinimo būdą, imk valgymą, sėdėjimą, juoką ar verksmą, džiaugsmą ar liūdesį — ir tu, būdamas geras psichologas, daugiau ar mažiau nusakysi ir to žmogaus sielą.

Čia mums dabar prieš akis veido raukšlės, įvairūs veido odos brūkšniai, susitraukimai, linijos. Kaip tų raukšlių saugosi visokios ponios ir poniutės, o vadinamosios panelės gal labiau jų bijo kaip velnias kryžiaus! . .

Sugalvota net įvairių mašinėlių, masažų veido raukšlėms naikinti.

Tačiau vis dėlto ir po stropiausių masažų šiokios tokios raukšlės lieka. Kodėl? Mat, veido raukšlės yra žmogaus dvasios kalba. Čia byloja išgyventas vargas, rūpesčiai, polinkiai, gabumai, ar net ir dvasios menkysta: kvailumas, neišmanymas ir beprotystė . . .

Nemanyki, kad veido raukšlės jau senatvės pranašas ar net ir pati senatvė. O ne! Tai klaida. Raukšlių, vienokių ar kitokių veido linijų, odos brūkšnių ir jauni turi. Sesės gimnazistės! Manote, jūs be veido raukšlių? Apsirinkate, — ir jūs jų turite. Ne be raukšlių esate ir jūs, broliai vyrai gimnazistai.

Veido raukšlės — žmogaus praeities, dabarties ir ateities nusakytojai. Jei tos raukšlės labai ryškios, gilios, jos praeitį nusako. Aišku, jaunų žmonių tos veido raukšlės, tie brūkšniai yra švelnesni, malonesni.

Čia Brangiųjų Sesučių ir Brolių įdomumui paduodu vieno žurnalo[1]) aprašytą veido raukšlių bei linijų reikšmę.

Moters veide (1 pav.).

1—3 turi daugiau išminties kaip moteriškumo.
4 pavydulinga.
5 vėjavaikiška.
6—7 rūpestinga, bet dėl to ir kenčianti.
8—9 labai sentimentali, jautri.
10—11 ištikima ir patikima.
12—13 meili, bet nepastovi.
14—15 sukta ir viską apskaičiuojanti.
16 ištvirkusi ir aistringa.
17 mėgsta prabangą, ištaigą.
18 egoistė.
19 šia diena tesirūpinanti.
20 tuščia.
21 be temperamento.
22—23 nieko gero nepranašauja.
24 atsargi.
25 melancholikė.

---

[1]) Deutsche Familien Illustrierte, n. 43 (1935).

1 pav.

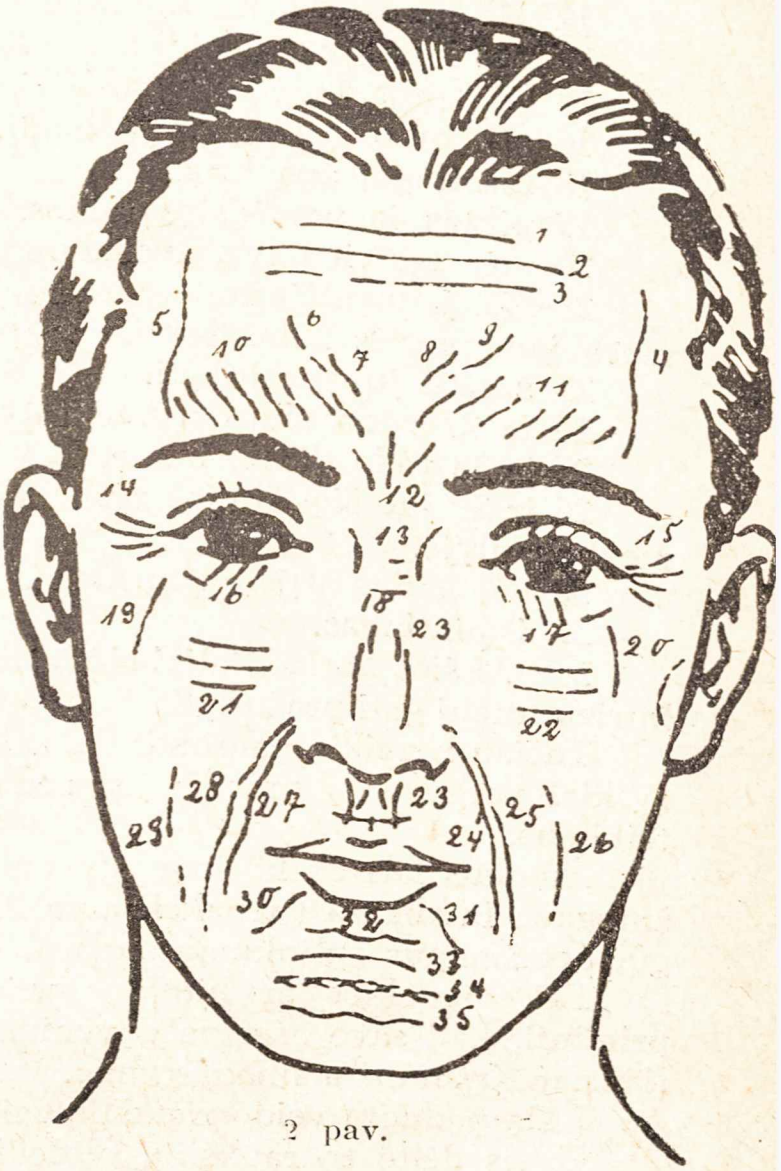

2 pav.

26 mėgstanti valdyti, vadovauti.

27 mėgstanti vaidytis.

28 ir 31 (einančios vertikaliai ir paralėliai) rodo laimingą ateities gyvenimą.

29 ir 30 rodo moters šaunumą ir visokeriopą tinkamumą.

32 smaguriautoja.

33 su pasisekimu vyruose.

34 visų mėgstama ir mylima.

Vyro veide (2 pav.).

1—3 jei raukšlės ryškiai paralėlės, rodo laimingą likimą; jei jos neparalėlės, neaiškios, yra pavojaus, kad gyvenimas gali būti sunkus.

4 vėjavaikiškas.

5 blogai nusiteikęs, melancholikas.

6 energingas, veiklus.

7 geras galvotojas.

8 darbštus.

9 garbėtroška.

10—11 juo čia daugiau raukšlių, juo simpatiškesnis žmogus.

12—13 geraširdis ir apdairus.
14 aistringas ir pasileidęs.
15 lėbautojas, mėgstąs gardžiai valgyti ir girtauti.
16—17 rodo nekūrybingą ateitį.
18 klastingai apsukrus.
19 piktas ir nemėgstąs taikos.
20 mėgstąs vienatvę, nuošalumą.
21—22 jaunystėje rodo gerą karjerą, pasisekimą, bet vėliau tarp 30—40 metų jam pradės nebesisekti.
23 sunku juo pasitikėti.
24 ir 27 rodo skurdą, verslinį nesugebėjimą ir nepasisekimą.
25 ir 28 rodo didelę laimę, ilgą gyvenimą ir prekybinį pasisekimą.
26 ir 29 juo šios linijos ryškesnės, juo didesnis pasisekimas moteriškame pasaulyje.
30—31 gabus artistiniam mene.
32 išmintingas.
33—35 šios horizontaliai einančios raukšlės rodo alkoholinius polinkius, kurie asmenį gali pražudyti.

Tačiau nereikia pamiršti: raukšlės, veido linijos rodo ne vien žmogaus ryškiai pergyventą praeitį; jos rodo ir žmogaus sielos tendencijas, nusiteikimus.

Žmogus laisvas kūrinys, gyvenimo formuotojas. Raukšlės negali būti žmogaus fatalizmo (nepakeičiamo likimo) liudytojai. Ne aplinkuma žmogų, bet žmogus aplinkumą sudaro, kuria.

Tad vienokios ar kitokios veido linijos, bruožai, raukšlės turi tik priminti, kad savo asmens gyvenimą pakreiptume ta kryptimi, *kuria tiksliausiai Kristumi atsinaujintume.*

Į šią paduotą veido raukšlių reikšmę reikia kritiškai žiūrėti.

O vis dėlto tų raukšlių, veido bruožų kalba yra labai prasminga . . . !

Įsižiūrėkit į savo pažįstamų žmonių veidus . . . Pastebėkit žymiųjų Lietuvos žmonių veido bruožus . . . Ir kiek daug dalykų jūs ten pamatysit. Jūs būsit priversti pasakyti:

— Taip, veidas ir be žodžių kalba. Žmogaus energija, valia, gabumai, o iš antros pusės, ir bejėgiškumas, silpnavalybė bei protinis menkumas taip pat tame žmogaus veide turi sau gerą buveinę.

Panevėžys, 1936.I.9.

„ATEITIES“ 2 nr.

išeis vasario 17 d. Jame bus į 1 nr. nebetilpę straipsniai apie „Ateities“ 25-rių metų religinę kryptį ir literatūrą bei meninę reikšmę, platintojo atsiminimai. Taip pat paskelbsime religinės novelės konkurso, kuris baigiasi vasario 1 d., davinius ir premijas ir skirsime naują įdomų konkursą. Raštus siųsti iki vasario 8 d.

J. LINGIS

SENOJ, KALNUOTOJ ŠIAURĖJ

Lietuviška kalba visiem buvo labai keista: niekaip negalėdavo jie atspėti. Štai vieną gražų popietį nueina mano draugai į kirpyklą. Pradedam tarp savęs lietuviškai. Girdim, panelės kirpėjos tarp savęs šnibžda: „Kokia čia kalba? Panaši į vokiečių, bet ne vokiečių“. Pagalvojo, pagalvojo, po trumpos pauzos viena su didžiausiu pasitikėjimu pareiškė, kad tai esanti austrų kalba (prisiminkit, kaip austrai kalba). Arba dar, būnant Stokholme nueinam į Tivolį. O kas tas Tivoli, sunku pasakyti. Ten visko ir karusėlės ir fokusininkai, ir muzikantai ir šokiai ir visas „handelis“, ir pavalgyt, ir atsigert (ne pasigert — Švedijoj prohibicija), žodžiu, viskas. Mano prietelis užsimano pašokti. Nueinam. Pasirodo — nori šokti, užmokėk 25 öras (apie 40 centų). Užmokam. Čia neužteko — nueinam į Skanseną (oro muziejus). Mano prietelius šoka su viena studente. Girdim kalbasi:

— Ponas, iš kokio Tamsta krašto?

— Aš, panele? — paklausia jis. — Aš, panele, iš to krašto, apie kurį dabar daug rašo visi, ypač vokiečių laikraščiai.

Panelė pagalvojo ir staiga visa patenkinta atvėrė simpatišką burnytę:

— Taip, taip, žinau. — Tamsta iš Abisinijos.

Net ir mes nusikvatojom.

Vokiečiais mus tai daugumas laikė, kurie gatvėj pamatydavo, mat, spalvotas korporacijų kepuraites, jų manymu, gali dėvėti tik vokiečių studentai. Bet išgirdę mus šnekant ne vokiškai, baisiai nustebdavo ir net stabteldavo pasiklausyti ir, nusiminę savo apsirikimu, dūlindavo tolyn.

Ir žvėreliai ten savotiški. Voveraičių tų tai jau neapsiginsi parke, tik pabarškink riešutus. Bet tai niekis. Vieną sykį su savo palydove, dailia švedaite iš Vermlandijos, sėdime ore kavinėje. Girdžiu, kad kažkas po mano kojomis urzgia. Pasilenkiu — žiūriu ėžiukas sau ramiai šniukštinėja po stalu.

— Na, kaip jis čia užklydo? — paklausiau kaimynės.

— Tau nuostabu? — paklausė ji, — Jų čia daug. Jie pripratę.

Pasirodo, kad tie spygliuoti prieteliai ateina čia vakarieniauti (žmonės juos sausainiais peni). Keista, bet gražu.

Kai jūs vasarą nuvažiuosit į Šveidją, visur pastebėsit restoranų ir valgyklų languose didelėmis reidėmis įrašyta „kräftor“. Jeigu nematytumėt didelių vėžių žnyplių, nežinau apie kokią „patrovą“ pagalvotumėt. Tai mieliausias vėžys, mieliausias švedų valgis. O mokėti jį valgyti daug sunkiau, negu jį pagauti. Reikia mokėti ir su peiliu ir be peilio. Na, ir ceremonijos! Kol neišmoksit namie, geriau neužsifundykit — bus klapato. Ir aš ilgą laiką seilę varvinau. Kaip čia — būti Romoj ir nematyti popiežiaus, taigi, būti Švedijoj ir nevalgyti vėžių — nesuprantama. Man laimė nusišypsojo. Po kursų Upsaloje, dėka savo lektoriaus K. O. Falko, Lietuvos konsulo Švedijai Pono Sven Holmino

„Ateities“ tryliktasis Redaktorius J. Mikulevičius

ir Švedų-Lietuvių bendradarbiavimo draugijos sekretoriaus istoriko docento Dr. A. Schücko galėjau pasilikti dar porą savaičių Stockholme jau grynai moksliniais reikalais. Čia mano didžiausia pagarba ir nuoširdžiausias dėkui J. E. Ministeriui Savickui ir prof. p. S. Erixonui, su kuriuo per pusrytį pas jį ilgoką valandą kalbėjom etnografinėm temom. Jo dėka buvo man prieinamas etnografinis archyvas ir abu mane labiausiai interesuoją muziejai — Nordiska Musse (Šiaurės muziejus, grynai etnografinis) ir Skansenas (oro muziejus). Taigi tik atvažiavus į Stokholimą, p. Falkas pakvietė mus du pasilikusius pas save į dvarą, kur jis vasarą leido, specialiai vėžių valgyti. Na, ir didžiausio džiaugsmo kupini drožėm 60 km. į pietus nuo Stokholmo pas jį. Čia ponia Falkienė mokė mane valgyti vėžių. Sekėsi neblogai,

nors pirštą su vėžio žnyplėm truputį ir įsidūriau. Nieko, baikis! Užtat aš juos lietuviška daina ir šposais linksminau. Tai vienas iš neužmirštamų mano prisiminimų.

Papasakojęs savo išmėtytus prisiminimus iš Švedijos, kaip žadėjau, parašysiu jums apie žymesniąsias jos vietas, kuriose man teko buvoti, taip pat įpindamas savo prisiminimus ir nuotykius, kurių pasitaikė apstokai.

Mano gerieji prieteliai, manau jūs nė kiek neblogiau žinote gografiją už mane (aš ją jau visai pamiršau, mat, kitokie mokslai galvą ūžia), bet leiskite dar nors po porą žodžių priminti apie tą gražųjį kraštą ir gražesniąsias jo provincijas.

Patekti į Švediją be jokių sunkumų galima iš visų Europos vietų. Per kelias valandas iš Berlyno, Paryžiaus, Londono ir beveik iš visų Europos valstybių sostinių galima nuskristi į Švediją, arba vakare atsiguli Berlyne miegamajam vagone ir jau rytą pabundi pietinėj Švedijoj, kuri niekuo nesiskiria nuo šiaurės Vokietijos. Švedijos moderniškiausios susisiekimo priemonės vis arčiau ir arčiau priartina ją prie Europos vidurio. Pavyzdžiui, važiuojant iš Berlyno tuo traukiniu net nereikia persėsti pervažiuojant per Baltijos jūrą: vagonas, kuriame žmogus sau ramiai miegi, Sassmitze užstumiamas ant kaip sniegas balto keliamo laivo viršaus ir lyg tiltu per Baltijos jūrą keliamas, kur paskui Trälleborge (Švedijoj) jau elektrinio lokomotyvo traukiamas toliau. Iš Lietuvos ne per Vokietiją galima patekti taip pat lengvai tiesiog iš Klaipėdos, per Dancigą ir kitas pakelės stotis. Kelionė užtrunka kelias dienas. Greitesnis kelias per Rygą. Įsėdi naktį į traukinį Kaune, rytą Rygoj, 12 val. dieną iš Rygos ir sekančios dienos apie 11 val. priešpiet jau Stokholme. Kelionė nėra jau tokia baisi: jau ir pietų Europoje dabar nebemanoma, kad, jeigu nori patekti į Stokholmą, reikia ruoštis kaip į kokią poliarinę ekspediciją. Taip pat klaidingai galvojo ir mano vienas prietelis, manydamas, kad baltieji lokiai Stokholmo gatvėmis špaciruoja, o aš vos baltuosius lokius tepamačiau garsiajam Skansene (oro muziejus, apie jį parašysiu kalbėdamas kitą kart apie Stokholmą). O susiekimas po tą kraštą patogiausias: traukiniu nuo pačių pietų pateksi net iki Narviko, šiaurės pakrašty, prie Norvegijos Ledjūrio.

Ne tik susisiekimo priemonėmis, bet ir butų kultūra, ypač Stokholme ir šiaip didesniuose Švedijos miestuose, Švedija yra viena ir pažangiausių kraštų. Nors ji ir išnaudojo kiekvieną akmenį, galingą uolą sau palenkė, tačiau savo nepaliestą gamtos grožį ir savotiškumus paliko. Pramonės įmonės neišplėšė iš jos vietovaizdžio ramybės, nenuslopino jos sveiko ir laisvo alsavimo. Stokholme galima ilgus metus gyventi ir nė nežinoti, kad gyveni ne tik įstaigų, meno ir dvasios gyvenimo mieste, bet ir pramonės.

Nežiūrint visų laimėjimų technikos srity, švedai labiau negu daug kitų tautų, paliko daug daugiau susiję ir suaugę su gamta, gal būt dėl to, kad kraštas didelis, toli nusitęsia, o turi tik 6 milijonus gyventojų. Ramus, idiliškas kaimo vietovaizdžio grožis išvilioja ir miestiečius iš savo mūrų. Ir stokholmietis ir gotenbugietis ir malnietis išsidangina

„Ateities“ keturioliktasis Redaktorius Kazys Zupka

vasarą į salų karalystę, į ščeras, kurios pakraščiais palei miškus, jūrą, ežerus pasėtos. Savotiškai keista ir įdomu buvo važiuojant pro tas salytes ir matant (nors jau pats sezonas buvo praėjęs), kaip ant plikų uolų prie pušynėlio ir jūros vartydavosi vasarotojai ir kepindavosi jau dvelkiančio rudenio aušinančioj saulėj. Mes juk įpratę tik smėly kepintis.

Jeigu kas atvyksta į Švediją iš pramonės kraštų, gali laisvai atsikvėpti, ne vien tik dėl to, kad netenka jam suodžiais kvėpuoti, kuo pramonės miestai turtingi, bet jis taip pat jaučiasi krašte, kur nieks jo alkūnėmis nestumdo, krašte kur ne visi uždusę, lyg norėdami bėgimo rungtynes laimėti, skuba, krašte, kur didelės dvasios žmonės gyvena, kur nuoširdus svetingumas, laimingame krašte, kuriame sušilęs ir sukaitęs didmiesčio gyventojas gali ramiai atsilsėti ir pagyventi.

Na, trumpai apie Švedijos provincijas. Pradėsime nuo pietinių.

SKANE, ŠVEDIJOS ARUODAS

Važuodamas per Vokietiją į Švediją pirmiausia ir patenki į Švedijos aruodą, pačiame pietiniame smaigaly Skandinavų pusiasalio. Trälleborgo miestelis ir Malmö, svarbiausias pietų Švedijos miestas (Malmö jau žinote, turbūt, ne tik iš geografijos, bet ir skaitydami galybę knygų apie jums žinomą J. Svensono „Noni“) padarys primuosius įspūdžius ir jūs nustebsite miestų švarumu, jaukumu, tvarka, kas liudija apie jų gyventojų darbštumą ir aukštą gyvenimo standartą.

Rašytojas Vytautas Tamulaitis, „Ateities“ bendradarbis ir 1935 m. vaikų literatūros laureatas

Visai netoli Malmö yra senas Lundo universitetas. Baltos, romantiškos su geltona kukarda švedų studentų kepuraitės priduoda šiam miestui savotišką charakterį. Siauriausioj Oresundo vietoj yra Halsingborgas, vienas gražiausių Švedijos miestų.

Skanės vietovaizdis yra tampriam sąryšy su šiaurės Vokietija. Iš klimato, augalų ir gyvulių sprendžiant, vos galima tikėti, kad Švedijoj esi. Pietinė Skanė lyguma, einant į šiaurę darosi kauburiuotesnė. Savotiškas susidarymas kalnų, kurie Švedijoj „asar“ vadinami, duoda gamtai įdomų charakterį.

Švedijos turtingumas žymu ne tik miestuose, bet taip pat ir dvaruose ir ūkiuose, ypatingai gi pilyse ir pilaitėse. Išilgai visą pakraštį ištisa eilė maudyklių ir kurortų, kaip Bastadas, Malenas, Skäldervikenas ir Aengelholmas. Kalnuoto Kulleno pusiasalio papėdėj yra Mölle, toliau į pietus Vikenas, Skanės pietvakariuose, pačioj smailumoj Falsterbo, o pietinėj pakrantėj Istadas.

SMALANDAS, OLANDAS, BLEKINGE

Kaimyninės Skanės provincijos šiauriau yra Smalanadas ir Blekinge. Jos jau neturi tų gražių ir turtingų Skanės laukų. Menka, akmenimis nusėta žemė jau savaime rodo, kad tų provincijų gyventojai nelaiko sau susidėję rankų. Vietovaizdis turtingas gražiais miškais ir ežerais. Tai darbštumo kraštas. Smalandietis Švedijoj yra tipas žmogaus teisingo ir nenuvargstančia darbo jėga atsispiriančio prieš visokius jam trukdymus.

B. d.

„Ateities“ Redaktorius širdingiausiai dėkoja už gražiausius ir širdingiausius sveikinimus mielosioms bendradarbėms, bendradarbiams, skaitytojams ir skaitytojoms. Džiaugiamės, kad mūsų bičiuliai net tolimojoj Japonijoj, Amerikoj ir k. mumis visada atmena. Tikimės, kad 1936 m. mums bus tikrai kūrybingi ir inicijatyvos kupini.

V i s i e m s b e n d r a d a r b i a m s i r k o r e s p o n d e n t a m s. Dar kartą primename, kad visos ir visi, kuriems savo plunksna tenka dalyvauti „Ateityje“, jau pradėtų mums siųsti savo atvirutės didžio foto, nes jau norime pradėti ruošti 25 metų jubiliejaus bendradarbių (poetų, beletristų, straipsninkų, korespondentų ir k.) albumą. Buvome nutarę siuntimo terminą ligi 1936.IV.1 d., tačiau dėl patogumo jį pratęsiame iki po Velykų atostogų. Rinkitės pozas!

„Ateities“ Redakcija sveikina savo bendradarbį J. Juozevičių, priėmusį kunigo šventimus.

ALYTUS

— Šiandien daugelio Alytaus inteligentų knygynuose bei knygynėliuose galima užtikti senesnių ir naujesnių, gražiai įrištų „Ateities“ komplektų. Jie ir dabar jiems nepasenę, jie džiaugiasi jais, ir, karts nuo karto skaitydami, gyvena jų dvasia. Skaitydami „Ateitį“, su malonumu prisimena įdomų, jaunatvės energija alsuojantį moksleivišką gyvenimą su visais jo džiaugsmais, vargais, siekiais. Kai kurie sako, kad būdami moksleiviais lengvapėdiškai pasiskaitydavę jiems įdomiausius dalykėlius, dėl to reikiamai „Ateities“ neįvertinę ir tik dabar tinkamai supranta, dėl ko šis žurnalas visų moksleivių taip mėgiamas. Visi sako, kad dabar grįžę į gimnaziją ne tik pirmaisiais skaitytojais, bet ir energingiausiais platintojais taptų.

— Su daugeliu buvusių „Ateities“ skaitytojų širdingai pasikalbėjęs, gavęs daug gražių paskatinimų ir visą glėbį linkėjimų, kaip jie sako, idealiausiam moksleivių žurnalui — „Ateičiai“, grįžau pas dabartinius skaitytojus ir beveik visus išegzaminavęs nutariau jų visų nuomone pasinaudoti.

— Sykiu su gimnazijos įsteigimu atskrido į alytiškių moksleivių rankas „Ateities“ numeriai, kuriuos visi širdingai pamilo. Šiandien tenka konstatuoti faktą, kad nuo gimnz. įsisteigimo laikų ligi šių dienų „Ateitis“ alytiškių tarpe turi daugiausia simpatijų ir pasisekimo. Nors daug kieno vedama prieš „Ateitį“ propaganda, tačiau, ji to neboja, prenumeratorių skaičius auga (šiemet net kelis kartus). Ir vos pareina naujas numeris, prenumeratoriai skaitytojais neatsigina. „Ateities“ daug kas prenumeruotis neįstengia, bet ją skaito visi, net ir žydai, ir pripažįsta įdomiausiu moksleivių žurnalu.

Daugumas skaitytojų, paklaustų, kodėl skaito „Ateitį“ atsako, dėl to, kad ji, einanti 25 metus, labai gerai supranta moksleivį ir jam reikalingiausių bei įdomiausių dalykų patiekianti.

Visi yra giliai įsitikinę, kad „Ateitis“ mūsų gimnazijoje beria idealizmo spindulius ir padeda mokseiviams susidaryti tvirtą pasaulėžiūrą. Be to, „Ateitis“ duodanti visa, kas reikalinga vispusiškam moksleivio išsilavinimui. „Ateitis“ mus suartina su visais Lietuvos ir užsienio moksleiviais bei jų gyvenimu.

— Kažkodėl „Ateities“ komplektų Centraliniam Valstybės Knygyne tarp kitų žurnalų kol kas negalima užtikti. Gal neapsižiūrėjimas per 25 metus?

Kasmatė

BELVĖDERIS

Nors Lietuvoje pieninių yra didelis perteklius (Lietuvoje yra 212 pieninių, o cenzuotų pieninių apie 350) ir daugelis jų yra bedarbiai, bet mokyklon stojančių skaičius nemažėja. Pav., š. m. į I-ją kursą įstojo net 28 mokiniai. Viso mokykloje dabar yra 43 mokiniai, t. y. tiek pat, kaip ir paskutinius kelis m. mt. kad būdavo.

Mokinių skaitykla tebeveikia. Tenka

pastebėti, kad skaitykloj per maža kat. laikraščių, nes nėra nei „Ryto“, nei moksl. žurnalo „Ateities“, nors kiti du dienraščiai ir moksleivių laikraščiai yra.

Jei ponai, kurie aprūpina skaityklą laikraščiais, minimų čion nesančių laikraščių neskaito, tai dar nereiškia, kad ir mosleiviai tų laikraščių nenori skaityti!..

Mokiniai yra susibūrę į šaulių ir kooperatyvėlio narius. *Vaidilas*

BIRŽAI

Kaip biržiečiai „Ateitį“ vertina, ko jie norėtų iš jos daugiau ir t. t.

Nors ir mano korespondentiškas „stonas“ truputį tam tikrų asmenybių dėl *interviu* („At. Sp.“ 1935, nr. 11) buvo apkarpytas, bet tai nieko. Dabar ir vėl pasiryžau padaryti *interviu* tik ne su literatais, bet su eiliniais „Ateities“ skaitytojais.

Pirmučiausia užklumpu savo buto draugą Vl. Korsaką (IV kl.).

— Kodėl „Ateitį“ skaitai? Ar patinka?

— Hm . . ., — sumurmėjo Vl. Korsakas, — Na gi trumpai atsakysiu: skaitau todėl, kad man „Ateitis“ patinka.

— O ko daugiau pageidautum iš „Ateities“?

— Sunku ko ir pageidauti, nes atrodo, kad visko užtenka: ir straipsnių, ir novelių, ir eilėraščių, ir feljetonų. Ypač man patinka, kai skelbiami įvairūs konkursai. Be to, praėjusiais metais „Ateitis“ ypač buvo stipri, įdomi. Gal už tai reikėtų dėkoti gerbiamiems redaktoriams. Na, o jei klausi, ko pageidaučiau, tai ne pro šalį paminėti, kad norėčiau „Ateityje“ matyti dažniau straipsnių apie pasaulinius muzikus (mat, Vl. Korsakas gimnazijoje žinomas gabus muzikantas. A. V.). Na, — be to, aš mėgstu ir poeziją.

Po to „nudūlinau“ į paupį pas dvi gimnazistes (Prašė pavardžių neminėti! A. V.).

Nejučiomis įsileidžiam į kalbą.

— Kokią nuomonę turite susidarę apie „Ateitį“?

— Oho, ko užsimanė, — tuoj viena ėmė šiaušti, — Tai gal dar į laikraštį parašysi?

— Na, kad jau taip išeina, — aiškinausi.

— Žinai, atvirai kalbant, mes visos „Ateities“ ir neperskaitom. Mat, su laiku neišeina. Bet šiaip jau įdomesnes vietas perskaitom.

— Tai kaip atrodo — ko „Ateičiai“ trūksta?

— Nieko netrūksta, tik . . . , — čia viena ėmė juoktis.

— Ko gi? Kas tas „tik“, — lyg susigėdinęs ėmiau klausinėti.

— Žodžiu, nieko — „Ateitis“ patinka, tik . . . gal reikėtų daugiau rašyti iš mergaičių gyvenimo . . . Be to, reikėtų daugiau tokių feljetonų, kaip kad *„Vienas ekskursantas negrįžo“* . . .

— O kaip pats žurnalo redagavimas, sutvarkymas patinka?

— Kur čia nepatiks, — viena jų šyptelėjo, — juk Zupka redaktorius.

— Na, tiek to . . . Rimtai kalbant, ypač patinka gražus įvairių fotografijų ir paveikslų suderinimas.

Paskum padėkojau ir išsiritau pro duris.

Nutariau dar užeiti pas „Ateities“ platintoją. — — —

— Kaip sekasi platinimo darbas?

— Gi, žinai, puikiai. Plinta ir plinta.

Šiaip „Ateitį“ daugelis skaito, įsirašo. Ir jau pats platinimo darbas nėra sunkus. Be jokių didelių „piršlybų“ užsisako. O ypač dabar, kai nupigino. Aišku, gal ir gerai padarė — juk ankstyvesnė kaina — metams 6 lit. buvo per brangi. Dabar jau kas kita. *A. Vilaitis*

JONIŠKIS

Joniškiečiai džiaugiasi „Ateities“ jubiliejum ir todėl nuoširdžiai linki jai ir toliau vesti mus, o kartu ir visą katalikišką moksleiviją Kristaus nurodytais keliais į amžiną Grožį.

Jau pats entuziastiškas „Ateities“ sutikimas rodo, kad šis laikraštis tikrai mūsų mėgiamas.. *Vėjūnas*

Pereitam „Ateities“ nr. Liežuvėlis, korespond. iš Joniškio, susilaukė didelės kritikos mūsų panų tarpe. Net ir tos, kurios retai ima „Ateitį“ į rankas, šį sykį parodė dar drąsos jame kai ką perskaityti. Daug buvo spėliojimų, kol surado tikrąjį „Liežuvėlio“ autorių. Bet jeigu neteisybę Liežuvėlis kalbėjo, kas jus turi? Bandykit atsikirsti!

Įsteigtas religijos būrelis

Vadovaujantis Švietimo Min. nustatyta tvarka, kad kiekvieno einamojo dalyko srityje daugiau galėtų išsilavinti, galima steigti būrelį, praėjusių metų gruodžio mėn. 15 d. įsteigtas religijos mėgėjų būrelis. Per steigiamąjį s-mą gerb. kapelionas nurodė būrelio tikslus, veikimo linkmę, paskaityta įstatai ir išrinkta valdyba. Šis naujai susikūręs būrelis mokinių tarpe gavo gyvą pritarimą ir nariais daugelis įsirašė. Vėliau, kada į šį būrelį mo-

kinių prisirašys dar gausingiau, manoma susiskirstyti į vyresniuosius ir jaunesniuosius. *Kaz. G.*

JURBARKAS

Švęsk, brangioji Ateitie, dar daug, daug tokių sukakčių!

I. 11. mokiniai choristai prisidėjo prie V. V. S. suruošto koncerto, padainuodami keletą gražių dainelių, o literatų pirm. *V. Šimaitis,* paskaitydamas nuotaikingą savo eilėraštį „Vargo Šalis".

Taigi, taip slenka žemaitiškas jurbarkiečių gyvenimas, kuriame vis dėlto, *kiekvieno mėnesio gale smarkiai žybteli malonūs pragiedruliai, „Ateities" atnešti.*

Nežinomasis

KAUNAS

A. T. Mokykla

Noriu čia trumpai papasakoti, kaip „Ateitį" sutinka ir toleruoja mūsų mokykloje. Neatsižvelgiant į nuomonių ir nusistatymų įvairumą. „Ateitis" labiau paplitusi, negu kiti žurnalai.

Vieni „Ateitį" skaito su atsidėjimu kaipo savo mėgiamiausį žurnalą, o kiti pagriebę skubiausiai knisasi po korespondencijų skyrių, ar neras ko nors apie savo ar šiaip gerai pažįstamą mokyklą. Kad „Ateitį" daug skaito, liudija ir tai, kad dažnai eidama per rankas, sugrįžta jau visai susiskaičiusi.

Technikas

KLAIPĖDA

— Gimnazijoje neperseniai įsisteigė literatų būrelis. Narių būrelyje, palyginus, yra nevisai daug. Būrelį globoja lietuvių kalbos mokytojas p. A. Venclova. Literatų valdybą sudaro: *M. Marcinkevičius* (pirm.), *J. Spertalis, P. Grigaitis, S. Zubraitė* ir *B. Račkauskas.*

— Po Kalėdų atostogų atvykę mokiniai rado kai kurių naujų mokytojų. Iš Luizės (vokiečių) gimnazijos į Vytauto Didžiojo gimnaziją grįžo p. Šmerauskas. Schmidt grąžintas į Luizės gimnaziją. Į p. Schmidt vietą atkeltas p. Kavolis. Mokyt. Plenė gavo $1^1/_2$ mėnesio atostogų.

— Sausio mėnesio gale išeis literatų būrelio laikraštėlis „Švyturys". Laikraštėlio Redakcija: *M. Marcinkevičius, J. Spertalis, P. Grigaitis, P. Kirvaitis, J. Baltrūnas* ir *A. Barvydis.*

— Sausio 10 d. Prof. K. Pakštas gimnazijos mokiniams, pradedant V-tąja klase, darė pranešimą apie Abisiniją. Kalba buvo paįvairinta šviesos paveikslais.

Svajūnas

KRAŽIAI

Didžiai Gerb. „Ateities" Redakcijai!

Džiaugiamės mes, kražiškiai, tokiu garbingu, sunkiai pasiektu, bet tikrai užtarnautu „Ateities" 25 metų jubiliejumi.

„Ateitis", pergyvendama ir sunkius momentus, nenustoja tobulėjusi ir visuomet pasilieka aktuali, vertinga ir atsidėjusi seka kultūrinį ir religinį moksleivio gyvenimą.

Per tą laiką „Ateitis" davė mums labai daug įvairios medžiagos, tuo padėdama mūsų kultūrinių ir kūrybinių galių išugdymui.

Su tuo pačiu pasiilgimu laukiame „Ateities" žengiančios į 25 metų darbo barą.

Šia proga nuoširdžiausiai sveikiname „Ateities" Redakciją ir Administraciją, linkime jai ir toliau pasilikti mūsų, moksleivių, gyvenimo švyturiu.

Kražių „Žiburio" gimn. „Ateities" s-tojai

KRETINGA

Alio! Kalba Pranciškonų Ord. Gimnazijos vyrai. Tiesa, jau ilgas laiko tarpas, kaip rodėmės Jums su savo gyvenimu (Apsileidimą atleidžiame. *Red.),* bet dabar ryžtamės pabusti.

Sparčiausiai darbo griebiasi kraštotyrininkai. Jau per Kalėdų atostogas rinko tautosaką, domėjosi senienomis. Kraštotyrininkams vadovauja: *St. Vėžauskas, E. Slonskis* ir *E. Siemaška.* Būrelį globoja inspekt. B. Tarvydas ir mokyt. J. Andriejauskas

XII. 27. B. Tarvydas atidarė senienų parodą. Į parodos atidarymą atsilankė tėvas Rektorius, kun. Direktorius, mokytojai, mokiniai ir svečiai. Čia pamatėme daug vertingų eksponatų.

1936.I.12. Po mokinių pamaldų IV kl. įvyko fizinio lavinimosi būrelio steigiamasis susirinkimas. Būrelį steigė ats. leit. J. Andriejauskas, karinio paruošimo ir kūno kultūros mokytojas. Valdyba išrinkta iš 5 žmonių: *V. Draugelio, H. Žigo, E. Pečiulio, B. Jurgučio* ir *B. Vaitiekaičio.* Būrelis iš karto pasidalino į atskiras sekcijas. Tokių sekcijų yra penkios: lengvosios atletikos, sunkiosios atletikos, pingpongistų, krepšiasvydžio ir kvadrato. Šių sekcijų didžiausias tikslas garbingai pasirodyti šių metų Tauragės turnyre.

Labiausiai miegan pasidavę literatai.

Stasielis

KYBARTAI

Kažkoks musų gimnazijos korespondentas Kurkutis, peršalęs nuo žiemos šal-

čių, džiaugiasi, kad tik nuodėguliai aplink gimnaziją rūksta (Jaunoji Lietuva 7 Nr. 1935 m.) ir kad liepelės vėjas išvartė. Nesidžiaug drauguži! iš rūkstančių nuodėgulių greit kyla ugnis, o liepeles išvartė vėjas gal dėl to, kad jų vietoj ąžuolas tiestųsi į dangų. Jo nepalauš nė tie, kurie tavo nuomone jau iš miego pabudo. Jie pabudę vistiek mieguistom akim ateitin žiūri, dėl to tiek maža ir temato.

Literatūros vakaras

XII. 15. Gimnazjoj buvo surengtas literatūros vakaras. Naujos, šiltos ir įdomios literatūros atvežė *Zupka, Grigaitytė, Jankauskas* ir *Drungaitė.* Vakaras surengtas literatūros mokytojos p. Matusevičiūtės iniciatyva, už ką mes jai labai dėkingi.

Mūsų gimnazijoj jau pradėjo veikti lavinimosi rateliai. Skaitlingiausiai lankomas gamtos būrelis, vadovaujamas p. Balsio ir literatų būrelis vadovaujamas mok. p. Matusevičiūtės.

Pradėjo veikti taip seniai laukiami eucharistininkai, kuriems vadovauja mūsų mylimas kun. kapelionas Gurinskas.

Džiaugsmelis

Klaipėdos atvadavimo minėjimas

Š. m. sausio 15 d., minėjome Klaipėdos 13 mt., atvadavimo sukaktį. Įžanginį minėjimo žodį tarė mok. Pauliukonis. Sugiedojom Tautos himną ir minėjmo oficialioji dalis buvo pradėta Br. Paliulio referatu „Klaipėdos kolonizacija". Antrąjį referatą skaitė V. Garsickas, tema „Kova už Klaipėdos kraštą seniau, dabar ir Klaipėdos reikšmė Lietuvai". Minėjimo programą baigė gimnazijos choras, vedamas mok. Arnastausko. *K. Pečkys*

LAZDIJAI

„Ateitis" su mumis, ji įkvepia mums dvasios ir pasirįžimo darbui! Nors veik kiekvieną numerį pakampės sutinka su prikaišiojimais, su begale kritikų, su gimnazijos turto gadinimu, arba nuosavų nagų graužimu, tačiau, „Ateities", kuri jau ketvirtį šimtmečio švietė moksleivio gyvenimo kelią, dvasios užslopinti negali.

— Literatų steigiamajame susirinkime buvo iškeltas sumanymas geresnius darbelius pasiųsti „Ateities" redaktoriui išspausdinti. Šis, rodos, eilinis sumanymas nepraėjo be atnaujinimo. Tuojau „Jaun. Lietuvos" korespondentas Žiogas pasišoko su pasipiktinimu. Tuojau kalba apie kažkokį būrelio nuspalvinimą. Labai būtų įdomu, kaip pats šį būrelį nudažytum, kokią jam suteiktum spalvą? Gal norėtum visų spektro spalvų? Gaila, kad neįstojai, kitaip gal būrelyje matytume vaivorykštę. Be to, kas kaltas, kad moksleiviams, ypač literatams, „Ateitis" prie širdies?! Rinktinės moksleivių literatų jėgos joje mus skatina taip pat dirbti.

LINKUVA

Niekas nedrįs ginčyti, kad „Ateitis" Linkuvoje vyresniųjų moksleivių tarpe turi didžiausį pasisekimą. Gautas naujas numeris sukelia mokiniuose džiaugsmo ir skaitomas su dideliu įdomumu. Tuo tarpu kiti laikraščiai įvairiais užkabinėjimais, „įvedamaisiais" kelia didžiausį pasipiktinimą ir neapykantą mokinių tarpe. Argi tai jų auklėjimas, ar tai vienybės ugdymas?

Šalia laimėjimų „Ateitis" pas mus kai kurių žmonių esti kartais smerkiama. Buvo net reiškiama nepasitenkinimo, kam mokiniai ją savo tarpe platina. Bet ar tai turėjo kokio nors pagrindo?

Dabar tenka visų linkuviečių, „Ateities" skaitytojų vardu palinkėti jubiliejaus proga žurnalui dar ilgai, ilgai auklėti Lietuvos ateitį, mokslus einančią jaunuomenę, tikroj doros šviesoje, Dievo ir Tėvynės meilėje.

— Praėjusio numerio korespondencijoj iš Linkuvos įsibrovė korektūros klaida. Vietoj Alb. Paltarokas (II kl.) turi būti Alb. Paltarokas (VII kl.). *Šiluvis*

MARIJAMPOLĖ

Marijonų gimn.

Šį pusmetį, „Ateitį" atpiginus, prenumeratorių skaičius didėja. Nors kaikurie taip sako: laikraštis atpigo, reiškia, turės sumažėt, pasidarys ne toks įdomus. Jei iš tikrųjų „Ateitis" sumažėtų, mūs noras būtų, kad jame būtų mažiau straipsnių, korespondencijų, o daugiau įdomiosios dalies: novelių, feljetonų, eilėraščių.

— Kai kurie mūsiškiai labai susirūpinę vakaru, bet sutinkama kai kurios kliūtys: sunkoka išsirinkti tinkamą veikalą, mokytojų pagalbos taip pat trūksta. (Liūdnoka. *Red.*).

— Ping-pongistai smarkiai dirba. Geriausi žaidėjai: VII kl. P. Kisielius. VI kl. J. Jamauskas, K. Kružintaitis, V kl. J. Kuncaitis, V. Šniokaitis. *Sakalas*

MAŽEIKIAI

Ping-pongo rungtynes Šiauliams šiemet tepralaimėjome 6:3. Dvi partijas mums iškovojo *V. Skeivys.*

Pirmajame mokslo metų kraštotyrininkų susirinkime mokyt. J. Šlekys priminė

pereitų metų kraštotyrininkų veikimą ir nupasakojo šių metų veikimo metodus. Daugiau dėmesio būsią kreipiama į ekskursavimą ir keliavimą krašto pažinimo ir senienų rinkimo tikslais. Gimnazijos dir. J. Rainys epidioskopu parodė keletą vasaros ekskursijų fotografijų ir keliolika gražiųjų Lietuvos vaizdelių. L. Umbražūnas skaitė nuotykius iš šios vasaros dievukų „medžiojimo" kelionės (mat, šią vasarą mokyt. J. Šlekys su trimis mokiniais rinko senienas „Alkos" muziejui). Br. Petrauskas papasakojo savo kelionės — dviračiu apie Žemaitiją — įspūdžius ir nuotykius.

XII.20 įvyko „Knygos skundo" teismas. Mokiniai buvo kaltinami nemokėjimu su knyga elgtis (knyga nešvariai laikoma, nesaugoma ir negerbiama) ir dėl jos nemėgimo (mokiniai permažai skaitą naudingų knygų, nemoką skaityti, neįsigyją jų ir nesudarą knygynėlių). Teismo sąstatas šitoks: pirmininkas mokyt. A. Svetlauskas, teisėjai — visų klasių rinktieji atstovai, kaltintojai J. Antanas ir Br. Petrauskas, gynėjai — P. Mačėnas ir F. Daukantas ir teismo sekretorius — M. Vindašiūtė (tiesa, dar buvo teismo sargas Z. Tiškus). Buvo iššaukta visa eilė liūdininkų. Teismas mokinius pripažino kaltais, bet nuo bausmės atleido, tik griežtai pasiūlė daugiau knygą gerbti ir ją pamėgti.

I.16 susirinkome gražiam poatostoginian literatų susirinkiman. *A. Perminas* vertino „Šventuosius Rūmus". (Argi neberandama ko vertesnio? *Red.*). *Z. Umbražūnas* skaitė novelę „Vakaro prieblandose" ir tris eilėraščius — „Nyku", „Mėnesienos naktį" ir „Rudenio aiduose". *V. Kumpikevičiūtė* — eilėraščius „Kuomet balsta kasos" ir „Pirma taurė". *F. Daukantas* — eilėraščius „Devyni vilkai", „Skaldai sielą" ir „Grynа proza" ir novelę „Livijaus 27 skyrius". Būrelio globėjas šiek tiek nusakė kūrybos gerąsias ir silpnąsias puses ir nupasakojo šių dienų kūrybos bendruosius reikalavimus. Svarstant būrelio reikalus, nutarta nebesivadinti humanitariniu, bet „Maironio" literatūriniu būreliu. Naujai persikrykštijusio būrelio valdyba lieka ta pati. Vasario 16 dienos išvakarėse nutarta surengti literatūrinį pasilinksminimą. Vietoj susirinkimo protokolo nutarta rašyti dienoraštį; jį rašys kiekvienas narys paeiliui. Taip pat priimtas pasiūlymas, kad skaitomoji kūryba būtų paimama būrelio nuosavybėn ir iš jos sudaromas tam tikras rinkinys. Be to, nutarta nieko nelaukiant pradėti leisti pernai pradėjusį eiti literatų laikraštėlį. Laikraštėlio redakcijon išrinkta: *F. Daukantas, M. Bendoriūtė* ir *Br. Petrauskas.*

Aretino

PANEVĖŽYS

Berniukų gimnazijoje skaitomi įvairūs laikraščiai, bet „Ateičiai" tenka pirmoji vieta.

Kai „Ateitis" turi būti jau atspausta, dažnas skaitytojas teiraujasi pas spaudos platintojus, ar dar jos nėr. Ir štai už vienos kitos dienos atneša klasėn gabužą laikraščių. Greitai pasidalina ir pjausto dažniausiai ne nuo pradžios, bet nuo galo. Gal kas iš Panevėžio yra . . . Užsigulę suoluose skaito pasimainydami. Kai eina iš gimnazijos, laikraštis beveik maždaug perskaitytas. Namie specialiai studijuojama. Rytojaus dieną paprastai nieko ypatingo neiškyla. Papuola — vienas kitas dėl korespondencijos pasiginčija. Daugiau nieko. Ir vėl laukia kito numerio. Už mėnesio. Iš Kauno. Ir taip sukas gimnazistiško gyvenimo ratas.

Dabar skaitytojai linki „Ateičiai" tobulėti ir dar labiau sklisti moksleivių tarpe.

Gytis

PANEVĖŽIO AMATŲ MOKYKLA

Mūsų mokykla, kiek žinau, lig šiol dar nepasirodė „Ateityje".

Mokykloj mokslas trunka 4 metus, priimami berniukai, baigę pradžios mokyklą nejaunesni kaip 14 metų. Dabar mokykloje yra 3 skyriai — metalininkų, stalių ir dailydžių. Kiekvienas skyrius turi savo atskiras dirbtuves. Metalininkai ir staliai turi nemaža mašinų.

Šiais mokslo metais mokinių yra apie 100. Mokomės 8 val. į dieną. 4 val. atliekam praktikos darbus dirbtuvėse ir 4 val. teoretinės pamokas (4 pam.). Šių mokslo metų pradžioje įsisteigė „meno literatūros mėgėjų" kuopelė, kuriai vadovauja mok. p. Grytė.

„Cirininkų rota" (taip jie save pavadino) leidžia laikraštėlį „Špygą", kurios prieš Kalėdas išleista 3 nr.

Amatininkas

PRIENAI

Suvažiavę po švenčių mūsų prieniokai kaip vienas kibo į darbą. Bematant buvo surengtas vakaras, kurio viena įdomesnių dalių buvo „Laimės ratas". Vaidino dar mums scenoje nepažįstami šeš-

tokai „Inteligentus“. Suvaidino gana gerai. Pasirodo, kad dirbant visko galima pasiekti. Į „Laimės ratą“ daugiausia „pretenzijų“ reiškia penktokės (mat, jos buvo suaukoję gražiausius savo mezginius ir siuvinius). Bet, sesės, neužmirškite šeštokių su septintokėmis, kurios taip pat daug prisidėjo, juk be jų nė jūsų tų gražių fantų tiek nebūtų traukę.

Po vakarų vėl viskas ėmė krypti į senas vėžes. Aha! Dabar viena ausimi nugirdau, kad literatai maną surengti visų taip laukiamą literatūros vakarą. Au révoir gerbiamieji „Ateities“ skaitytojai.

Arūnas

XII.20. gimnazijos salėje įvyko draugiškos stalo teniso rungtynės tarp Lietuvos ir mūsų gimnazjos čempijonų.

Pirmoje poroje susitinka Lietuvos 1935 m. čempijonas Nikolskis su gimnazijos čempijonu *J. Bazevičium V kl.* Iš publikos akių buvo galima matyti aiškaus pasigailėjimo gimnazijos čempijonui, kuris, lyg Patas prieš Patašoną, čia atmušęs didžiausią puolamąjį smūgį, nespėja nė išsitiesti, čia dvilinkas raitydamasis bėginėja iš vieno stalo šono į kitą atremti naujų kirčių. Nors ir drąsus buvo gimnazijos čempijonas, bet vis tik išsigąsta ir abu setus pralošia (21 : 6 — 21 : 11).

Antroje poroje susitinka Remeikis su A. *Bendinsku* (V kl.). Bet paskutinysis, nors ir prityręs lošėjas, vistik nusimena, kai pirmasis trumpais, prigaunančiais ir nervinančiais smūgiais pradėjo rimtą puolimą. Baigėsi 21 : 12; 21 : 12.

Trečioje poroje Bružas su *P. Randžiu* (V kl.) sukorė — 21:5, — 21:8.

Iš moteriškųjų būtybių susitinka gražiai lošianti kauniškė p. Astrauskaitė su M. Šakovaite VI kl. ir K. Stankūnaitė VII kl. Su pirmąja p. Astrauskaitė kiek sunkiau apsidirbo, su antrąja lengviau, bet užtat Bazevičius ir Bendinskas, apgindami mūsų mergaičių garbę, p. Astrauskaitę sumušė.

Aukštesniųjų klasių charakteristika

Pereitų metų „At. Spind.“ 12 numeryje tilpo Prienų gimnazijos žemesniųjų klasių charakteristika. Nors koresp. stebėtojas sakosi nedrįstąs „kelti brangios savo organizmo dalies — mosies į aukštesnes klases“, tačiau vis dėlto negalima praeiti tylomis ir pro jas, nes ir čia nemenkesnių tipelių pasitaiko, kaip žemesnėse. Tad, įgavęs drąsos, mėginsiu.

Šeštoji klasė. Tai solistų, akrobatų ir „kalikų“ klasė. Berniukai — tikri vargšai, — mergaitės nelabai nori su jais skaitytis. Storbalsis sėdi priešpaskutiniame suole ir gieda: „O, Teodori!“ Valdininkai žada į Etijopiją važiuoti, padėti juodukams, nors kartais ir tarp savęs pademonstruoja tą karą. Berniukai kartais už gražų elgesį ir „pagyrimų“ susilaukia iš naujojo klasės auklėtojo. Mergaitės pasidarė didelės svajotojos, ypač po aštuntokų vakaro . . .

Septintoji klasė. Titulų nesuskaitysi. Vyrai visi kaip vienas; gaila, kad tik aštuoni yra, gimnazijai būtų pavojus, nors ir dabar kažinką jie ten per sumanymus rengia. Mat, būdami dideli ekonomistai, susitarė sutaupyti laiką. Na ir taupė! Tik kaip? Nagi nekalbėjimu maldos. Žinoma, niekas iš to neišėjo ir vietoje sutaupymo dar pasitrumpino. Gaila, kad nėra visoje klasėje susiklausymo — sutarimo. Vyrai, jums Bismarko reikia, kad jis jus sujungtų ir ką nors iš jūsų padarytų, nes V. D. neįstengia.

Aštuntoji klasė. Tai vyrai, oho, neprieisi be raudonos kepuraitės. Ir tai prašyk Dievą, kad gerame ūpe būtų. Ypač sunku su jais „gaut rodą“ po vakaro. Šiaip žmonės atskirai neblogi. Visi profesionalai, kaip antai: rašytojai, muzikantai, karikatūristai. Vyrai geri matematikai, o mergaitės diplomatės, greitai pagaunančios mokytojo nuotaiką. Reikia pabrėžti, kad mergaitės geros artistės, ypač, kada būna sunki pamoka. Yra įsitikinę, kad tik darbu pasieks atestatą, todėl ir siekia beveik per naktis.

Laimutis

RASEINIAI

Po Kalėdų atostogų koop. „Viltis“ nutarė prekių niekam kreditan neduoti. Iki šiol atsirasdavo „tipų“, kurie prasiskolinę nenorėdavo skolos grąžinti. „Ateitis“ gimnazijoj — visuomet laukiamas svečias. Beveik kiekvienas atranda joje sau „prie širdies“ dalykų. Poezija, sportas, beletristika ir kt. vis randa savo „garbintojų“. Vien šeštosios klasės 67% prenumeruojasi žurnalą — o kur kiti! Visi su nekantrumu laukia literatūros vakaro, nes kitur rengiami ir rengiami. Kuo mes prastesni?

Tad su „Ateitim“ — į šviesią ateitį!

Gytautas

ROKIŠKIS

— 30.XI.35 literatai surengė pasilinksminimą, paskutinį prieš Kalėdas. Programoj: a) įscenizuota A. Vaičiulaičio novelė: „Didysis ir mažasis Petras“, b) meliodeklamacijos, c) šokių virtinė. Melodeklamacijos buvo sudarytos *iš savos*

kūrybos. Alė Gudriūnaitė, pritariant pianinu mokyt. *p. K. Jovaišai,* deklamavo *M. Šulcaitės eilėraštį* „Mano laimė“, *Stefa Lingytė — Balio Serevičiaus „Vasaros laimė“, Jankausaitė — Prano Kozulio „Rudenio lapeliai“* (prieš krintančių lapų valsą) ir *Balys Serevičius — Broniaus Kulio „Laiškas tėviškės sesutei“. Pranas Rimša* skaitė savo fragmentą apie rekolekcijas. Melodeklamuotų eilėraščių autorių publika privalėjo įspėti (nebuvo sakoma kieno kuris eilėraštis). Balio Serevičiaus eilėraštį atspėjo ir premiją laimėjo Valė Kačanauskaitė, Prano Kozulio — Janė Tumasonytė, M. Šulcaitės — N. Greibus, Br. Kulio — Zosė Rimkutė. Rengėjai ir autoriai pasitarę paskyrė premiją: 5 min. valsiuką! Šoko tik eilėraščių autoriai su juos atspėjusiomis(!) mergužėlėmis. Kiti šokiai ėjo pagal tam tikrą programą. Buvo stengiamasi atgaivinti senesni lietuvių šokiai ir žaidimai. Šokių metu ėjo „satyrinių plaučių“ laikraštis „Perpetuum mobile“, Jono Kazlausko ir Prano Kozulio redaguojamas. Laikraštėlis skelbė ir konkursą — parašyti per 30 min. geriausią eilėraštį. Konkursą laimėjo: B. Serevičius, Kazlauskas, Stalionis ir dar du, pasirašę slapyvardžiais .(Vis dėl to literatūrą reikėtų pagerbti. Ką ten parašysi per šokius — nebent balabaikų. *Redakcija).*

Br. Romantikas

SKUODAS

Kaip gervė lietaus, laukia skuodiškiai naujo „Ateities“ sąsiuvinio. Jau po poros savaičių nuo paskutiniojo numerio gavimo daugelis jų kiekvieną dieną sąžiningai bėgioja į Žinyną ir nekantriai klausinėja, ar jau yra „nauja gazieta“. Ir nors taip bėginėti tenka kartais po keliolika dienų, nors nuolatinis panelės atsakymas „Dar nėra“ neteikia ypatingo malonumo, bet . . . smalsūs prenumeratoriai arba jų „įgaliotiniai“ nenustoja vilties, kasdien plėšia puspadžius ir miesto šaligatvius nuo savo buto iki Žinyno, kol pagaliau „jau yra“. Nereikia nė sakyti, koks „jomarkas“ gavimo dieną yra prie Žinyno ir su kokiomis žibančiomis akimis čiumpa „madniai“ frizuota gimnazistė ar kukliai ponų pedagogų „nurautas“ gimnazistukas mylimąjį savo laikraštį . . .

Ateitį mėgsta ir skaito visi, nežiūrint „politinių“, tautinių ir net . . . religinių pažiūrų skirtumo. Nors sunku (ypatingai pastaruoju dalyku) tikėti, bet pakartoju, *taip yra.* (Čia, tarp kitko galima pastebėti, kukliu pavyzdėliu galėtų būti, kaip tik, šias eilutes rašantysis, nes ir jis, „tarp mūsų“ kalbant, yra „ne tos rasės“ žmogus).

Prenumeratorių „medžioti“ beveik nė nereikia — jie patys (daugumoje) ieškosi platintojų. Drąsiai galima iš anksto pasakyti, kad šiemet Ateities prenumeratorių skaičius Skuodo gimnazijoje bus bent dvigubai didesnis už pernykštį, o žurnalą skaitančiųjų eilėse bus visi vyresnieji moksleiviai.

Garbingų 25-tųjų sukaktuvių proga pačiam žurnalui ir mylimiesiems p. p. Redaktoriams — prof. Dr. Dovydaičiui ir K. Zupkai — skuodiškiai nuoširdžiai linki ilgiausių ir vaisingiausių tolimesnio darbo metų!

L. S. Catilina

XII.20 kapeliono kun. P. Patlabos rūpesčiu prieš išvykdami atostogų turėjome trumpas rekolekcijas. Penktadienio vakarą, mokyklos salėje, išklausėme kun. Balčiūno konferencijos. Šita konferencija visiems labai patiko ir visi klausėsi susikaupę, tik keletas „geltonosios“ rasės atstovų, su „sargu“ priešaky, susėdę pas pečių rodė savo „gudrumus“. (Vis dėlto nekultūringa! *Red.).*

Šeštadienio rytą buvo atskiros mišios ir visi pasistiprino šv. Komunija. Po šv. Mišių dar gražus pamokslas ir po to skubėjome užkąsti ir į pamokas.

Cicero

ŠAKIAI

Kiekvienas „Ateities“ numeris ne tik savo malonia, nuolat nauja išvaizda patraukia šakietį, bet ir tas nujautimas, jog šiame žurnale yra daug ko vertingo, naujo, gražaus, verčia imti ir skaityti.

Jei skaitydamas tam tikros pakraipos „šeriuotą“ spaudą net anai prijaučiąs, žmogus turi kraipyti galvą, stebėdamasis, kaip šitaip galima „išvažiuoti iš krašto“, tai „Ateityje“ rasi tik priešingybę — malonų, draugišką toną, tolerancija, rimtumą. Tas mums ypač patinka. Rimti, autoritetingų asmenų straipsniai, nuoširdus rūpinimasis moksleivio reikalais, religinė dvasia įneša mūsų tarpan rimtumo, susikaupimo nuotaiką.

Tik „Ateities“ straipsniai apie tikrą tautiškumą ir katalikybę rodė ir rodo mums tuos kelius, kuriais turime eiti tikrai mylėdami Lietuvą. Tik „Ateitis“ išugdžius ir ugdydama tiek žymių asmenybių mus gali auklėti tikrai vieningais, suprantančiais ir kito nusistatymo žmogų.

„Ateitis“ padeda formuotis mūsų meniniams palinkimams. „Ateitis“ išugdė

gerų rašytojų, visada ji turi stiprią literatūrinę dalį, visada ji padeda naujai kylančioms literatūrinėms jėgoms.

Dėl visa to mes ir branginame tą rimtą, meniską žurnalą. Mes jaučiame, kad jo dvasia, jo idėjos mumyse ugdo tikrą žmoniškumą, religingumą, tautiškumą. Garbingi 25 metai mums rodo, kad „Ateitis" yra rimčiausias ir geriausias moksleivių žurnalas.

Sukaktuvių proga šakiečiai moksleiviai linki, kad „Ateitis" ir toliau būtų rimtųjų, pažangiausių moksle ir išsilavinime visu Lietuvos moksleivių mėgiamiausiu žurnalu; tų moksleivių, kuriems ateityje bus lemta stoti mūsų visuomenės ir tautos pryšakyje.

Šakietis

TELŠIAI

Literatų šienapjūtė

— XI.29 sušauktas literatūros mėgėjų būrelio susirinkimas. Tai pirmas po letargo miego. Atsilankė visa kapa. (Tai, brač, didis dalykas žemaičiuose). Ugningos kalbos, didžiausias entuziazmas, įsirašo apie 50 naujų narių. (Bravo! Ir dar daugiau laukiama!). Valdyboj: *E. Daumantaitė, A. Daukantas ir Šukys.* Redakcinėj komisijoj: *P. Jurkus, A. Radavičius, K. Giniotis, B. Venclauskas ir Šukys.*

Kaip girdėti, šiemet literatai žada surengti porą teismų, literatūros vakarų, padaryti ekskursijas į įžymesnes žemaičių vietas, aplankyti žemaičių rašytojų kapus, išleisti laikraštį — žodžiu, duoti visai gimnazijai greitesnį, gyvesnį tempą.

XII.4 ir 7 padarytos ekskursijos į Pavenčių cukraus fabriką.

XII.6 ir 11 — ping-pong (stalo teniso) turnyro pirmoji dalis. Antroji po švenčių. Laimėtojais išėjo *N. Cirtautas ir J. Gedvilaitė.*

Brolis Žemaitis

UTENA

Uteniškiai „Ateities" jubiliejum taip pat džiaugiasi. Kaip nesidžiaugti mielu draugu, sulaukusiu 25 metų, per kuriuos kas mėnuo lankė mus stiprindamas katalikiškoj dvasioj ir suteikdamas energijos naujiems pasiryžimams bei jų įgyvendinimui. Jubiliejaus proga uteniškiai linki „Ateičiai" ir toliau tęsti tą gražų kultūrinį darbą ir šviesti visiems, kurių širdyse tikrai dar dega meilė Kristui, meilė tėvynei Lietuvai. Gi gerb. redaktoriui K. Zupkai uteniškiai linki ilgiausių metų.

Žaibas

Mylimam klasės draugui
PRANUI VAŠKIUI
dėl jo tėvelio mirties nuoširdžią užuojautą reiškia
ŠKUODO GIMNAZIJOS VI KL.

Mokyt. E. MIKALAUSKAITEI, mirus jos mylimai motutei, reiškiame nuoširdžios užuojautos.
Biržų gimnazijos literatai

VILKAVIŠKIS

— Eucharistininkai Kalėdų atostogų metu suruošė gražią eglutę. Po įdomios programos buvo šeimyniška plotkelių agapė. Po Kalėdų naujai persitvarkę, smarkiai dirbam ir ruošiamės brolijos tradicinei šventei.

Bjaurus melas

„Moksleivio" 11 nr., žinutėje iš Vilkaviškio Nerimūnas rašo: „Yra ir literatūros mėgėjų būrelis ... Gaila, kad visi pasukę į vieną ateitininkišką pusę, dėl to kitiems ten vietos nėra". Gerb. Nerimūną prašyčiau nusiramint ir nemeluoti tiesiog į akis. Juk faktas (to niekas negali užginčyti), kad literatuos dirba ir skautų ir eucharistininkų ir kitokių, korespondento vadinamų „lasvųjų". Be to, kiekvienas moksleivis, pareiškęs norą būti literatu, būrelin maloniai priimamas. Negražu meluot! Eucharistininkų Nerimūno tvirtinimu gimnazijoj yra 110, o jų yra 162.

— Kitas „Moksleivio" korespondentas tam pačiam numery sielojasi, kad literatų būrelis literatūros vakaran pasikvietė katalikų rašytojų. Kadangi Lietuvoj beveik visi rašytojai bent iš paso yra katalikai, tai pasikviesti mahometonų iš Afrikos arba bent protestantų iš Vokietijos būrelis dar neturi pakankamai lėšų.

M. P.

ZARASAI

Pasirodžiusią „Ateitį" greit išgrobstom, nes esam ir turim būti reiklingi Jos peno, kuris netik pagilina mūsų mokslo žinias, supažindina su visuomeniniais keliais, bet labai daug teikia asmenybę formuojančių straipsnių. Todėl mylime, labai mylime Tave, Jubilijate!

Žydėki, brangioji, sidabrinės sukaktuvės sulaukus, tais žiedais, kuriais žydėjai, o už jų puikesnio aromato mums nieks nepaskleis!

Pr. Girčys

ATVIRAS LAIŠKAS

P. J. KOSSU-ALEKSANDRAVIČIUI

Gerbiamasis Poete!

Tamsta savo straipsnyje „Apie mūsų talkininkus“ („Šviesos Kelių“ 11 nr.), iškeli nemažai teisingų minčių, bet su kai kuriom jų nesinori sutikt.

Jei Tamsta smerki „Moksleivį“ (kuris moksleivių tarpe visai nepopuliarus) dėl kai kurių išsišokimų, dėl to niekas nesiginčys. Taip pat dėl Stepo Vykinto „rūšiavimų“. Dėl to, dar negalima kaltinti moksleivį, kad jis yra kažkoks snobas.

Tamsta cituoji vieną korespondenciją, kurioje sakoma, kad vienas mokinys išstatęs parodoje labai daug paveikslų. Reikia atsižvelgti į tai, kad moksleivis dar nėra tikras dailininkas, kuris vieną paveikslą dirba kelias savaites. Tie paveikslai dažniausiai būna paprasti vaizdeliai, padaromi per kelias valandas.

Panašiai su pacituota „At. Sp.“ 7-8 nr. Sakalo korespondencija. Ten yra kai kurių gabesnių Marijampolės *literatų* (ne *rašytojų*, kaip Tamsta vadini) pavardės. Tamsta tuoj darai išvadą, kad tie *„talentingi rašytojai rašo didžiulius romanus, kiti dramas, treti apysakas, o apie lyrikus ką ir bekalbėti!“* Ta drąsi išvada padaryta, matyt, iš to pasakymo: „P. Starinskas kol kas ieško kelių ir nežino, ar būt poetu ar beletristu. Norėdamas išmėgint jėgas, *žada parašyt* dramą.“ Ar čia yra iš ko daryt išvadas apie „talentingus rašytojus“?

Tamsta sakaisi sužinojęs, kad mokyklinio amžiaus rašytojuose (vis tie rašytojai!) yra net *„senų ir jaunų“* Tamsta, tur būt, nežinai gimnazijos santvarkos. II, III ir IV kl. yra jaunesniosios, kitos — vyresniosios. Dėl to ir literatai pirmųjų klasių — jaunesneji, kitų — vyresnieji. Rodos, aišku.

Tamsta sakai: „Yra žmonių, kurie nori mokyklų jaunuomenę sudinaminti ir *mokinius paversti kūrėjais“*. Tamsta, tur būt, nori, kad moksleiviai žinotų *tik pamokas*, ir, kaip Tamsta sakai, daug skaitytų? Iš kur ta nauja teorija, kad moksleiviams negalima lavintis rašyt — kad ir dramas ar apysakas? Visi tie, „romanai“ dažniausiai ir būna pirmieji, kad ir juokingi, bandymai. Bet jei mokinys stengiasi patobulinti savo stilių, stengiasi išmokt reikšt mintis raštu — argi tai jau bloga? Argi Tamsta nieko nerašei, būdamas mokiniu? O gal jau tada rašei šedevrus?

Vis dėlto Tamsta neturi teisės sakyt, kad mes galim pasigirt tik korespondencijomis. Jei Tamsta atsilankytum bent vienam tų „rašytojų“ (t. y. literatų) susirinkime, gautum kitokią nuomonę. Jie dirba ir šio to pasiekia. Tamstai patarčiau pavartyti moksleivių noveles, kurios tilpsta, pav., „Ateity“ ar „Šv. Keliuos“ (nors šiuose moksleiviai mažiau rašo). Arba ir lyrikos — K. Bradūno, Balio Sruogos, Eug. Matuzevičiaus ir daugiau jaunųjų poetų. Argi tai nieko nereiškia?

Tamstai, kaip poetui, reikėtų tik džiaugtis, kad priaugančioj jaunuomenėj matyt naujų jėgų, kurios turės pakeisti senąsias. Kam tos jėgos bus vertos, parodys *ateitis*.

Tamstą didžiai gerbiąs „trijų žanrų rašytojas“

P. Starinskas

REDAKTORIUS ATSAKO:

Aretino. Sveiko puikias „Kreivas šypsenas“ surinkom, bet dėl gausios jubiliejinės medžiagos nebesutalpinom ir dėsim į greit išeinantį 2 nr. Tuo tarpu parašykit tiktai korespondenciją.

A. Verdeniui. Recenzija surinkta. Bus 2 nr. Eilėraštį pražiopsojau. Gausi laišką.

„Iš moksleivių gyvenimo“ ir „Lapai iš dienoraščio“ autoriams. Parašėte gražiai, tačiau dienoraštinė medžiaga mums neparanki. Mėginkite ko nors netaip asmeniško.

Br. Balaišiui. Žinotum, linksma, kad pažangą darai. Dar stenkis daugiau darbo įdėti. Dėsim ką nors — mes ar „At. Spinduliai“.

Žemės dulkei. Jei visas eilėraštis toksai būtų, kaip pirmasis posmas, tai, žinai, stačiai spautuvėn neščiau, bet tolėliau silpnėja, o ta „žėlauna“ mintis užspaudžia. Lauksime daugiau.

J. Gražuliui. 2-jam nr. dėsiu.

Ežiui. Atiduodu „At. Spinduliams“.

Vaidilai. Paties eilėrašty dar kol kas tik daiktų registracija. Jausmo taip sunku užtikti.

„Gėlės verkia“ autoriui. Geresnis negu visos eilės kitų, bet dar nespausdintinas. Justi dirbtinumo. Formai dar stinga lankstumo.

Vakaro Svajai, M. Č-kai, P. Mč., Ant. Rbk. ir St. Vanagaitei. Jūsų darbų dar nespėjau perskaityti. Atidavęs į mašinas 1 nr., imsiuos. Tikiu rasti daug ko gero.

Stepui. Sveiko korespondenciją atidėjau 2 nr. Įdomiai rašai.

Petras Cvirka. ŽEMĖ MAITINTOJA. Romanas apie savanorį-naujakūrį. Sakalas. 280 psl. 3,50 lt.

Naujakurio ir dar savanorio gyvenimas P. Cvirkai buvo dėkinga medžiaga parodyti tai meilei, kuria visada ryški jo literatūra — meilė žemei, anot jo paties, žemei maitintojai.

Sugrįžta savanoris Tarutis iš karo. Plikas ir nieko neturintis. Net tą pačią kariška milinę sutaiso jo paliktoji mergina Monika. Sutaiso jam, anot žmonių, pro langą iššokusiam ir dabar grįžusiam būsimojo tėvui. Bet laikai patys lyg norėtų gydyti neturtingųjų skriaudą. Žemės reforma apdalina visus savanorius, bežemius ar daržininkus sklypais. Ponai dar gelbstisi dar „užrašinėja“ ar pardavinėja žemes, tačiau kapčiai kaip grybai keliasi plačiuose dvaro laukuose. Už jų, sakyt tų grybų karaliai, pasišoksta didesni kupstai — naujakurių gryčios. O tačiau su dovanota žeme laimė neateina. Reikia šio ir to — reikia lįsti vėl į dvaro skilvį ir tegu sau ten tave mala — kad ir po truputį, kad ir kaip labai kietą daiktą. Eina seimai, žmonės tiki pažadais, tačiau ir „šventakupriais“ ir „bedieviais“ nusivilia, nes gi pažadai viena, o gyvi reikalai kas kita. Taip ir savanorio Taručio nendrėm dengtas lauželis, tų pačių žemės bėdų, sunkių gimdymų ir pakasynų lenkiamas vis skurdesnis atrodo. Tačiau į tą mieląją žemę visus nagus įleidęs laikosi. Kiti važiuoja į Ameriką, o jis. už tėvynę kraują liejęs, pasilieka. Ir net po to, kai dvarininkas, keršydamas į šaltąją įsodina, kai mirtis išveržia iš jo gyvenimo draugę Moniką, jis pasilieka kantrus žemei maitintojai ir kai viena kaimynystės našlė jam gražiai parodo baltus dantelius, jis vėl pagalvoja: kodėl neapsivesti.

Toks romano turinys. Jis išreikštas gyvais ir paveikslingais dialogais, sultingais vaizdais ir vaizdžiais pasakojimais, taip pat pilnais daugybės žodžių. Čia net matoma autoriaus pastangų kalbą atin žodinti, net dialoguosna įterpti tų žodžių, kurių ta tarmė nevartoja, o gi kitur įdėta atrodo, net prof. Balčikonio skelbtųjų Lietuvių žodynui žodžių, tarp jų net dar nepatikrintųjų, kaip „šatrus“, „širdapykis“, „pareituvės“ ir kt.

Vis dėlto ir kalbos praturtinimas bei sugyvinimas neapsieina be kūrybinės inicijatyvos, be ilgesnio apgalvojimo ir sulyginimo. Moki žodį — žinai kelią — mūsų patarlė sako, bet nekiekvienas žodis, kurį sužinai ne taip lengvai gali būti į knygą — dargi literatūrinę knygą įstatomas.

Romano žmonės savo pasireiškimu atrodo norėtų literatūrinę tikrovę paremti. Ypač pasigėrėtina Monika. Daugiau abejojimų kelia ir patį autorių apkaltina vyriausias romano veikėjas Tarutis. Tiesa, jis savanoris, už tėvynę vargęs ir visuomenės reikalais besisielojąs, bet tie jo žodžiai, tas jo galvojimas aiškiai sufalsifikuotas. Čia jau žmogus pradedi prieiti išvadų, kad romanas, kurs pretenduoja pavaizduoti epochą (taip ir turi būti), imasi vaizduoti P. Cvirkos filosofavimus, tik toli gražu ne ideologiją, nes tai, ką iškalba Vabalas Gudaitis ar koksai Randomanskis, nėra ideologija, bet tik tai, iš ko net didesnio suopračio kaimietis sugeba sąmoningai pasijuokti. Kai ko net Jakavičiaus kalendorius nebesideda. To mums net nėra ko įrodyti citatomis. 133, 156, 158-9, 230, 236, 242, 172, 176, 212 ir t. t. ir t. t.; tai be galo gausių ir visai neapliteratūrintų P. Cvirkos pasijuokimų, pasityčiojimų ir kitokių nekultūringų kairumo apraiškų gražmenos. Jei jau autorius tokį kartėlį jaučia Bažnyčiai ar, apskritai, kitai ideologijai, kad jam net varpininkai aruodus prisipylę, tai ką jau bekalbėti. Tegu jisai apeina visus varpininkus, kurie naujakuriams skambino — ir ar ras nors vieną, kurs bent ketvirtadalį neturtingo Cvirkos turtų turėtų. Cvirkai vargingas žmogus matyti mielas tol, kol jis nepamato jo santykių su religija, su Bažnyčia, su siela. Ir kol jis neišmoks šios savo jaunuoliškos aistros nugalėti, tikime — jo literatūra negalės būti tokia ; kokia ji galėtų būti.

K. Augas

NAUJI SAKALO LEIDINIAI

Petras Cvirka. ŽEMĖ MAITINTOJA. Romanas iš savanorių ir naujakūrių gyvenimo. Sakalo leidinys. 284 psl. Lt 3,50.

Simanas Daukantas. LIETUVIŲ BŪDAS. Redagavo ir žodynėlį pridėjo J. Talmantas. Su S. Daukanto portretu. Sakalo leidinys. 376 psl. Lt. 5,—

Jonas Kossu-Aleksandravičius. DIEVAI IR SMŪTKELIAI. Literatūriniai, visuomeniniai labai aktualūs straipsniai įvairiomis temomis. Sakalo leidinys. 288 psl. Lt. 3,50.

Balys Sruoga. AITVARAS TEISĖJAS. Labai linksma, eiliuota trijų veiksmų pjesė moterim ir vyram, augalotiem ir pipiram. Su gražiomis dail. Ušinskio iliustr. Sakalo leidinys. 132 psl. Lt. 2,50.

J. Marcinkevičius. MES ATEINAM. I t. Didelis ir vertingas epochinis romanas. Pirmoje daly aprašoma 1905 metų revoliucija, Didysis Vilniaus Seimas ir prieškariniai laikai. Sakalo leidinys. 368 psl. Lt. 3,50.

Teofilis Tilvytis. KELIONĖ APLINK STALĄ. Jumoristinis romanas. Neįveikiamo optimisto Valerijono Spiritavičiaus ir jo palydovų triukai tarp keturių sienų keliaujant į gyvenimo prieblandą. Sakalo leidinys. 240 psl. Lt. 3,—.

F. Neveravičius. DIENOS IR NAKTYS. Naujo autoriaus romanas, parašytas tikrai intelektualiai. Netekėjusios motinos problema. Sakalo leidinys. 368 psl. Lt. 4,—.

A. Šalčiuvienė-Gustaitytė. VORAS. Romanas. Pakrikusios šeimos tragedija. Sakalo leidinys. 216 psl. Lt. 2,50.

J. Kossu-Aleksandravičius. INTYMIOS GIESMĖS. Trečioji lyrikos knyga. Sakalo leidinys. 96 psl. Lt. 3,—.

Victor Hugo. VARGDIENIAI. I t. Iš prancūzų kalbos išvertė Pr. Povilaitis. Vienas pačių geriausių 1935 m. išėjusių verstinės literatūros veikalų. Tai yra pasaulinės literatūros šedevras. Sakalo leidinys. 392 psl. Lt. 3,50.

M. G. KARALIŲ KARALIAUS ŠALIS — ABISINIJA. Istoriniai, geografiniai ir etnografiniai bruožai. Sakalo leidinys. 144 psl. Lt: 1,50:

St. Jurevičius. ORGANINĖ CHEMIJA. Vadovėlis aukštesniosioms mokykloms. „Tinka vadovėliu Lietuvos mokykloms". Švies. M-jos kn. Tikr. Komisijos prot. Nr: 494. Sakalo leid. 240 psl. Lt. 5,—:

DARBO PAJAMŲ MOKESTIS. Įstatymas, taisyklės, lentelės, Vyr. Tribunolo sprendimai ir rodyklė. Neoficialinis leidinys. Spaudai parengė J. Baltrušaitis, Mokesčių Departamento Referentas. Lt. 2,50.

SPAUDOS FONDO LEIDINIAI

M. Lukšys. AUKSO TRUPINIAI. Tinka pradžios mokyklų knygynams. Šv. M. Kn. Tikr. Komisijos prot. 488 nr. 80 psl. Lt. 2,—.

Janusz Korczak. DŽEKAS KOOPERATININKAS. Iš lenkų kalbos vertė Br. Kvietkauskas. 96 psl. Lt. 2,—.

V. Bianki. KIENO KOJOS KIENO SNAPAS GERESNIS. Vertė Jn. Norkus. 32 psl. 75 ct.

Albinas Andriulionis. PIRMOS PLAŠTAKĖS. Eilėraščiai vaikams. Tinka pradžios mokyklų knygynams. 56 psl. Lt. 1,25.

Mirko Jelusič. CEZARIS. Romanas II. Iš originalo išvertė A. K. Puida. Literatūros panteonas. 217 psl. Lt. 2,—

Mirko Jalušic. CEZARIS. Romanas III. Iš originalo išvertė A. K. Puida. Literatūros panteonas. 180 psl. Lt. 2.—

FAKELO LEIDINIAI

Orison Swett Marden. UGDYKIME TALENTUS. J: Kazėno vertimas. 172 psl. Lt. 2,50.
Knyga gražios auklėjamos reikšmės. Patartina jaunuomenei.

Rabandranath Tagorė. ALKANI AKMENYS. Išvertė J. Kazėnas. 224 psl. Lt. 2,50.

„PAVASARIO" KNYGYNO LEIDINIAI

NAŠLAITĖ MARIJONA. Išvertė J. Talmantas. 16 psl. 5 ct.

STOKIS IR VAIKŠČIOK. Išvertė J. Talmantas. 16 psl. 5 ct.

LEISKITE MAŽUTĖLIUS PAS MANE ir kiti apsakymėliai. 16 psl. 5 ct.

Šios knygelės mūsų vaikams bus gražios ir prieinamos dovanėlės.

KREIVOS ŠYPSENOS

M. Gr. Kniauklys

„ATEITIES“ JUBILIEJUS MOKSLEIVIO AKIMIS ŽIŪRINT

Na, dabar, dalykas rimtas,
(Atsiprašant, trauk jį šimtas)
Bet žurnalo jubiliejus
Liks, manau, nenukentėjęs.

Tik prašau atkreipti mintį —
Daug ką noriu jums priminti,
O šie mano svarbūs žodžiai
Neskambės turbūt nuobodžiai. — —

Pasiknisęs po archyvą
Suradau ne vieną dyvą:
Apie praeitį ten faktų
Visiems metams gal užtektų . . .

„Ateitis“ žurnalas senas,
Bet ligšiol gerai gyveno —
Mat, pradėjęs nuo „Draugijos“,
Jis gyvenime prigijo ! . . .

Jo redaktoriai, leidėjai
Ir kitoki geradėjai
Dirbo, stengės, kiek tik gali,
Kad nekryptų jis į šalį.

„Ateities“ pirmieji lakštai
Teko šviest *Adomui Jakštui*,
Jis, redaktorius vyriausias,
Ir iš visų mokyčiausias.

Dovydaitis pedagogas
Ir redaktorius neblogas
Susidūręs su tikrove
Suko „Ateitį“ prieš srovę.

Filosofinė natūra
Ir kitoniška kultūra,
Klausymai trys pamatiniai
Buvo straipsniai pirmutiniai . . . — —

Jakšto vieton stojo kitas,
(Tam lyg tyčia padarytas),
Tai *Stasys Dabušių* mielas
Ėmė gydyt žmonių sielas:

Daug spausdino nekrologų,
Kad net šiurpas krato žmogų —
O nuo to, kad jį kur galas,
Mintys pačios pusiau dalos. —

Kai vadžias nučiupo Bistras,
(Šis lietuviškas ministras)
Ant kultūrinės platformos
„Ateities“ jis keitė formas.

Pacifistinė idėja
Tik kad kiek nenukentėjo —
Į pagalbą šiam dalykui
Pons *Mičiulis* greit atvyko . . . —

Griniui rankoj turint vairą
„Ateitis“ kiek apsidairo,
Bet tvirtai pastačius koją
Ji visus užimponuoja.

Januševičius gi čiupęs
Daug skūrų būtų nulupęs — —
Ambrazivičius colega
Pavartojo visą jėgą.

Tolimesnį kelią šviesti
Vaičiulaitį teko kviesti —
Jis nei barėsi, nei pyko,
Žodžiu — pareigas atliko! . . .

Bauba, rods, dar su *Maceina*
Jau kitokią traukė dainą —
O *Graževičius* rimtai
Turavojo: ram ta tai . . .

Mikulevičius žurnalą
Nuo poezijos pravalo,
O jei dar kas ir patenka,
Tuoj pažįstame jo ranką.

Dabartinis *Kazys Zupka*,
Su poetiška alupka,
Tai tikrai, kiek tik galėjo,
Su moksleiviais suartėjo. —

Bet visi, kaip man atrodo,
Skynė vaisius laimės sodo
O už tai gi jiems — Alio!
Tris kartus smarkus valio!

Atsak. Red. Prof. Dr. Pr. Dovydaitis

AKC. B-VĖ „MAISTAS“ AKC. B-VĖ

Kaunas, Marijampolės p., tel. 3601, 3602, 3603.

Turi bekono skerdyklas: Kaune, Klaipėdoje, Panevėžyje ir Tauragėje. Vidaus rinkai aprūpinti turi krautuves: Kaune, Klaipėdoje, Panevėžyje ir Tauragėje, kuriose parduodama: įvairios dešros, kumpiai, lašiniai, konservai ir kiti gaminiai.

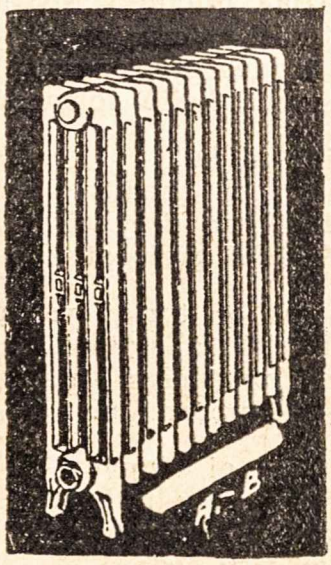

Mašinų Fabrikas

Akc. b-vė „NERIS“

Kaunas, Vytauto pr. 26 b. Nr.
Telef. 321 ir 35-02

Centraliniam šildymui:

Radiatoriai katilai

įvairaus didumo.

Kanalizacijos vamzdžiai

ir jų dalys visų tipų.

Dr. A. GYLIO

Vidaus ir nervų ligų privatinė ligoninė

Kaunas, Putvinskio 38 nr. Telef. 21-73.

Naujos tyrinėjimo ir gydymo priemonės RENTGENO KABINETAS, laboratorija įvairiems analizams, Knipingo aparatas maisto kaitai tirti, elektrocardiografas širdies trūkumams ženklinti.

Ligoninėn priimami alkoholikai ir morfinistai.

VALSTYBĖS DRAUDIMO ĮSTAIGA

(Kaunas, Mickevičiaus g. Nr. 5, telef. 5-95 ir 25-77)

patogiomis sąlygomis draudžia:

žmogaus gyvybę — mirties atsitikimui arba išgyvenimui apdrausti kapitalą tikslu: šeimai aprūpinti, rentai našlei arba sau pensijai, pasogai, vaikų mokslui ir t.t.

Gyvybės polisas — tikra parama šeimai.

nuo ugnies — trobesius, gyvulius, pašarą, javus ir kitokį kilnojamąjį turtą.

nuo kritimo — gyvulius.

Apdraudėjai dalyvauja pelne.

Apie sąlygas galima sužinoti pas vietos agentus visuose miestuose, miesteliuose ir valsčiuose.

NEBE PASLAPTIS

Kad „MISIJŲ“ visi reikalingi ir kad visi „MISIJAS“ myli: kai tik jų nesulaukia — administracija apsemiama klausimų laiškais.

1936 METAIS „MISIJOS“ KAS MĖNUO RAŠYS:

1. apie misijų kraštus, jų gyventojus, papročius, kultūrą, religinį gyvenimą,
2. apie gražius pavyzdžius iš misijų kraštų,
3. apie jėzuitų valstybę Paragvajuje ir aplamai iš misijų istorijos,
4. apie misijų globėją šv. Pranciškų Ks. ir kitus,
5. įdės apysakų bei romanų iš misijų gyvenimo,
6. patieks paskutiniąsias žinias iš viso pasaulio misijų kraštų.

Šie įdomūs, žinotini dalykai visiems nesunkiai prieinami: užtenka užsiprenumeruoti gražiai iliustruotą, didelį „MISIJŲ“ laikraštį, prisiunčiant ne vėliau kovo m. 1 d. tik 4 litelius šiuo adresu: KAUNAS, JĖZUITŲ NAMAI, „MISIJŲ“ ADMINISTRACIJAI.

SAKALO NAUJAUSIOS KNYGOS

		Lt.
1.	*Petras Cvirka,* ŽEMĖ MAITINTOJA. Romanas iš savanorių gyv.	3,50
2.	*J. Marcinkevičius,* MES ATEINAM. Epochinis romanas. I d.	3,50
3.	*F. Neveravičius,* DIENOS IR NAKTYS. Romanas. Netekėjusios motinos problema	4,—
4.	*Teof. Tilvytis,* KELIONĖ APLINK STALĄ. Jumoristinis-satyrinis romanas iš mūsų valdininkų gyvenimo	3,—
5.	*St. Būdavas,* MOKYTOJAS BANAITIS. Romanas iš mokytojų gyv.	2,50
6.	*A. Šalčiuvienė-Gustaitytė,* VORAS. Romanas. Pairusios šeimos tragedija	2,50
7.	*Victor Hugo,* VARGDIENIAI. Romanas. I d. Vienas įžymiausių veikalų mūsų verstinėje literatūroje	3,50
8.	*Pearl Buck,* GEROJI ŽEMĖ. I ir II t. Romanas iš kiniečių gyvenimo. Apie šį veikalą dabar kalba visas pasaulis. Jis laikomas šių dienų pats geriausias literatūros veikalas Po	2,50
9.	*Balys Sruoga,* ATVARAS TEISĖJAS. Labai linksma eiliuota pjesė moterim ir vyram, augaluotiem ir pipiram. Dail. Ušinskio iliustruota	2,50
10.	*J. Kossu-Aleksandravičius,* INTYMIOS GIESMĖS. Lirika	3,—
11.	*Pr. Genys,* ATNAŠAVIMAI. Lirika. Su dail. Augustinavičiaus medžio raižiniais	2,—
12.	*J. Baltrušaitis.* DARBO PAJAMŲ MOKESTIS. Įstatymas, taisyklės, lentelės, Vyr. Tribunolo sprendimai ir rodyklė. Labai praktiška knyga visiems darbo pajamų mokesčio mokėtojams	2.50

NAUJA LIETUVOS GEOGRAFIJA

13. *Mok. E. Tarvydas,* LIETUVOS GEOGRAFIJA pradžios mokyklos V-am skyriui. „Sakalo“ b-vė jau išleido ir ėmė knygynuose pardavinėti. Vadovėlis parašytas visai pagal naują Švietimo Ministerijos programą. Labai gražiai išleistas — įdėta apie 70 naujų klišių, išspausdintas gerame ir storame popieriuje, o svarbiausia, pridėta labai geras, naujas, spalvotas LIETUVOS ŽEMĖLAPIS. Kaina padėta labai pigi, tik Lt. 2,75. Vadovėlis gaunamas visuose knygynuose ir pačioje „Sakalo“ b-vėje, Kaune, Kęstučio g-vė 36.